

100

100

100. yılda Aydın'a 100. yıl anıtı

ADÜ Dergi

İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Uygulama Dergisi 2023-2024 Güz Dönemi Yıl:3 Sayı:5

Kültür-Sanat

Tarihi derinlikte bir miras: Aydın Bey Türbesi

Kampüs

Ege Bölgesi'nin parlayan yıldızı:
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi

Sağlık

Dondurulmuş gıdaların arkasındakiler:
Lezzetin ve sağlığın saklı hikayesi

Kurtuluş Savaşı'nın ilk şehitliği:
Çayyüzü

Dosya

Sahibi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
İletişim Fakültesi Adına
Dekan
Prof. Dr. Hatice Hale Bozkurt

Genel Yayın Yönetmeni

Doç. Dr. Ali Emre Dingin

Yazı İşleri Müdürleri

Doç. Dr. Eren Ekin Ercan
Dr. Öğr. Üyesi Hicabi Arslan (Sorumlu)
Öğr. Gör. Aslıhan Topal

Editörler

Arş. Gör. Samet Akveran
Nazlıcan Yalçın
Şevval Kalkan
Berçem Baday
Sena Kısaç
Barış Özdemir
Hayri Mert Ulusoy

Haber Koordinatörü

Emine Kaçar

Görsel Yönetmeni

Enes Uzun

Tasarım Ekibi

Enes Uzun
Emine Kaçar
Yusuf Yıldız
Berna Turan
Mısra Öztop
Melisa Kaygısız
Hatice Eda Aslan

Basım Yeri

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Matbaası

Bu dergi, ADÜ İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü tarafından yılda iki defa yayımlanır. Tüm hakları saklıdır. İçerikte yer alan haberlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Aydın'da deniz ekolojisinin dostları:
Su kamplumbağaları

2

İki tabure bir kalem:
Sokağın Ressamı

8

İnternetin kötü niyetli yüzü:
Dijital dolandırıcılık

24

Tarihini kendi anlatan
Konuşan Kayalar

32

İÇİNDEKİLER

Erasmus öğrencileri ADÜ'yu tercih ediyor

38

Haberciliğin teknik gözü:
Kameramanlık

4

Gazetecilik ve Yeni Medya Topluluğu'ndan Fotoğraf Çekimi etkinliği

43

Nihavent makamının dokusu

12

Basında iştirilmiş gazetecilik

28

Hukuk perspektifinde
basının yeri

30

Düşünsel Rahatlama: ASMR

46

Güvercinada: Kuşadası'nın
tarihi adası ve sırları

34

ADÜ Teknokent'te yükselen
bir girişimcilik

40

Sık rastlanıp az bilinen
hastalık: Kurdeşen

44

Bir top, bir file, sonsuz tutku:
Kadın voleyboluna olan ilgi

50

Engelleri aşan spor: Goalball

52

Öğrenci Görüşü

54

Aydın'da deniz ekolojisinin dostları: Su kaplumbağaları

Deniz Kaplumbağaları deniz ekosisteminde denizlerin çöpçüleri gibidir. İlk kez 2011 yılında Aydın'a gelen deniz kaplumbağaları Aydın sahillerinin yeni dostlarıdır. Çalışmalarını deniz kaplumbağaları üzerine yapan, pek çok TÜBİTAK proje çalışması yürüten, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Oğuz Türkozan, Aydın'daki deniz kaplumbağalarının yaşam koşullarından, öneminden ve ölüm nedenlerinden bizlere bahsetti.

Haber ve Fotoğraf:
Berna Turan

Deniz ekosisteminin önemli bir parçası olan deniz kaplumbağalarının yedi türü bulunmaktadır. Aydın sahillerine 2011 yılında ilk defa gelen bir caretanın yuva yapmasıyla yaşam hikayeleri başladı. Aydın'da yaşamaya başlayan deniz kaplumbağalarının iki türü sahillerimizde yaşamaktadır. Bu deniz kaplumbağaları yeşil deniz kaplumbağası ve caretalardır.

Deniz kaplumbağalarının deniz ekosistemi için olan öneminden Prof. Dr. Oğuz Türkozan şu şekilde bahsetti: "Yeşil deniz kaplumbağaları deniz otları ile beslenen otçul bir türdür. Cerektalar ise tam tersine etçil bir türdür. İnsanların denize daha kolay girmesini sağlayan önemli bir faktör olarak cerektalar denizlerdeki deniz ana-

larını yiyerek bu riskin azalmasına sebep oluyorlar. Deniz kaplumbağaları denizdeki çayırın tüketimini yapar. Böylelikle denizlerin oksijenlenmesine yardımcı olarak denizlerdeki canlıların üretimine katkı sağlamaktadır."

"Aydın'ın ulusal yuvalama alanlarından biri olacağını düşünüyoruz"

Aydın sahillerinin deniz kaplumbağalarına uygun bir yaşam alanı olup olmamasına yönelik Oğuz Türkozan; "Dünyada bugüne kadar yedi tür deniz kaplumbağası tespit edilmiştir. Bu deniz kaplumbağası türlerinden yalnızca ikisi Anadolu kıyılarında yaşamakta ve yuvalamaktadır. 2011 yılında ilk defa Kuşadası'nda bir caretta yuva yaptı. Daha sonra her yıl gelerek yuva yapmaya başladılar. Daha sonrasında ise Didim kıyılarında yuva yapmaya başladılar. Bu yıl son yaptığımız sayımda Kuşadası'n-

da dört yuva Didim'de beş yuva tespit ettik. Önümüzdeki yıllarda bu sayının giderek artacağını Aydın'ın ulusal yuvalama alanlarından biri olacağını düşünüyoruz.

“Deniz kaplumbağalarını üniversitemiz aracılığıyla inceleme fırsatı buluyoruz”

Deniz kaplumbağalarının ölüm nedenleri ile alakalı Türkozan: “Denizlerde oluşan plastik kirliliğini (çöp poşetlerini) deniz kaplumbağaları deniz anası sanarak tüketiyor. Bu onların hayatını kaybetmesine sebebiyet veriyor. Bir diğer neden de balıkçı ağları. Deniz kaplumbağaları bilinçsiz atılan ağlara takılı kaldıkları için su yüzeyine çıkamıyor. Su yüzeyine çıkamayan deniz kaplumbağaları ise nefes alamadıkları için ölüyor. Nefes almak için çıkan deniz kaplumbağalarının bir kısmında sürat teknelerinin ya da jet ski gibi araçların çarpması sonucu ya yaralanıyor ya da ölüyor. Biz bu konuyla ilgili üniversitemizde çalışma yapıyoruz. Sahillerimizde yaralanan veya ölen deniz kaplumbağalarını üniversitemiz aracılığıyla inceleme fırsatı buluyoruz.” dedi.

“Oradaki ışığa aldanarak ilerliyor”

Işık kirliliğinin deniz kaplumbağalarının ölümüne neden olmasına ilişkin Türkozan; “Dişi kaplumbağalar önce kumsala gelip burada yuva açarak yumurtlama işlemini gerçekleştiriyor. Bu işlem sonrasında gidiyor ve yaklaşık 70-100 arasında yumurta orada 45-60 gün kumda kalıyor. Bakir bir yerde ise denize doğru yakamoza doğru deniz kaplumbağaları yumurtadan çıkarak ilerliyor. Fakat yumurtalar konutların olduğu yerde ya da otel tesislerinin oradaki ışığa aldanarak ilerliyor. Bu durumda hayati tehlikeleri ortaya çıkarmaktadır.” dedi.

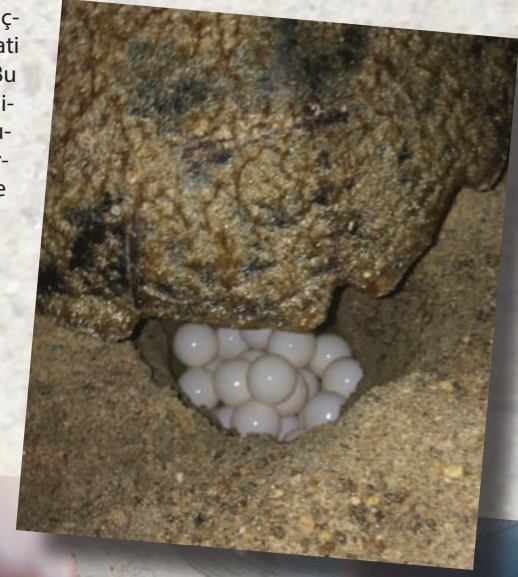
“Ülkemizde el birliği ile tüm kurum ve kuruluşlar çalışma sürdürmektedir”

Deniz kaplumbağalarının yaşamlarının korunmasına dair çalışmalardan söz eden Türkozan; “Ülkemizde Doğa ve Milli Parkları Koruma Genel Müdürlüğü, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları ve gönüller deniz kaplumbağalarının yaşamlarının korunmasına dair titiz çalışmalar yürütmektedir.

Örneğin Doğa ve Milli Parkları Koruma Genel Müdürlüğü yumurta bırakılan alanı koruma altına almakta ve çeşitli tabelalarla halkı bilgilendirmektedir. Yine sivil toplum kuruluşları ve gönüllüler gece yumurta dönemlerinde nöbetler tutmaktadır. Üniversiteler ölüm nedenlerine ilişkin araştırma faaliyetleri sürdürmektedir. Fakat öncelikle deniz kaplumbağalarının yaşamlarına dair araştırmalar yapılmalı. Yapılan araştırmalar sonucunda korumalar gerçekleştirilmelidir. Çünkü bilinçsiz yapılan korumalar hayati tehlikeler doğurabilir. Bu konuda ülkemizde el birliği ile tüm kurum ve kuruluşlar çalışma sürdürmektedir. Yine de koruma kısmının daha etkin bir şekilde sağlanması için araştırmaların yeterli kapsamda olması ve insanların bilinçlenmesi gerekmektedir.” ifadelerini kullandı.

Deniz kenarında olmaktan çoğumuz keyif alırız. Denizlerimiz sadece biz insanlar için

değildir. Sevimli dostlarımız su kaplumbağaları gibi bir çok deniz canlısının evidir. Bu nedenle onların yaşamlarına dair bilinçli olmamız gerekir. Çünkü su kaplumbağaları denizlerin bahçıvanları gibidir. Aydın'da yaşayan su kaplumbağalarının yaşamlarına yönelik bilgilerini bizimle paylaşan Prof. Dr. Oğuz Türkozan'a katkılardan dolayı teşekkür ederiz.

Haberciliğin teknik gözü: Kameramanlık

Kameramanlık medya dünyasının en önemli mesleklerinden biridir. Kamera, mikrofon, tripod gibi çeşitli teknolojik cihaz ve ekipmanlar yardımı ile profesyonel bir şekilde görüntü alan kişiler kameraman olarak tanımlanmaktadır.

Haber ve Fotoğraf:

Berçem Baday

► Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) kameraman şefi Faruk Ayaz, Hasan Uslu ve Haber Global kameraman şefi İbrahim Bayram ve Aytaç Atasoy ile kameramanlık hakkında detaylı ve keyifli bir röportaj gerçekleştirdik. Sorularımıza özenle cevap veren kameramanlar, meslekleri ile ilgili detaylı bilgiler aktardılar.

“Bu mesleğin bir aşkı, kara sevdası vardır”

Yaklaşık olarak 22 yıldır kameramanlık mesleğini icra ettiğini ve çocukluk yıllarında evlere dizi çekimi için gelen kameraman ekibinden ilham aldığını dile getiren İbrahim Bayram, “Lise yıl-

larımda bizim evimizi dizi çekimi için kiralamışlardı. Annem, ‘Keşke benim oğlum da bunlar gibi olsa.’ diye düşünürdü. Okulu bitirdikten sonra asistan olarak bir reklam ajansında çalışmaya başladım. Bu mesleğin bir aşkı, kara sevdası vardır. Sevmezen yapamaz.” dedi.

“Barış Manço’nun ‘7’den 77’ye’ adlı programı bana ilham verdi”

Meslek hayatına 1991 yılında başladığını ifade eden Faruk Ayaz, “Kameramanlık kaderde varmış. Benim çocukluğumda Barış Manço’nun ‘7’den 77’ye’ adlı programı bana ilham verdi. Bütün Türkiye’yi dolaşır. Ben de çocukluğumda hep Barış Manço’nun kameramanı olup bütün dünyayı dolaşacağım, dermişim. Barış Manço’ya yetişemedim ama kameraman olup dünyayı dolaşım. Çocukluk dönemlerimde hayalimde hep vardı bu meslek. Bu meslekte yeni

başlayanlar, yol almışlar ve ustalar vardır. Ben de 50 yaşında ve 32 yıldır bu işi yapan bir kameraman olarak naçizane ustalardanım.” şeklinde konuştu.

“Kameramanlık, içerisinde birçok şeyi barındıran bir meslektir”

Kameramanlık mesleğinin kendi içerisinde birçok dala ayrıldığını ve çok detaylı bir meslek olduğunu belirten Ayaz, “Kameramanlık, stüdyo kameramanlığı ve aktüel kameramanlık olarak ikiye ayrılabilir. Kendi içerisinde o kadar dala ayrılıyor ki; programda çalışmak ayrı, belgeselde çalışmak ayrı, habercilik yapmak ayrı. Ben zaman içerisinde, 32 yıllık süreç boyunca her branşında çalıştım. Söylediğim gibi, belgeselde çalışmak ayrıdır, habercilik ayrıdır. Bunların arasında en karmaşık olanı haber kameramanlığıdır. Çünkü haber kameramanlığında birçok alanı bir arada idare etmeniz gerekiyor. Bir habere gidiyorsanız ve röportaj yapacaksanız, orada kameraman da sizsiniz yönet-

men de. Dekorcu da sizsiniz sesçi de. Olduğunuz yerde olabilecek en güzel kompozisyonu ve resmi oluşturmaya çalışırsınız. O yüzden kameramanlık içerisinde birçok şeyi barındıran bir meslektir,” şeklinde konuşurken Bayram ise kameramanların çok yönlü olduğuna dikkat çekti: “Dünyanın en güzel mesleğini yapıyoruz. Bu mesleğe bir kere başlayan birinin bırakması mümkün değil. Her gün yeni bir maceraya uyanıyoruz. İnsanların haberlerde izledikleri, öğrendikleri şeyleri biz çekiyoruz. Haber kameramanı gittiği her yerde öğrendiği bilgiler ile donanımlı bir birey hâline geliyor.” Haber Global kameramanı Atasoy ise: “Kameramanlık monoton bir meslek değil. Güzel tarafı bu. Kimi zaman kimsenin yan yana gelemeceği insanlarla aynı masada yemek yiyorsunuz, sohbet ediyorsunuz. Ülke ülke geziyor ve farklı farklı tecrübeler ediniyorsunuz.” şeklinde konuştu.

“Şimdi küçük bir sırt çantası ile canlı yayına gidiyoruz”

Yeni medya ile ortaya çıkan 3G cihazından önce canlı yayın yapabilmek için canlı yayın arabalarının kullanıldığını söyleyen Bayram, “Kameramız, tripodumuz, kameramızın üstünde mikrofon setimiz oluyor. Bir de yeni teknoloji 3G cihazımız oluyor sırtımızda. Önceden canlı yayına canlı yayın arabası giderdi. Çanak açılırdı, uyduya basılırdı. Şimdi küçük bir sırt çantası ile canlı yayına gidiyoruz. Kameramızı 3G cihaza bağladığımız anda canlı yayına giriyoruz. Yeni cihazlar kullanılıyor artık.” açıklamalarında bulunurken Ayaz ise günümüzde bu ekipmanlara yeni cihazların da eklendiğine dikkat çekti: “Bu konu

günümüzde çok dallandı budaklandı. Ses ekipmanları, kamera ve tripod vardı. Zaman içerisinde mesleğin içine birçok cihaz girdi. Kamera olarak televizyonlarda kullandığımız standart profesyonel kameralar da var, el kamerası olarak adlandırılan yarı amatör kameralar da var. Normalde piyasada fotoğraf makinesi olarak kullanılan ama video kayıtları çok kaliteli olduğu için program çekerken, belgesel çekerken ya da haberde dosya yaparken kullandığımız DSLR makineler var. Ama DSLR makine ile haber çekmeye gidemezsiniz. Bu makineleri sabit yerlerde kullanıyoruz.”

“Boyutlar küçüldü, kalite arttı”

Boyutları küçük ama daha kaliteli olan kameraları daha çok kullandıklarını dile getiren Ayaz, kullanılan yeni ekipmanları ise şu şekilde değerlendirdi: “Boyutlar küçüldü, kalite arttı. Örneğin, DSLR makineler bizim omuz kameralarından kat kat üstün kaliteli çekim yapıyor. Alan derinliği ve görüntü kalitesi bakımından çok kullanışlı oldukları için bun-

ları kullanıyoruz artık. Özellikle özel röportajlarda ve dosya tarzı haberlerde algısı, renkleri, alan derinliği daha güzel oluyor bu kameraların. Yeni medya teknolojileri ile drone da hayatımıza girdi. Önceden haber kamerası ile yangın yerine girebildiğiniz kadar girerek canınızı tehlikeye atıyordunuz. Şimdi drone sayesinde 100 m uzaktan bile istediğiniz kalitede görüntüyü alabiliyorsunuz.” Yeni medya ile birlikte değişen cihazlara uyum sağladıklarını dile getiren Ayaz, “Bizim standart olarak kullandığımız profesyonel kameralar son 10 yıl içerisinde değişti. Profesyonel kameraların ağırlıkları ve boyutları değişti. Omuz kamerasını birçok yerde kullanıyoruz. Yarı profesyonel el kameralarını ise boyutları daha küçük ve daha taşınabilir olduğu için genellikle koşturmamız gereken yerlerde kullanıyoruz. Böyle alanlarda büyük kameralar ile dolaşmak daha zor. Teçhizat çoğaldı. Kameralar, fotoğraf makineleri, drone’lar, telefonlar... Medya ve teknoloji ile ilgili hemen hemen her şeyde elimiz var. Kullanıyoruz, öğreniyoruz, yeni şeyler çıkıyor ve onlara uyum sağlıyoruz elbette.” şeklinde konuştu.

“Teknolojinin gelişmesi işimizi kolaylaştırdı fakat iş yükünü arttırdı”

Teknolojinin gelişmesiyle canlı yayınlarda iş yükünün arttığına dikkat çeken Uslu, “Eskiden kaset bantlar, CD, DVD’ler ile kayıt alınırdı. Onlar da bugün kullandığımız SD kartlara evrildi. Makinelerimizde bu SD kartları kullanıyoruz. Yüksek çözünürlüklü görüntüleri içerisinde kolaylıkla saklayabilen bir kart bu. Habere bununla gidiyoruz. Artık kasetler yerine bu kartlar kullanılıyor. Ayrıca 3G cihazının çıkması ile birlikte aynı anda birçok şeyi yapmak zorundayız. Teknolojinin gelişmesi işimizi kolaylaştırdı fakat iş

yükünü arttırdı. Birçok kameraman akşama kadar canlı yayın yapabilme imkanına sahip artık. Bu imkan onlara ödül de oldu ceza da. Ödül, isimlerini duyurmaları ve sürekli tebrik almaları; ceza ise çektikleri açlık, susuzluk, yorgunluk ve duygusal bunalımları.” dedi.

“Kameramanlık her zaman güncel bir meslek olarak kalacak”

Kameramanlığın giderek iyi bir noktaya geldiğini ve mesleği ile ilgili her zaman değerli hissettiğini ifade eden Ayaz, “Altın gibi bir mesleğim oldu. Alanı çok geniş bir sektör. Bu meslek kendi

içinde kendini dengeleyebilen bir meslek. İki ay önce bir savaş bölgesinde canınızı tehlikeye atarken bir hafta sonrasında Kuşadası'nda bir tatil bölgesinde belgesel çekebiliyorsunuz. Kameramanlığın yeni medya teknolojileri ile gittikçe ilerlediğini düşünüyorum. Bizim zamanımızda eğitimliler çok fazla yoktu, alaylı kişiler vardı. Bizler asistanlık ve öğrenme süreci ile yol olarak devam eden insanlarız. Şimdi her üniversitede diğer branşlar gibi işin kitabını da okutan bölümler oluştu. Mesleğin şu an bulunduğu yerden memnunum. Kameramanlık, günümüzde yeni medyanın da desteği ile birlikte çok yönlü ve standartları yüksek bir meslek olmaya devam edecek." diyerek mesleğin bugünkü genel konumu hakkında bir değerlendirme yaptı. Mesleğin tatmin duygusunun yüksek olduğunu dile getiren Uslu, "Alanında uzman kişilerden röportaj ve görüntü alırken birçok şey öğreniyorsunuz. Her yere girebiliyor, her şeyi öğrenebiliyorsunuz. Ben 10 saat boyunca açık kalp ameliyatı bile çektim. Kameramanlıkta beni besleyen en

büyük şey bu. İnanamayacağınız seviyede entelektüel birikime ve farklı alanlarda, farklı insanlarla çalışarak farklı deneyimlere sahip oluyorsunuz. İşin teknik kısmı bir yana, bu anlamı ile kameramanlık her zaman güncel bir meslek olarak kalacak." şeklinde konuştu.

"Bizler aslında habercilik yapıyoruz, kameramanlık işin sadece teknik boyutu"

Kameramanlık mesleğine ilgi duyanlara asistanlık sürecinde sabırlı olmalarını tavsiye ettiğini söyleyen Ayaz, "Yaşı genç olup da mesleği yapmak isteyen biri alaylı ya da mektepli fark etmez işin başlangıcında para kazanmayı gözetmeksizin bir yerde asistanlık yapmayı kabul ederek öğrenme aşamasında sabretmelidir. Asistanlık süreci bu işin olmazsa olmazıdır. Bu süreçte sabırlı olmalarını tavsiye ederim. Öğrenmek isteyen, buna hevesli olan bir kişi zaten başarılı ve tercih edilen bir kameraman olabilir. Tavsiyem bu süreçte sabırlı olmaları yönünde.

Teorik olarak yeni öğrendiğiniz bir bilgiyi bu işlerde kolay kolay uygulamaya dökemiyorsunuz. Tecrübe etmeniz gerekiyor. Kameramanlıkla ilgili teknik olarak her şeyi öğrenebilirsiniz ama bir insana haberciliği öğretmek ortalama 5 yıl sürüyor. Dünyanın en iyi kameramanı da olsa bazı alanlarda bir şeyleri takip etmiyor ya da ilgilenmiyorsa hataya düşmesi daha kolaydır. İşin özellikle habercilik yönü önem-

lidir. O yüzden olabildiğince gündemi, farklı alanları takip edip fikir sahibi olsunlar. Bizler aslında habercilik yapıyoruz. Kameramanlık sadece işin teknik boyutu. Geri kalan her şey habercilikle ilgili." diyerek sözlerini noktaladı.

Kıymetli zamanlarını ayırarak sorularımızı özenle yanıtlayan Faruk Ayaz, Hasan Uslu, İbrahim Bayram ve Aytaç Atasoy'a gösterdikleri ilgi için teşekkür ederiz.

Milli Mücadele'nin Aydınlık kahramanları

*Kimini tarlada ekin biçerken kimini sabaha kadar ço-
cuğunun başında beklerken, kimini de ekmeğinin peşin-
de koşarken görürüz. Kadının gücü yadsınamaz bir ger-
çektir. Anadolu'nun güçlü kadınları adını tarihe altın
harflerle yazdırmıştır.*

Haber ve Fotoğraf:
Harika Kahraman

► Kurtuluş Savaşı Türkiye tarihinin en önemli dönemlerinden biridir. Birinci Dünya Savaşı yenilgisiyle Türklerin binlerce yıldır süren bağımsız devletler halinde yaşama geleneği elinden alınmak istenmiştir. Bağımsızlığını her şeyin üstünde tutan Türk ulusu da istilacı emperyalistlere karşı silahlanarak İmparatorluk'tan geriye kalan son topraklarda bağımsız bir devlet kurmuşlardır. Bu Milli Mücadele sonucu gerçekleşmiş bir olgudur. Kuva-yı Milliye örgütlenmeleriyle başlayan Milli Mücadele'nin en büyük özelliği kadın-erkek topyekün bir mücadele ile gerçekleşmiş olmasıdır. Bu dönemde kadın ve erkeğin güçlerini birleştirmesiyle milli mücadele kazanılmıştır. Bağımsızlık mücadelesinde kadınların önemli bir rolü vardır. Baltaköylü Arşın Teyze, Çete Ayşe lakaplı Emire Ayşe Aliye gibi kadınlar gerekli durumlarda silahını kuşanmaktan çekinmemişlerdir. Halide Edip Adivar, Erzurumlu Kara Fatma gibi isimler de ulusal mücadelenin önemli isimlerindedir. Erkekler ile kadınlar, birlik halinde mücadele etmeselerdi, bağımsızlık kazanılamazdı diyerek kadının savaştaki rolüne dikkat çeken Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Ana Bilim Dalı Dr. Öğr. Üyesi Günver Güneş ile "Aydın'da Milli Mücadele'nin Kadın Kahramanları" konulu bir röportaj gerçekleştirdik.

Milli Mücadele Dönemi'nde Aydın ılgalına giden süreçten bahsedermisiniz?

Yunanistan, Paris Barış Konferansı ile İzmir'i işgal etme yönünde İttifak devletlerini ikna etmeyi başarmıştı. Tarihi emelini 15 Mayıs 1919'da gerçekleştiren Yunanlılar, işgal esnasında insanlık dışı faaliyetlerine devam ediyordu. Bu işgal hareketlerinin durmak gibi bir niyetinin olmadığı, 27 Mayıs'ta Yunanlıların Aydın'ı işgal etmesiyle anlaşıldı. İşte bu tarihten sonra Aydın'lı yurtsever kadınlarla ilgili bilgi elde etmekteyiz.

Türk kadınının Milli Mücadele'deki rolü hakkında bilgi verir misiniz?

Mondros Mütarekesi'nden sonra toplumda yılgınlığın yanı sıra ayrılıklar da baş göstermişti. Halk, bağımsızlık hedefleri doğrultusunda birleşti ve harekete geçti. Önderler bu noktada büyük ölçüde başarılı oldu. Kurtuluş Savaşı'nın başlamasıyla Türk kadınları da kendinde büyük bir sorumluluk hissetmiş ve Milli Mücadele'de aktif olmaya başlamışlardır. Kadınlar sadece çocuk bakmak ve savaşa giden eşlerini beklemenin üzerine durmayarak dışarı çıkarak düşmanla bizzat çarpışmıştır. Gerçek savaş alanında gerekse propaganda ile mücadelesini vermiştir. Bağımsızlığa giden yolda kadınların çok önemli bir yeri vardır.

Aydın'da Milli Mücadele'nin kadın kahramanları kimlerdir?

Çete Ayşe, Kuva-yı Milliye tarihinde ilk kadın efe unvanını almıştır. Sahada görev yapan bir doktor Şerife Ali gibi kadınların sadece geri hizmette kalmayıp Yunanlılardan intikam almak için silahlandığını söylemiştir. Aydın'da savaşçı kadınlar hakkında diğer bir bilgi de 1919 Ekim ayında Vakit Gazetesi'nde yer almıştır.

Dr. Öğr. Üyesi Günver Güneş

Baltaköylü kadınların ateş hattına kadar sokulmaları, siperlerdeki Kuva-yı Milliyecileri teşvik ettiği gibi onlara cesaret vermiştir. Emsali görülmemiş bir cesaretle ateş hattına giren Baltaköylü kadınlar Aydın'ın kurtuluşunu göremeden vatanları için şehit olmuşlardır. Çiftlikli Kübra, Baltaköylü Arşın Teyze, Mehmet Çavuş lakaplı Ayşe Hanım, Gülsüz Übbül Hanım, Çete Ayşe lakaplı İmamköylü Emire Ayşe milli mücadele döneminde Aydın'ın savunulmasında öne çıkan kadın kahramanlardır. Söke'de Yunanlılarla savaşmak için gönüllü akıncılar defterine yazılanlar arasında genç kızların yanı sıra Sökeli 70 yaşında bir teyze de başvurmuştur.

Yörük Ali Efe'nin 3. kızını olarak tarihe geçen Çiftlikli Kübra, Milli Mücadele'ye nasıl katılmıştır?

Çiftlikli Kübra diğer adı ile Şerife Ali Kübra Aydın'ın Çiftlik köyündendir. Umurlu ve Köşk'te düşmanla durmadan çarpışan Çiftlikli Kübra, babasına rüyasında Çete Ayşe'yi gördüğünü ve cepheye gideceğini söyler. Çete Ayşe ve Yörük Ali Efe ile birlikte düşmana karşı savaşır. Eğrikavak'ta, Mendegüme'de hiç durmadan koştuğuktan sonra yeri gelmiş köylü kadınlarla cepheye erzak taşımıştır. Köy köy

dolaşmış insanların yaralarını merhem olmaya, onların morallerini yükseltmeye uğraşmıştır.

Çete Ayşe lakaplı Emire Ayşe Aliye'nin Milli Mücadele'ye katılım hikayesini anlatır mısınız?

1894 yılı Aydın İmamköy doğumlu olan Çete Ayşe, Birinci Dünya Savaşı sırasında Çanakkale'de ölen kocasından hatıra kalan elmas küpelerini bozduğunu kendine bir tüfek almış, dağa çıkmıştır. Henüz 22 yaşında ve iki çocuk annesi olan Çete Ayşe, Sancakdarın Ali Efe'nin çetesine katılmıştır. Kendisine efe elbisesi verilmiştir ve o zamana kadar hiçbir kadın, efe elbisesi giyip düşmanlarla savaşmamıştır. Yörük Ali Efe'nin çetesine dahil olmuş ve Aydın'ın kurtuluşu olan 7 Eylül tarihine kadar Yunanlılarla savaşmıştır. Daha sonraları soyadı kanununun çıkmasıyla "Çetin" soyadını almıştır. Çete Ayşe hakkında Tasviri Efkâr muhabiri Oruç Bey'in yanı sıra Leman Kısa'nın "Aydın Tarihi ve Coğrafyası" adlı kitabında da geniş bilgiler bulmak mümkündür. Baltaköylü Arşın Teyze, Selanikli Binbaşı Ayşe Hanım ve Çiftlikli Kübra'dan direnişin güçlü kadınları olarak bahseden Dr. Öğr. Üyesi Günver Güneş'e verdiği kıymetli bilgilerden dolayı çok teşekkür ederiz.

Erdal Türkben

İki tabure bir kalem: Sokağın Ressamı

“Sanat, direnendir: Ölüme, köleliğe, alçaklığa, utanca direnir.” diyor Gilles Deleuze. “Direnmenin bağrında yaşam vardır. Yaşamın özü ise eylemselliğe bağlıdır.” diye ekliyor Ulus Baker. Bu eylemsellik kimi zaman bir tuvalde, kimi zaman kâğıtlarda, kimi zaman ise sokakta gerçekleştiriyor kendini.

Haber ve Fotoğraf: Berçem Baday

Sokaklarda yürürken birçok melodi geliyor kulağımıza. Bazen bir gitar, bazen bir keman. Soluklanmak için de olsa durup bir köşede dinliyoruz hepimiz onları. Bazen de duymadığımız melodiler, onları görmemiz için bekliyor aslında. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Resim Öğretmenliği mezunu olan 1984 doğumlu Erdal Türkben de sokak ressamlığıyla başlamış direnmeye. Henüz 14 yaşındayken sokakta başladığı sanat yolculuğunun ilk adımlarını, iki tabure ve bir kalem kâğıtla atmış ressamımız. Kayseri’de bir lunaparkta başlayan ve sonraları İstanbul’da resim öğretmenliğine uzanan bu hikâyeyi kendisinden dinleyelim.

“İki taburem, bir de kalemim ve kâğıdım vardı sadece”

Resim çizmeye çok küçük yaşlarda başlayan ve sonra sokak ressamlığını keşfeden Erdal Türkben, “Resim çizmeye çoğunlukla çocuk yaşlarda başlıyor herkes.

Bende de öyle oldu. Çocuken çok resim yapıyordum. Hafızamın bile daha oturmadığı, ne zaman çizdiğimi hatırlayamadığım resimlerim var çocukluğumdan kalma. Her yerde resim yapardım. Her derste resim çizerdim. Bende böyle birçok defter var, baştan sona resimlerle dolu hepsi. Sonra sokak ressamlığını keşfettim. 14 yaşında başladım bu maceraya. Kayseri’de bir lunaparkta mısırının çırağı ve dondurmacının çırağı arkadaşım. Onlarla lunaparkın girişinde otururduk. Benim de her zaman yanımda kâğıdım, kalemim hazır. Eski banyo taburelerinden bulmuştum, o mavi ve pembe olanlardan. Birine ben oturdurdum, diğerine de olursa müşteri. İki taburem, bir de kalemim ve kâğıdım vardı sadece.” sözleriyle başladı hikâyesini anlatmaya.

“Rekorum bir günde 15 portreydi”

Sokakta resim çizmenin atölyede resim çizmeye benzemediğini ve sokakta daha üretken olduğunu söylüyor Türkben. Sokak ressamlığı, onun için kapalı bir

ortamda tek başına çizmekten daha keyifli bir eylem hâline gelmiş zamanla. Kendisi de bunu, “Sokak ressamlığı kimisi için dikkat dağıtıcı olabilir. Atölyede tek başına çizmekten çok daha keyifli. Günde yüzlerce kişiyle tanışıyor ve konuşuyorsunuz. Bir yandan resim yapıyorsunuz. İnsanlar resme meraklıysa gelip sizi izliyor, size sorular soruyor ve bilgi ediniyorlar. Böylece insanlara da yardım etmiş oluyorsunuz. Kimisiyle tanışıp ahbab oluyorsunuz. Bazen başka bir ressamla tanışıyorsunuz, sizi atölyesine davet ediyor. Aktif çalışma açısından da çok verimli. Bir yerden sonra hızlanıyor ve ustalaşıyorsunuz. Benim rekorum günde 15 portreydi. Bir gün boyunca her saat resim çizdiğimi biliyorum. Kendi evimde ya da atölyemde bu kadar üretken olamazdım.” sözleriyle anlatıyor bize.

“Derler ki, bir ressamın gücünü portresi belli eder”

Türkben, ünlü Fransız Ressam Jean Auguste Dominique Ingres’e de atıfta bulunuyor: “Portresini çizdiğiniz kişiyi tanıyorsanız bile,

ona ilk defa görmüş gibi bakmalısınız.” Şimdilerde portre tekniğini öğrencilerine anlatırken Ingres’in öğretilerine yer verdiğini söyleyen Türkben, “Portre en zor tekniktir. Derler ki, bir ressamın gücünü portresi belli eder. Fotoğraftan bakılarak çizilen değil, canlı portre. Ressamın gücü canlı portrede belli eder kendini. Benim çocukluğumda kısa yoldan çizebileceğimiz yansıtma tekniği gibi teknikler yoktu. Küçük bir vesikalık veriyorlardı. Ben o vesikalığa baka baka, büyüterek ince ince çiziyordum.” diyor ve portre tekniğini de şu sözleriyle anlatıyor: “Portrede insan baş konstrüksiyonu dediğimiz, insan baş iskeleti anlamına gelen bir şey var. Ingres, ‘Çizeceğiniz kişiyi derinlemesine incelemelisiniz.’ der. İnsanın ölçüleri vardır. Portre çizerken bu ölçüleri ezberlemiş olmak lazım. İskeletimiz çok sağlam olmalı. Portrede bütün ölçüler aynı mantıkla alınır. Bir ayak kabı çizerken de portre çizerken de aynı teknikleri kullanırsınız. Bir ayakkabı ya da bir ağaç dalı hata kaldırı. Ağacın dalını biraz daha uzatsam da olur ama portrede gözü biraz daha uzatsam başka

birinin gözü olur. O açıyı çok iyi tutturmak gerekiyor. Portrede milimlik bir sapma, çizilen kişiyi bambaşka biri yapar. Küçük bir farkla ayrılıyorz birbirimizden. Ya da küçük bir farkla benziyoruz birbirimize. Birçok kişinin ölçüsü birbirine çok yakındır ancak birbirinden bambaşkadır. Portre çizerken, onu önce kâğıda yerleştirmek çok önemli. Çizeceğiniz her şey ilk defa görmüş gibi bakmalısınız. O şeyin daha önce gördüğünüz görüntüleri aranızda girmemeli."

"Bir keşif yapıyormuşum gibi hissediyorum"

Türkben, yıllarca sokaklarda portre çizerek bu konuda ustalaşmış ve şimdi kendi kaleminden aktardığı yeteneklerini öğrencilerine de kazandırmaya çalışıyor. Bir portreyi ya da resmi oluşturmanın ve ona hak ettiği özeni göstermenin kendisi için önemli olduğunu vurguluyor. Kalemini, fırçasını eline alıp resim çizmeye başlayınca hiçbir şey hissetmediğini dile getiren Türkben, "Yağlı boya yapıyorsam parmağımla şöyle bir geçmem, dokunmam gerek ona. Resim çizerken hiçbir şey hissetmiyorum açıkçası. Bir keşif yapıyormuş gibi hissediyorum. Yürürken bir ağaç görüyorum, ağaç zaten yağlı boya gibi geliyor. Sanki yağlı boya sürülmüş gibi. Hemen orayı çizmek istiyorum. Her şeyden önce elbette zevk alıyorsunuz çizerken. Ancak resim karikatür değildir. Karikatür gerçekten bir şey anlatır, bir mesaj vardır. Resimde böyle bir mesaj çabası yoktur bence. Benim resme bakışım bir mesaj içeriği oluşturmaktan çok estetik anlayıştan

oluşuyor. Bir şeylerin gözüme güzel görünmesiyle ilgili düşüncelerim oluyor. Bu güzellik yaşanmış, pörsümüş bir adam olabilir. Adamın üstüne bir ışık düşmüştür, o ışık olabilir. Elleri buruşmuş yaşlı bir kadın olabilir. Çamurlu bir bot, dağınık bir saç olabilir. Düm-düz saç ne anlatır ki? Dağınık saç anlatır bana göre." diyerek resme bakışından bahsediyor bizlere.

"Böyle bir iş olduğunu bilmiyordum, kendi kendime keşfetmişim sokak ressamlığını"

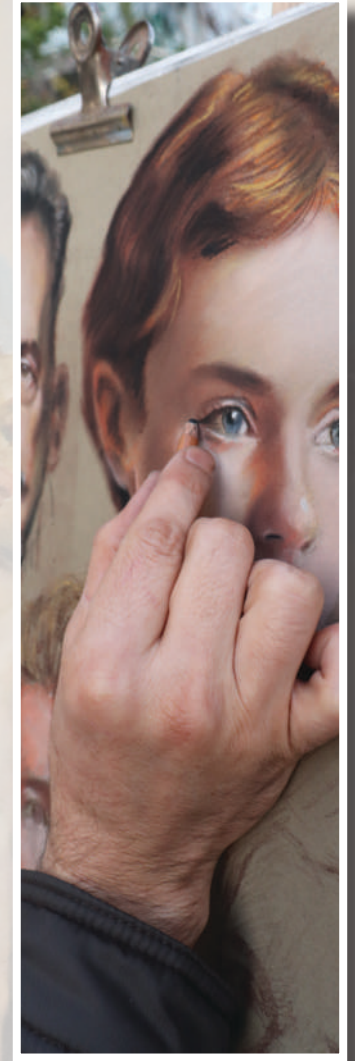
Sokakta sadece talep eden insanların portresini çizdiğini söyleyen ve pastel, yağlı boya, akrilik gibi birçok teknikle çalışan Türkben, "O zamanlar zor şartlarda başlamıştım çocuk yaşımda. Böyle bir iş olduğunu bilmiyordum, kendi kendime keşfetmişim sokak ressamlığını. Bunu benden başka yapan yok sanıyordum. Sonradan öğrendim bana söyleyenlerden. 'Aslında bunu Antalya'da yapıyorlar.' demişlerdi bana. Ben de bunu öğrenince çantamı alıp gittim." diye ekliyor. Antalya'ya gittikten sonra bir süre orada devam etmiş sokak ressamlığına. Küçük yaştaki cesaretiyle yolculuğu boyunca resimle ilgili birçok şey öğrenmiş. Aslında birçok şehirden ve birçok ressamdan izler taşıyor Türkben'in kalemi. Antalya'daki tecrübelerinden sonra İstanbul'a gidip bir atölye açmış kendine. Bakırköy, Cevahir, Florya ve Büyükçekmece sokaklarında yıllarca karalamış Türkben. Yaklaşık 10 yıl kadar İstanbul'da hem sokak ressamlığı yapmış, hem de öğretmenlik yapmış ressamımız. Sonra yolu Aydın'a da düşmüş...

"Kendimi gerçekleştirdiğimi hiçbir zaman düşünmedim"

Türkben, sanat yolculuğunu anlatırken ülkemizdeki insanların sanata hak ettiği değeri vermiyor olmasından da dem vuruyor sohbetimizde. Şehir şehir dolaşarak resim çizmiş, sanatını sırtında taşımış fakat büyük bir eksik görmüş Türkiye'de, sanata olan ilgi. Bununla ilgili olarak ise; "Türkiye'de bir şeyleri başardığımı hissedemedim. Kendimi gerçekleştirdiğimi hiçbir zaman düşünmedim. 'Acaba Rembrandt Türkiye'de yaşasaydı ne yapardı?' diye düşünüyorum bazen. O da belki şövalesini alıp sokağa çıksaydı, ülkemizde sanata olan ilgisizlik yüzünden çok az sipariş alabilirdi.

Türkiye'de bazı alanlarda sanatla ilgili yapılanların bir anlam kazanmadığını düşünüyorum. Sanata olan ilgi İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya gibi şehirlerde daha yüksek. Yaklaşık 3-4 senedir Aydın'dayım. Serüven Sanat'ta her yaş grubundan öğrencilerime eğitim veriyorum. Öğrencilerimin çoğunluğu farklı şehirlerden gelenler. Burada da sokakta çizmeyi denedim. Ancak beklediğim ilgi olmadı Aydın sokaklarında. Belki İzmir'de yapsaydım daha farklı olurdu tabii." diyerek sözlerini noktlayan Türkben, Aydın'da ve Türkiye genelinde sanata olan ilginin az olduğuna da dikkat çekti.

Haberimizi noktalamadan önce sanata verilmesi gereken değere dikkat çekmek adına, "Fikirler ve devrimler, sanatla yayılır." diyen Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözlerini bir kez daha hatırlayalım:

"İnsanlar olgunlaşmak için bazı şeylere muhtaçtır. Bir millet ki resim yapmaz, bir millet ki heykel yapmaz, bir millet ki tekniğin gerektirdiği şeyleri yapmaz; itiraf etmeli ki o milletin ilerleme yolunda yeri yoktur. Halbuki bizim milletimiz, gerçek nitelikleriyle uygar ve ileri olmaya layıktır ve olacaktır."

Mikroskop ucundaki şaheserler

Öyle bir eser düşünün ki üretilmesi, beş katlı bir apartmanın inşa edilme süresine denk fakat üzerine tek bir saç teli düşmesi ile yerle bir olabiliyor. Mikro minyatür ve Gubari hat sanatının en önemli temsilcilerinden olan Necati Korkmaz, Kuşadası'nda yer alan müzesinde şaheserlerini sizlere sunmaktadır.

Haber ve Fotoğraf:

Beyza Haskaya

► Minyatür; ince detaylar ile işlenmiş, bolca emek ve sabır gerektiren, küçük boyutlardaki resim ve bu resimlerin türleri diyebiliriz. Mikro minyatürü, minyatür sanatından başlıca ayıran özellik ise çıplak göz ile görülmesinin neredeyse imkansız oluşudur. Necati Korkmaz, icra ettiği sanata dair detayları bizlerle paylaştı.

Bize biraz kendinizden bahsedebilir misiniz?

Mikro minyatür ve Gubari hat sanatında, dünyadaki ilk üç sıra içerisinde yer alan isimlerden bi-

riyim. Gubari sanatı günümüzde artık temsilcisi olmayan bir sanat haline geldi. Bu sebepten ötürü bu sanatın son temsilcisi konumundayım. Yaklaşık 40 yıldır mikro minyatür ve Gubari hat sanatı üzerine çalışmalar yapıyorum. Dünya üzerinde oldukça dikkat çeken saç teli üzerine besleme, toplu iğne başına satranç takımı ve şırınga iğnesi ucunda Corona-virus gibi çalışmalarım vardır.

Müzedeki sergilediğiniz eserlerinizden bahsedebilir misiniz?

Müze Aydın'ın Kuşadası ilçesinde yer almaktadır. Müzedeki çevre kirliliğine dikkat çekmek, bu soruna ses getirecek bir tepkide

bulunmak amacı ile tamamı çiğnenmiş ve artık atık haline gelmiş damla sakızlarından yaptığım bir köşe var. "Sakızdan Hayaller" adını verdiğim köşede sergilediğim 15 eser vardır. "Mutant", "Şahmeran" ve "Temizlikçi" gibi eserleri renklendirmekte kullandığım materyaller ise çilekli, karpuzlu ve naneli sakızlardır. Eserlerin doğada çözünme süreleri ise yaklaşık bin yıla tekabül etmektedir. Çevre kirliliğine dikkat çekmeye çalıştığım gibi nükleer enerji sorununa da dikkat çekmek istedim ve yapımı bir yılı bulan "Bit ve Pirelerin Nükleer Enerji Karşılığı Mitingi" isimli eseri yaptım. Eserin yapımında doğal yollarla ölmüş, 1968 döneminin gıyisi ve aksesuarları giydirilmiş 1 mm boyutundaki gerçek

bit ve pireler kullandım.

Hem Gubari hat sanatı çalışmalarımda hem de mikro minyatür heykel çalışmalarımda çoğunluğu doğadan elde edilen materyaller ile çalışmayı tercih ediyorum. Bu her sanatının çalışma alanına ve şartlarına bağlı olarak özerkleşebilen bir konudur. Eser üzerinde kazıma yapılmasını gerektiren durumlarda arı pençesi, bıçak olarak arı iğnesi ve fırça niyetine örümcek kılı kullanmayı tercih ettim. Yazı yazmak için ise genellikle bir tilki bıyığı tercih ediyorum.

Müze içerisinde yapımı beş ay süren saç teli üzerinde "Yürüyen İp Cambazı", küçük bir bitki tohumu üzerinde "Salıncak ve Sallanan

Çocuk" ve gözle görülemeyen "İstanbul Manzaralı Bir Çini Vazosu" gibi eserleri meraklıları için sergilemekteyim. Aynı zamanda mikro minyatür olarak hazırlanmış Osmanlı giysileri kataloğu, mercimek üzerinde Gubri yazıları, dünyanın en küçük Kuran-ı Kerim'i, dünyanın en küçük çinileri de yer almaktadır.

Mikro minyatür ve Gubari hat Sanatının ne olduğundan ve bu sanata nasıl başladığınızdan bahsedermisiniz?

Gubari hat sanatının temelleri insanların iletişim alanında kısıtlı olduğu dönemlerde ortaya çıkmıştır. O dönemlerde insanlar birbirlerine yazdıkları mektupları karşı tarafa iletmeleri için güvercinleri eğitirmiş. Güvercinler küçük ebata sahip hayvanlardır dolayısıyla ayağına bağlanacak mektubunda belirli bir boyutu aşmaması gerekmektedir. O dönemin insanları da bu kısıtlı şartlar altında küçük ebatlı yazılar yazmayı keşfetmişlerdir. Bu yazılara ilerleyen zamanlarda bazı kurallar getirilmiş ve tabii ki bazı isimler konunun uzmanı haline gelmiştir. Bu öyle bir sanattır ki çalışma yaparken aldığınız nefes düzeni bile önemlidir. Yanlış bir zamanlama ile alacağınız nefes elinizin kaymasına ya da titremesine sebep olabilir. Bu durum emek verdiğiniz eseri hiç eder.

Her insanın ilgi duyduğu ve yetenekli olduğu bir konu vardır. Bu sanat dalları yetenek, sabır ve biraz da genetik gereksinimler gerektirmektedir. Benim bu alana yönelişim kendimde bu biyolojik yapının ve ilginin varlığını keşfetmem ile başladı. Sanat alanında teknik oldukça önemli bir konumdur fakat Gubari sanatında en önemli konumdur çünkü Gubari sanatı kitaplardan öğrenilen bir sanat dalı değildir.

Geleneksel el sanatları ve Gubari hat sanatının günümüzde yok olmaya yüz tutması hakkında görüşlerinizi bizimle paylaşır mısınız ?

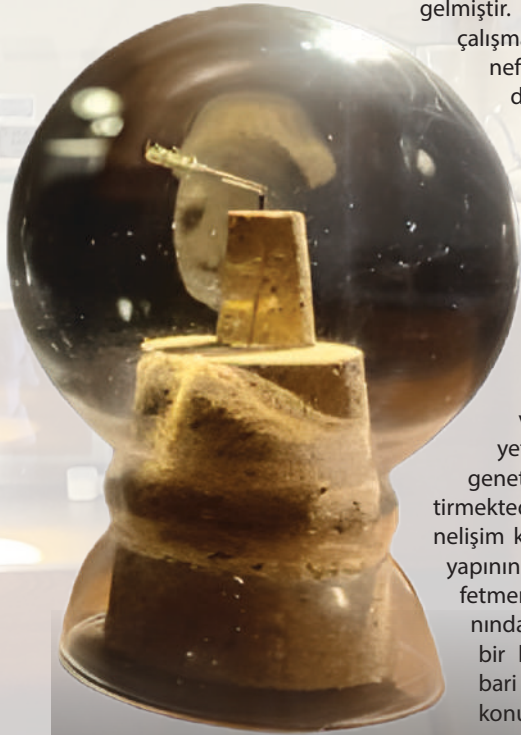
Geleneksel el sanatları yok olmaya yüz tutmuş durumdadır fakat Gubari sanatı için yok oldu demek de mümkündür. Bunun başlıca sebeplerinden biri ise genç neslin sanatın bu dalına olan ilgisizliği diyebilirim. Çünkü bir şeyde başarılı olabilmenin en büyük sebebi o şeye ilgi duyuyor olmaktır.

Eserlerinizi Kale Kapısı üzerinde sergilemek özellikle tercihiniz miydi ?

Evet elbette. Orası tarihi açıdan oldukça önemli bir yapıdır.

Eski Kuşadası'nın ana giriş kapısıdır ve bunun yanı sıra orası zamanında bir itfaiye binasıydı. Üzerinde bir kule vardır ve bu kule Türkiye'de ilk mobese kamerası görevini üstlenmiştir. Osmanlı döneminde kule üzerinden Kuşadası'na bakılır, yangın olup olmadığı kontrol edilir ve eğer bir yangın başlamış ise kule üzerinde bulunan çanı çalarak var olan duruma karşı insanlar uyarılmış. Türkiye'de ilklerin yaşandığı bu yapıda eserlerimi sergileyebilmek benim için oldukça hoş bir durum.

Henüz müzede dahi yer almayan iğne deliğine işlenmiş ve dünyanın en küçük minyatür eserlerini bizlere sunan ve değerli bilgilerinizi bizimle paylaşan Necati Korkmaz'a çok teşekkür ederiz.

Nihavent makamının dokusu: 'Türk sanat müziği repertuarındaki önemli yeri'

Nihavent Makamı, geleneksel Türk müziğinde önemli bir yere sahip olan bir melodi yapısıdır. Türk müziğinin zengin mirasında öne çıkan nihavent, duygusal derinliği ve karakteristik ses dizisi ile tanınır. Geleneksel eserlerden modern yorumlara kadar geniş bir repertuarda kullanılan bu makam, dinleyicilere özgün bir müzikal deneyim sunar.

Haber ve Fotoğraf:
Mustafa Çölyen

Türk müziğinin gizemli melodilerinden biri olan nihavent makamı, eserlerin içinde saklı duygu hazinelerini dinleyicilere sunarak Türk kültürünün müzikal mirasını yaşatmaya devam ediyor. Nihavent makamının, Türk sanat müziğinde geçmişten günümüze kadar olan izlerini ve alana dair deneyim ve tecrübelerini, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Görevlisi Aytekin Kandemir ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Kuşadası Devlet Konservatuvarı Dr. Öğr. Üyesi Hülya Uzun bizlerle paylaştı.

Makamın tarihsel temelleri ve kültürel derinlik

Makamın ne olduğunu anla-

madan, nihavent makamının özünü kavramak zor. Bu konuda bize ışık tutan Kandemir, müzik dünyasındaki temel ayrımı vurgulayarak "Batı müziğinin tonal yapısı varken Türk müziği makamsaldır. Bu temel farklılık, Türk müziğinin özündeki derin kültürel bağları ve makamların özel anlamını anlamamıza yardımcı oluyor. Bu ayrımı yaptıktan sonra kısaca dizelerin, belirli kurallar çerçevesinde işlenmesi sonucu kulakta kalan etkiye makam denir." dedi. Kandemir'in dikkat çektiği önemli bir nokta da, makamın aslında dizelerin belirli kurallar çerçevesinde işlenmesiyle oluşan, kulakta iz bırakan etkiye

denk gelen, daha derin ve etkileyici bir boyut kazanmasına olanak tanıdığını belirtti. Makamların Türk müziğindeki çeşitliliğine değinen Kandemir, basit, bileşik ve şed makamların bu zengin mirası oluşturduğunu ifade ediyor.

Geçmişin derin izlerini günümüzün modern ritmiyle buluşturuyor

Nihavent makamını tarihsel açıdan değerlendirdiğimizde ise bu konuda net bir tarih olmadığını belirten Uzun, konuyla alakalı görüşlerine şöyle

yer verdi: "Çok eski bir tarihi yoktur. Örneğin 13. yy'a kadar giden bir tarihi yoktur. Daha çok 17. ve 18. yy'dan itibaren bu makam görülmeye başlanmış ve eserler üretilmiştir. Özellikle 20.yy bestecilerinin nihavent makamından ağırlıklı olarak şarkı formunda eserler ürettiğini görüyoruz." İçerisinde birden fazla makamın ezgisel parçalarını taşıdığını ve aslında bu yüzden etkisinin hala sürdüğünü söyleyen Uzun, "Nihavent makamı, Türk müziğini sevenler ve icra edenler son dönemlerde parçalarında nihavent dokunuşlarına yer veriyorlar. Nihavent makamı, hicaz, hüzzam, rast, hicazkar, kürdilihicazkar, hüseyini ve uşşak gibi makamlar gibi çok kullanılan makamlar arasındadır. Sadece sözlü eserlerin değil, çalgısal eserlerin de bu makamda oldukça fazla olduğunu görebiliriz." şeklinde konuştu.

Geleneksel Türk enstrümanlarından Batı çalgılarına doğru yolculuk

Türk sanat müziği icra ederken kullanılan enstrümanların, Batı müziği ile birleşmesi ve bu durumun uygunluğu hakkında Uzun, "Bazı nihavent eserleri Batı çalgılarıyla da icra edilebiliyor. Türk müziğinin ruhunu yansıtmadan besteler yapılıyor. Batı müziği eğitimi almış bir sanatçının, Türk müziği çalması imkansızdır. Örneğin bir piyanoda Türk müziği çalınmaz. Türk müziğini bilen sanatçılar, Batı kültürüne ait piyano, gitar, keman, yan flüt gibi enstrümanlar ile eserlerini icra etmezler. Bizler ut, kanun, tambur, ney, klasik kemençe çalgıları kullanıyoruz. Ancak hatırlatmak isterim ki günümüzde nihavent makamı kullanılan şarkılara piyano ile eşlik edildiğini de görmekteyiz. Bu değişimin göstergesidir. Bir insan olarak hiçbir zaman olduğun yerde duramazsın, gelişirsin ve yenilenirsin. Bu durumda nihavent makamı da geçmişten günümüze kadar gelmiş olduğu süreçte Türk müziğine çok iyi bir şekilde yansımaları göstermiştir." dedi.

Uzun Nihavent makamı ile bestelenen şarkılara en bilinen örnekleri, "Bir Demet Yasemen, Aşkımın Tek Hatırası-Zeki Müren, Gündüzüm Seninle- Ferdi Özbeğin besteleri en çok bilinen eserlerdir." şeklinde belirtti.

Türk sanat müziğinde, günümüzde bir şarkıyı yeniden düzenlemenin kabul edilebilir olup

olmadığı konusunda Uzun, "Günümüzde bir şarkıyı yeniden düzenlemek çağdaşlık, modernlik gibi görünse de Türk müziğinde kabul edilebilir bir şey olduğunu düşünmüyorum. Şu an hayatta olmayan 20. yy Türk sanat müziği bestecilerinden Avni Anıl'ın nihavent makamıyla söylediği bir bestenin yeniden yorumlanması bana doğru gelmiyor. Ayrıca Türk sanat müziği eserleri bestelenirken, hem geleneksel öğeleri koruyup hem de günümüz dinleyicisine hitap eden, kulağa hoş gelen eserler ortaya çıkması için yenilikçi bir bakış açısıyla, uygun bir şekilde sunulması gerekmektedir." diye belirtti.

Nihavent makamının zaman içindeki değişen yüzü

Nihavent makamının ilk olduğu zamanlardaki haliyle günümüzdeki halinin farklılıklar gösterdiğini dile getiren Kandemir, "Nihavent makamı Türk sanat müziği dinleyicileri arasında derin ve duygusal bir bağlamda dinlenen bir makam olarak bilinir. Bu makam ile alakalı İbn-i Sina ve Fârâbî'nin eserlerinde nihavent makamıyla ilgili yaptıkları çalışmalarında, makamın teknik yapısıyla birlikte insanın içsel dünyasına dokunan bir sanat olarak yorumlayıp estetik dene-

yimden öte, ortaya çıkan besteleri ruhsal iyileşme aracı olarak değerlendirmişlerdir. Bu sürecin oluşmasında, bu konudaki derin anlayışlarını yansıtarak makamların insan psikolojisi üzerindeki etkilerini açıklamışlardır. Bu duygu durumları özeldir tabii ki, aynı parçadan birisi mutluluk diğeri huzur bulabilir. Bu duygular makamsal ezgilerin yarattığı bir illüzyondur. Duyguları en derininde hissetmenizi sağlar." dedi. Son olarak Nihavent makamının günümüze kadar gelebilmesi, hala gelişmekte olması ve yenilenmesi hakkında Kandemir,

"Gerçekçi olmak gerekirse şu anda sokakta Nihavent makamının değeri yok ama buna rağmen bu müziğe ilgi duyulmaktadır. Çok fazla göremesekte, koro ekiplerinde ve konservatuarlarda görebilmekteyiz. Bu nedenle etkisini halen devam ettirmektedir. Dediğimiz gibi değişiklik gösterir, tarzı değişir ama nesiller boyunca bestelenmeye devam edecektir." diyerek sözlerini noktaladı.

Bizlerle Nihavent makamı hakkında değerli bilgileri paylaşan Hülya Uzun ve Aytekin Kandemir'e teşekkür ediyoruz.

Öğr.Gör. Aytekin Kandemir

Tarihi derinlikte bir miras: Aydın Bey Türbesi

“Geçmişini bilmeyen geleceği tayin edemez” demiş atalarımız. Bu nedenle üzerinde yaşadığımız toprakların tarihini bilmek ve bunlara sahip çıkmak gerekir. Aydın vilayeti, tarihi varlıkları itibari ile hem bölgenin hem de insanlığın geçmişine ışık tutacak zengin bir birikime sahiptir. Peki bu tarih kokan şehrin isminin Aydın Bey Türbesi’nden geldiğini biliyor muydunuz?

Haber ve Fotoğraf:
Emine Kaçar

Aydın Bey’in türbesi Karacasu’ya bağlı Esençay Mahallesi’nde bulunmaktadır. Aydın Bey Türbesi hakkında yüzey çalışması yürüten Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Başkanı Prof. Dr. Bülent Nuri Kılavuz ve Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Atatürk İlke ve İnkılap Tarih Bölümü Öğr. Gör. Doç. Dr. Mutlu Adak ile Aydın Bey Türbesi hakkında konuştuk.

Anadolu’nun güzel toprakları, tarih boyunca pek çok kahramanlık hikayesine sahne olmuştur. Bu hikayelerden biri de Aydınoluğulları Beyliği’nin destansı yolculuğudur. Bu beyliğin kurucusu, Aydınoluğulları Mehmed Bey’dir. Onun liderliğinde, Anadolu’nun batısında, Ege’nin masmavi sularına uzanan geniş topraklarda bu beylik doğmuştur. Aydın Bey’in beş oğlundan biri olan Mehmet Bey, beyliğine atasının adını vermiştir.

Aydın coğrafyasındaki Türk izleri

Aydın Bey hakkında pek fazla kaynak olmadığından bahseden Adak, “Aydın Bey hakkındaki en önemli kaynaklardan biri Enveri’nin Düsturnamesi’dir. Aydın

Doç. Dr. Mutlu Adak

Prof. Dr. Bülent Nuri Kılavuz

Bey, Aydınoluğulları Beyliği’nin kurucu atası olarak biliniyor. Ancak bazı kaynaklarda adının cemaat ismi mi yoksa şahıs ismi mi olduğu konusuna belirsizlikler bulunmaktadır. Yapmış olduğumuz çalışma sonucunda, Aydın Bey’in bir şahıs ismi olduğu ve beş oğlu bulunduğunu görüyoruz.” dedi.

Aydın coğrafyasındaki Türk izlerinin ne zaman başladığını, bu toprakların bizlere ne zaman vatan olmaya başladığını, bize vatan olarak bırakanların bıraktığı mirasları ve bu mirasları gelecek nesillere nasıl aktarabileceğimizi sanat tarihi metodolojisi içerisinde bilimsel bir şekilde incelediklerini ifade eden Kılavuz, “Aydın Bey’in, Aydınoluğulları Beyliği’nin kurucusu Mehmet Bey’in babası olduğu, evlatları ve bağlı oldukları boyunu koruduğunu, beyliğin bu toprakların vatan haline gelmesinde mücadele ettiklerini görüyoruz. Biz yapmış olduğumuz araştırmalarla fetih dönemini değil, onlardan kalan ama çok hızlı bir şekilde yok olan kültür varlıklarını da te-

ker teker tespit ediyoruz. Bu kültür varlıklarının daha sağlam ve sağlıklı bir şekilde gelecek kuşaklara aktarılması için bir farkındalık oluşturuyoruz.” şeklinde konuştu.

Türkler daima atalarından kalan hatıraları yaşatırlar

Kılavuz, Türkler’in atasına, dinine, geçmişine verdiği değeri vurgulayarak, atalarından kalan hatıraları yaşatmak için mücadele ettiklerini anlatıyor. Onlar sadece bu sözlü edebiyatla değil, aynı zamanda atalarından kalan mezar anıtları ile günümüze kadar gelmesinin önemli olduğunu vurguluyor. Aydın Bey Türbesi’nin varlığının bizim açımızdan ayrıca bir önem taşıdığını dile getiren Kılavuz, “Türk kültürü, Orta Asya’dan Anadolu’ya varıncaya kadar süregelen. Bu sırada Türkler, önemli idarecilerin ve büyüklerin mezar anıtlarını yapmışlar böylelikle onları bir bakıma ölümsüzleştirmek istemişlerdir. Yapmış oldukları mezarlar, anlatılarla doludur. Mezarların yeri belli olsun ve çeşitli

zamanlarda oraya gidilip törenler yapılabilsin, dualar edilsin ve o kişinin dünyaya ile bağlantısı devam etsin istemişlerdir. Bu anıtlar, insanların yaşamlarını, kültürlerini ve miraslarını gelecek kuşaklara taşımak adına önemli bir rol oynar.” diyerek sözlerine devam etti.

Boyalı-sini boyalı türbe

Aydın Bey Türbesi'nin bulunduğu Esençay'a dikkat çeken Adak, “Esençay'ın eski adı 'Boyasın' olarak geçiyor ve bu türbenin yer aldığı bölgede meşe palamutları göze çarpmaktadır. Bu bölgede palamut ağaçlarının yoğunluğu ve orta çağdaki bu palamutlardan boya, kumaş boyası gibi boyalar üretildiği için, bu bölgeden boya üretiminde kullanılmak üzere palamut yetiştirildiği düşünülmektedir. Bu nedenle buraya Boyalı-sini yani boya üretilen yer anlamında bir adın verilmiş olabileceği düşünülmektedir. Eski Türklerde mezar anlamına gelen bu kelime, Boyalı-sini boyalı türbe anlamında ifade etmek için kullanılmış olabilir.” dedi. Adak, “İdil Bulgarlarına dair bölgedeki yerleşim isimleri, şahıs isimleri ve Aydın Bey'in türbesinin bulunduğu yerin adının “Boyar, boyla” gibi unvan ve isim-

lerden türemiş olma ihtimali, Aydın Bey'in Bulgar Türkleri'nden bir bey olabileceği düşüncesini akla getirmektedir.” şeklinde konuşarak sözlerini tamamladı.

Dışarıdan altıgen, içeriden daire

Türbenin mimari formu açısından özel bir öneme sahip olduğunu belirten Kılavuz, “Altıgen planlı yapılar arasında oldukça nadir olan bu türbenin ikonografik özellikleri henüz tam anlamıyla çözümlenmiş değil. Ayrıca, Aydın Bey Türbesi'ni diğerlerinden ayıran önemli bir özelliğin, dışarıdan altıgen, içeriden ise daire şeklinde olmasıdır. Bu yapı, eşsiz bir tasarıma sahip olan nadir örneklerden biridir. Tarih boyunca moloz taş malzemeleri kullanılarak inşa edilen bu yapı, birçok onarım geçirmiştir. Maalesef, mezar taşları özgün özelliklerini kaybetmiştir. Ancak günümüze ulaşan süslemeler, Anadolu'nun Türk geleneklerini bozulmadan nasıl yansıttığı açısından önemli bir kaynak niteliğindedir.” dedi.

Türbenin yanında sanduka formunda bir mezar daha bu-

lunmaktadır. Kılavuz, bu mezarın Aydın Bey'in eşine ait olabileceğini düşündüklerini belirtiyor. Türk kültüründe kadınların yöneticilerin yanında yer aldığını, bu türbenin kadın ve erkeklerin birlikte değer gördüğü bir anlam taşıdığını ifade ediyor. Aydın Bey Türbesi'nin hem kadın hem erkek bireylerin hayatlarında paylaştıkları önemli anlamlara işaret ettiğine dikkat çekiyor.

Mustafa Kemal Atatürk'ün, “Türk çocuğu atalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.” ifadesi ile haberimizi sonlandırırken, Prof. Dr. Bülent Nuri Kılavuz ve Öğr. Gör. Doç. Dr. Mutlu Adak'a kendi kültürümüzü ve tarihimizi ortaya çıkararak gelecek nesillerimizin bilinçli bir şekilde yetişmesine önemli bir katkı sundukları için teşekkür ederiz.

Aydın'ın tescilli Nasuh Paşa Külliyesi

Nasuh Paşa Külliyesi yaşamış olduğu zorluklara rağmen Aydın'ın Efeler ilçesinde ayakta kalmayı başaran tek külliye. Yunan işgali sırasında cephanelik olarak kullanılan külliye; çıkan yangınlara, Aydın'da meydana gelen depremlere rağmen ayakta kalmayı başarmış ve Aydın Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan restorasyon çalışmaları ile yenilenmiştir.

Haber ve Fotoğraf: Şehriban Deniz

► Günümüzde ihtişamını sürdürmeye devam eden, mimarisi ile görenleri kendine hayran bırakan Nasuh Paşa Külliyesi, bir diğer adıyla Zincirli Han ve yapımından sorumlu Nasuh Paşa hakkında merak edilenleri, Aydın Vakıflar Bölge Genel Müdürü Hüseyin Çelik ve Aydın Vakıflar Bölge Müdürlüğü Sanat Tarihçisi Hüseyin Yıldırım anlattı.

"Osmanoğlu Nasuh Paşa"

Osmanoğlu Nasuh Paşa'nın doğum yerinin Aydın Güzelhisar olarak kayıtlara geçtiğini ancak doğum tarihinin bilinmediğini ifade eden Hüseyin Yıldırım, "Nasuh

Paşa, ilmiye mesleğine düşkün bir genç iken 1691 yılında Aydın'ın Bozdoğan ilçesinin dağlarında eşkiya olarak ortaya çıkmıştır. Etrafına topladığı adamların sayısını artırarak çevreye nam salmış ve vergi toplamada görevlendirilen devlet memurlarına zorluk çıkarmıştır. Daha sonra Nasuh Paşa Cezayir'e gönderilerek orduya katılmış ve başarılarından dolayı paşalık ünvanı verilmiştir. Cezayir'de görevi bitince Aydın, Saruhan, Menteşe, Teke bölgelerinde devlet adına vergileri toplamakla görevlendirilmiş, vergi vermek istemeyen eşkiyalara zorluk çıkarmıştır. Son olarak Şam'a gönderilmiş ve görevi sırasında yaptığı yolsuzluklardan dolayı idam edilmiştir." şeklinde konuştu.

"315 yıllık külliye"

Nasuh Paşa Külliyesi'nin med-

rese, mescit, hamam ve handan oluştuğunu söyleyen Yıldırım, "Aydın'ın Efeler ilçesi Köprülü Mahallesi'nde bulunan ve Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 17.11.1978 tarih ve A-1370 sayılı kararı ile taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilen Nasuh Paşa Külliyesi, Aydın il merkezindeki en büyük Osmanlı külliyesidir. 1708 tarihinde Aydın'lı Nasuh Paşa tarafından inşa ettirilmiştir." ifadelerini kullandı.

"Görkemli Nasuh Paşa Külliyesi"

Külliyenin içinde bulunan mescidin, medrese öğrencileri tarafından hem ibadet hem de dersane amaçlı kullanıldığını dile getiren Yıldırım, "Aydın Efeler Vakıflar Bölge Müdürlüğü kaynaklarındaki bilgilere göre, Mescit; 7 metreye 7 metre ebadında kare planlı olarak yapılmıştır.

Moloz ve taş malzemeden inşa edilen beden duvarlarının üzeri kırma çatı ile kapatılmıştır. Tamamen kullanılmaz vaziyette iken 2007 yılında idaremizce restore edilerek ibadete açılmıştır." dedi.

"Nasuh Paşa Külliyesi'nin mimarisi"

Külliye'nin orta kısmında büyük bir araziye kaplayan medresenin doğu ucunda hamam, batı ucunda ise Zincirli Han bulunduğunu söyleyen Yıldırım, "Medrese odalarının doğu ucu Zincirli Han'ın duvarları ile birleştiği gibi mescit ile medrese arasında dar bir yol bulunmaktadır. Medresenin esas girişi güney kenar ortasında bulunan kapıdır. Kapının iç kısmında ana molozun üzerinde beyaz mermerden dikey sütunlar ve yarım daire kemerler ile yer yer ahşap kirişlerle güçlendirilmiş taş duvarlar bulunmaktadır. Bu du-

Eski

Yeni

varlar Yunan işgalinde örülerek kapatılmıştır. Tuğla ile yapılmış çapraz tonozlu giriş kısmı, medresenin kuzey-güney eksenini teşkil etmekte ve kuzey cephede de aynı şekilde bir girişin bulunduğu anlaşılmaktadır. İç avlu etrafında sıralanan medrese odalarının önünde sütunlu bir revakın bütün kenarları dolaştığı belli olsa da bu revaklar bugün yıkılarak ortadan kalkmıştır. Medresenin hücre sayısının giriş kısımları da dahil olmak üzere 27'yi bulduğu anlaşılmaktadır. Hücrelerde biri avluya, diğeri dış cepheye açılan ikiye pencere ile avlu tarafından revaklara açılan bir kapı ve her iki oda arasında da birer ocak bulunmaktadır." diye belirtti.

"Çağının nadide örneklerinden"

Dikdörtgen planlı, iki katlı, açık avlulu, ahır ve cadde üzerindeki dükkânları ile Zincirli Han'ın çağının nadide örneklerinden olduğunu belirten Hüseyin Çelik, "Aydın Efeler Vakıflar Bölge Müdürlüğü kaynaklarımızdaki bilgilere bakacak olursak harabe bir halde iken gösterdiğimiz çabalar ile 2015 yılında onarılarak ayağa kaldırılan Zincirli Han, günümüzde konaklama ve restoran olarak kullanılmakta olup Aydın'a gelen misafirlerin öncelikli uğrak yerlerinden olmuştur." dedi.

"Paşa hamamı"

Külliyenin içinde bulunan hamamın mimarisi ve restorasyon çalışmalarının maliyetine değinen Çelik, "Paşa hamamı olarak adlandırılan hamam, külliye'nin son binasıdır. Hamam, Osmanlı hamamları içinde değişik bir sıcak

lık planına sahiptir. Enine uzanan iki bölümden meydana gelmiş olan hamamın zemini, önünden geçen yol seviyesinden 2 metre daha yüksekte kalmaktadır. Klasik Osmanlı hamamları, tek hamam olarak yapılmış olup soyunmalık, ılıklik, sıcaklık, külhan ve su deposu bölümlerinden oluşmaktadır. Moloz ve taş malzemeden yapılmış olan hamamın soyunmalık kısmının üzeri ahşap çatı, diğer kısımların üzeri kubbe ile kapatılmıştır. Hamam 2009 yılı içinde kamulaştırılarak idaremiz mülkiyetine alınmış ve restorasyon çalışmalarının birinci aşaması 596 bin 863 TL para harcanarak tamamlanmıştır. İkinci aşamada restorasyon çalışmalarının ihale süreci tamamlanarak 247 bin 597 TL bedelle sözleşme imzalanmış 2018 tarihi itibarı ile restorasyon çalışmaları tamamlanmış ve kullanıma açılmıştır." dedi.

Bizlere zaman ayıran Aydın Vakıflar Bölge Müdürü Hüseyin Çelik ve Aydın Vakıflar Bölge Müdürlüğü Sanat Tarihçisi Hüseyin Yıldırım'a verdikleri değerli bilgiler için sonsuz teşekkür ederiz.

08/12

08/12/2014

Küçük Aydın olarak bilinen eski Rum Köyü: Mursallı

Mursallı: Musa ve Ali adında iki çoban kardeşin yerleşmesi ile oluşmuş ve bunların adından esinlenerek Musaali adını almıştır. 18. Yüzyılda azınlıklara tanınan özel haklar ile bu yerleşim yerine Rum aileleri yerleşmiş ve bu köyün adını Mursali olarak değiştirmişlerdir.

Haber ve Fotoğraf: Şehriban Deniz

▼ Bundan 100 yıl önce, 30 Ocak 1923 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti ile Yunan Hükümeti arasında Türkiye’de yerleşik Rum Ortadokslar ile Yunanistan’daki yerleşik Müslümanların zorunlu göçünü öngören Nüfus Mübadelesi Sözleşmesi imzalandı. Bu sözleşme ile Cumhuriyet’in ilanından sonra 1924 yılında Aydın’ın Germencik ilçesine bağlı Mursallı köyündeki Yunanlar ile Selanik’teki Türkler yer değiştirdi. Selanik’ten ikinci kabile ile gelen mübadiller (başkasının yerine getirilmiş, göç tabi tutulan kişiler) Mursallı’ya yerleştirilmişlerdir. Cumhuriyet Tarihçisi Dr. Öğr. Üyesi Günver Güneş, köy sakinleri Zeynep Kuzu, Hidayet Gönül, Seyfi Gönül, ma-

halle muhtarı Ali Demir ve öğretmen Fikret Özer ile Mursallı hakkında röportaj gerçekleştirdik.

Bir tarihçi gözünden Mursallı

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı Dr. Öğr. Üyesi Günver Güneş Mursallı’nın Rumların yaşadığı dönemdeki tarihini, “Mursallı’yı çevre köylerden, tarihi anlamda ayıran önemli özelliği, burada Rumlar’ın, özellikle zengin Rumlar’ın yaşamış olmalarıydı. Buradaki Rumlar Mursallı’yı bir ticaret merkezi haline getirmişlerdir. Pazar kurulmasını sağlamış, çevre köylerden gelenlerle bu pazarda alışverişler yapılmıştır. Mursallı’da şu an ayakta duran evlere veya tadilatından geçirilmiş evlere baktığımızda, yapılan evlerin aynı zamanda bir ticarethane mantı-

ğıyla inşa edildiklerini görmekteyiz. Mursallı’da bir kilisenin varlığı burada yaşayan halkın gayrimüslim olduğunun kanıtıdır. Kurtuluş Savaşı öncesindeki Mursallı’nın durumu hakkında “Sökeli Cafer Efe” adlı eserde bölgede yaşananları anlamamız için bize yardımcı olmaktadır.” şeklinde aktardı.

Mursallı’ya ilk yerleşim

Köyün, mübadele sonrası tarihçesini ise Mursallı’nın köy sakinini 87 yaşındaki Zeynep Kuzu, “Rumların Türklere eziyet etmesi sebebi ile 30 Ocak 1923 tarihinde Lozan şehrinde imzalanan Nüfus Mübadelesi Sözleşmesi ile Selanik’te bulunan Türkler 1924 yılında Atatürk’ün isteği üzerine ikinci kabile olarak Gülcemal Vapuru ile 3 gün süren yolculuk sonunda İzmir’e getirildiler. Vapurdan iner inmez ilaçlı suyla herkesi yıkadıktan sonra İz-

mir’den atlar ve öküz arabalarıyla Aydın’a getirildiler. Köy halkını ilk geldikleri zaman Kuşadası’na yerleştirmeye çalışmışlar fakat ikinci kabile ile gelen mübadillerin söyledikleri şey ‘Kuşadası’nda hiçbir iş yapamayız, buralar sazlık yerler biz Selanik’te çiftçilik ve tarım işi ile uğraştık.’ şeklinde olduğu için çiftçilik ve tarım işi ile uğraşabilecekleri Mursallı’ya yerleştirildiler. Bu köyde yaşayan Rumlar ise Yunanistan’a gönderilmişlerdir. Köye ilk geldiğimiz zaman devlet tarafından nüfus başına 2.5 dönümlük arsa verildi. Halkın birçoğu İzmir’e göç etti kalanlar çiftçilik ve tarım yaparak geçimlerini sağlamaktadırlar.” ifadeleriyle bizlere açıkladı.

Atatürk’ün Mursallı’ya gelişi

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün Mursallı’ya gelişini köy sakinini Seyfi Gön-

nül, "Mustafa Kemal Atatürk 1937 yılında Ege manevraların uygulanış sırasında Mursallı'ya gelerek Albay İsmail Hakkı Tekçe komutasındaki muhafız alayını denetlemiştir ve bu denetlemeyi Tarassut Tepesi'ne çıkarak yapmıştır. Aynı zamanda köye gel diğinde Adem Bozok'un kahvehanesine gittiği ve kahve içtiği, kendisini tanıyan olup olmadığı sorduğu da rivayet edilmektedir. Tabii ki Paşa'yı tanıyan çıkmamıştır ve Atatürk kendini tanıttığında Adem Bozok sevinç ve heyecan ile bir kahve daha ikram etmiştir. Atatürk, Ege manevraları dolayısıyla Mursallı'ya bir madalya vermiştir ve bu madalya muhtarlıkta muhafaza edilmektedir." sözleriyle anlattı.

Baş Melek Kilisesi (Taxiarchis) ve Kanlıbahçe (Koçkuyusu)

Mursallı'da ki en dikkat çekici yapı Taxiarchis Kilisesi hakkındaki bilgileri mahalle muhtarı Ali Demir, "Kelime anlamı 'Baş Melek' olan Taxiarchis Kilisesi'nde bulunan önemli bir ikonanın adıdır. 1857 yılında Rum-Ortodokslar tarafından yapıldığı tahmin edilen Baş Melek Kilisesi birçok alanda köyümüze hizmet etti. Yeri geldiğinde cami, sinema salonu, düğün salonu ve incir mağazası olarak kullanıldı. Türkiye'de Yunanca bilen üçüncü yerleşim yeri olan Mursallı'da ki beşinci mübadele müzesi Baş

Melek Kilisesi'dir." diye ifade etti. Mursallı'yı derinden etkileyen Kanlıbahçe katliamı hakkındaki bilgileri, Mursallı'da doğup büyüyen, Aydın Lisesi'nde 26 yıl öğretmenlik yapan emekli öğretmen Fikret Özer, "Sabahattin Burhan'ın Sökeli Cafer Efe eserinde Kanlıbahçe Şehitlik Anıt'ında yaşanan toplu katliamdan bahsedilmiştir. Ayrıca 1919 yılında yaşanan bu acı olaya şahitlik eden 3 kişi olaydan yaralı olarak kurtulup yaşanan felaketi hatırladıkları kadarıyla insanlara anlatmışlardır. Anlatılanlara göre Yunan Ordusu, Büyük Taarruz'da aldığı yenilgi sonucunda İzmir'e doğru kaçarken çekildikleri bölgeleri yakıp yıkmış ve silahsız insanları öldürmüşlerdir. Bu durum karşısında yöre halkı arasından kaçabilenler Alangüllü Dağı'ndaki Türk Kuvvetleri'nin yanına sığınmışlardır. Düşman güçleri o zamanki karakolların çevresinde yakaladıkları çoğu çocuk, kadın ve ihtiyarlardan oluşan 94 kişiyi toplarlar. Bu toplanan kişiler önce duvar önüne dizilip yayılım ateşleriyle taranır, sağ kalanlar ise karakol önünde yer alan kuyuya canlı canlı atılırlar. Kuyudan çıkmamaları için de vurularak şehit edilen vatandaşlar üzerlerine atılır. Bu olaydan sonra "Koçkuyusu" adı ile anılan bu mevki "Kanlıbahçe" olarak adlandırılmıştır. Şehit edilen vatandaşlarımıza ait 55 isim yörede yaşadığından tespit

edilmiş olup geri kalan 39 şehidimizin civar illerden gelen tarım işçileri olduğundan isimleri tespit edilememiştir." şeklinde aktardı.

Mursallı'ya Selanik'ten getirilen kültürler

Selanik'te bırakılan yaşam ve buraya gelip yeni düzen kurmaya çalışanların hayatlarının hiç kolay olmadığını söyleyen köy sakini Hidayet Gönül, kültürel özelliklerle ilgili olarak, "Selanik'e özgü alivra, fasulye çorbası, pilırop, tatlı börekleri, gizlimeza böreği, soğan köftesi, istifno yemeği gibi birçok çeşit yemekler var ve bunun yanında Giritlilerin yaptığı ot yemekleri, şevketi bostan, arapsaçı, lapata, girit çiğeri gibi birçok yemek kültürümüz bulunmaktadır ve bunları hala yapmaktayız. Mursallı'ya gelirken atalarımız yanlarında Sela-

nik'ten kendi ürettikleri mayayı getirmişler ve günümüzde hala kullanılmaktayız. Bize ait düğün kültürü var o da bir hafta sürer. Pazar günü damat evinin çatısına bayrak dikilir daha sonra pazartesi, salı ve çarşamba günleri sarma yapılır, perşembe günü ise damat evinden kız evine çeyiz getirilir ve kız tarafından coşku ile grup halinde karşılama yapılır ardından cuma günü coşkulu bir şekilde kına gecesi yapılır ardından cumartesi günü yemek eşliğinde düğün yapılır ve gelin götürülür." diyerek bilgi verdi.

Mursallı hakkında bizlere bu değerli bilgileri veren Dr. Öğr. Üyesi Günver Güneşe'e, köy sakinlerinden Zeynep Kuzu, Hidayet Gönül, Seyfi Gönül'e, emekli öğretmen Fikret Özer ve mahalle muhtarı Ali Demir'e sonsuz teşekkür ederiz.

100. yılda Aydın'a 100. yıl anıtı

Tarihin ağır yükünü geleceğe taşıyan, önemli kişi ve olayları bir nevi ölümsüzleştiren anıtlar, geçmiş verilen bir selam, geleceğe tutulan bir ışıktır.

Haber: Nazlıcan Yalçın
Fotoğraf: Emine Kaçar

► Büyük çabalar sonucunda kurulan Türkiye Cumhuriyeti, 100'üncü yılına ulaştı. Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının göstermiş olduğu yüksek fedakârlık, 100'üncü yılında Efeler'de ölümsüzleşti. Cumhuriyet'imizin 100'üncü yılı için Aydın'ın Efeler ilçesinde bulunan Uğur

Mumcu Parkına, Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları başta olmak üzere Cumhuriyet tarihinde, farklı alanlarda faaliyet göstermiş, Cumhuriyetimize değer katmış 100 önemli ismin yer aldığı bir anıt yapıldı.

1991 Uşak doğumlu Barış Direnç Altınay, ilkokul ve liseyi Efeler İlkokulu ve Efeler Lisesi'nde okudu. 2009 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nin yetenek sınavına girdi ve tek tercihi olan heykel bölümünü üçüncülükle kazandı. Mezun olduğu sırada İstanbul Madame Tussauds Müzesi'nin İstiklal Caddesi'nde açılacağını öğrendi. En yakın arkadaşı Onur Eray ile birlikte başvurdu ve studio artist olarak 9 ay görev yaptı. Bu sayede hiperrealist heykel

üzerine Avrupa Sanat Direktörü Petra van der Meer'den gerçekçi boyama ve balmumu heykel restorasyonu eğitimi aldı. İstanbul'da kişisel heykellerini üretebilmek için zamanı ve atölyesinin olmaması Altınay'ı yeniden Ege Bölgesi'ne götürdü. Altınay hem yüksek lisans eğitimine başlamak hem de atölye çalışmalarını ilerletmek amacı ile İzmir'e döndü ve anıt heykel çalışmalarına başladı. Şu an da anıt heykel çalışmaları dışında dekor, butafor, aksesuar üzerine çalışmalar yapmakta. Çocukluğu Aydın'da geçen Altınay, Aydın'ın heykel tarihi açısından çok zengin bir şehir olmasının kendisini hep cezbedtiğini ifade etti.

Altınay, projeyi duyduğu anın heyecanını şu şekilde aktardı:

"Öncelikle projeyi duyduğumda çok heyecanlandığımı söyleyebilirim. Türkiye Cumhuriyeti'nin geride bıraktığı 100 yılı tarifleyecek ve gelecek kuşaklara bu yüzyılın onurlu kazanımlarını aktaracak bir çalışma yaratmam gerektiğini düşündüm. Bir nevi üç boyutlu arşiv görevi görecek, tarihî kahramanlarımızı onurlandıracak ve gençlere bu anlamda ışık tutacak bir proje olmalıydı. Büyük bir sorumluluk ve gurur kaynağıdır benim için."

Anıttaki 6 kitap Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını içermekte

100. Yıl Anıtı'nda, Kuvayı Milliye mücadelesinde önemli rol oynayan başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere İsmet İnönü, Mareşal Fevzi Çakmak, Kâzım Ka-

rabekir, Albay Şefik Aker, Esat İleri, Yörük Ali Efe, Çete Ayşe, Demirci Mehmet Efe, Danişmentli İsmail Efe büstlerinin yer aldığı ifade eden Altınay, "Anıt tasarımı bu anlamda 100 yılda yaşamış cumhuriyet kahramanlarını hatırlatıcı bir görevi üstlenmekte. Tüm bu büstlerin önünde açık bir kitapta Atatürk'ün Türk gençlerine ithafen söylediği, 'Ey yükselen yeni nesil! İstikbâl sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz.' ve 'Gençler! Cesaretimizi takviye ve idame eden sizlersiniz. Siz, almakta olduğunuz terbiye ve irfan ile insanlık ve medeniyetin, vatan sevgisinin, fikir hürriyetinin en kıymetli timsali olacaksınız.' özdeyişleri yer alıyor." dedi ve anıtta yer alan 6 kitabın Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını içerdiğini belirtti. Tasarım aşamasının heykeltıraşın vurgulamak istediği noktaları, kompozisyon dinamiklerini ve suskun bir objenin ne anlatmak istediğinin kurgulandığı aşama olduğunu belirten Altınay, "Kuvayı milliyeye mücadelesinin ve cumhuriyetin kahramanlarının tek bir dağı oluşturduğunu, bir kayanın üzerinde güçlü ve sağlam durduğunu vurgulamak için kompozisyonu kayanın üzerinde kurguladım." diyerek anıtın silüet görünümünün bir rakamını oluşturduğunu, bunun da birinci yüzyılı ve birlik beraberliği simgeleyen bir detay olduğunu belirtti. Tasarlanan heykel alanında anıt ve platform ile verilmek istenen mesaj hakkında ise; "Cumhuriyetin kazanımlarını bir sorumluluk olarak kabul edip toplumumuzun her bireyini daha ileriye taşımak, daha özgürlükçü ve yenilikçi, bilimsel bir gelecek

inşa etmek, ne iş yaparsak yapalım ne ile uğraşırsak uğraşalım dünya standartlarına ulaştırmak bizim elimizde. Yeter ki inanalım, araştıralım, kendimize düşen görevi bir adım öteye taşımak için uğraşalım. Mustafa Kemal Atatürk'ün cumhuriyet gençlerinden beklediği şey budur." ifadelerine yer verdi.

Türk kadınının başarıları arşivlendi

Tasarım aşamasında öncelikle verilmek istenilen mesajlara ve heykelin bu mesajları içermesi gerektiğine karar verdiğini ifade eden Altınay, "Verilen kararlar neticesinde mekandaki dağılıma göre konumlandırılması için bilgisayar ortamında 'Blander' programında çizimlerini yaptım. 100 isimden oluşan platformda önceliği, elbette Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ve Kuvayı Milliyeye Dönemi'nde kilit rol oynamış, askerî kanatta bulunmuş Aydınli isimlere verdik. Geriye kalan 90 isim ise tiyatro, bilim, sanat, havacılık, siyaset, tıp ve edebiyat gibi konularda öncü olmuş isimlerden seçildi. Tüm alanlarda Türk kadınının büyük bir rolü olduğu platform üzerine işlenmiş ve bu sayede Türk kadınının birçok branşta gösterdiği başarıların da bir arşivi oluşturulmuş oldu." şeklinde konuştu.

Barış Direnç Altınay

İki cephede gurur verici bir mücadele verdik

Projenin sunulma ve hayata geçirilme sürecinden bahseden Altınay, "Projeyi sunduktan sonra konuyla ilgili alanlarında uzman Peyzaj Mimarı Özgül Barlas, Mimar Anıl Doygun ve Yazar Serkan Fırtına'nın bulunduğu bir komisyon oluşturuldu. Bu süreçte kaide ve peyzaj üzerine teknik unsurlar, anıtı aktaran metinler

ve platformdaki yüz kişinin kimler olacağı üzerine bir beyin fırtınası yapma şansı yakaladık ve oluşturduğum tasarım üzerinden disiplinlerarası bir planlama ile park alanındaki inşanın kurgusunu oluşturmuş olduk. Tüm bu toplantılardan sonra üç aylık bir süreç vardı. Belediye ekipleri tasarım üzerinden ölçeklendirilmiş kaide ve platformların imalatına başladı." dedi. Kendisi gibi heykeltıraş olan eşi Selin Altınay ile birbirlerine gönüllü olarak yardım ettiklerini belirten Altınay, eşinin bu anıt üzerindeki emeklerine de değindi: "Ben büstleri modelledikten sonra eşim Heykeltıraş Selin Altınay ile tüm büstlerin birleşeceği ana kayayı oluşturduk. 29 Ekim'e görkemli bir iş çıkması için iki cephede, yani belediye ekipleri inşaat kısmında, biz de eşimle heykel atölyemizde modelleme kısmında gurur verici bir mücadele verdik. Emeği geçen herkese tekrardan çok teşekkür ediyorum." diyerek sözlerini noktaladı.

Yeni çağın dili: Yazılım dilleri

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Abacı

Öğr. Gör. Mehmet Can Hanaylı

Yazılım dilleri temelde insanların ve makinelerin problemlerini çözmek için geliştirilmiştir. Ortaya çıkan diller her geçen gün değişmekle beraber bir önceki dilin eksikliklerini kapatarak daha temiz ve sorunsuz bir yapı oluşturmaktadır. Yazılım dili hayatımızın her alanında kullanılan makinelerin altyapısını oluşturmaktadır.

Haber: Melih Şentürk

Fotoğraf: Berna Turan

Son yıllarda online eğitimlerle birlikte kullanıcıların ilgisini çeken ve yeni sektörler atılmak isteyenlerin ilgi odağı olan yazılım dillerinin ne olduğu, ne amaçladığı ve kitle iletişim araçlarına olan etkisini Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Bilgisayar Yazılımı Anabilim Dalı'nda eğitim veren aktif olarak bilgisayar ağları temelli veri analizi ve optimizasyon üzerine çalışmalar yürüten, mobil cihazlar üzerine yazılımlar geliştiren Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Abacı ve Aydın Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri Bölümü İnternet ve Ağ Teknolojileri Programı'nda eğitim veren, yazılım güvenliği

alanında doktorasına devam eden Öğr. Gör. Mehmet Can Hanaylı ile yazılım dilleri hakkında merak edilen konuları konuştuk.

"Birbirinden ayrı problemleri çözmek için çeşitlenmiştir"

Abacı, yazılım dilini tanımlarken, çözümleyici, yenilikçi ve gelişen bir yapı olduğuna vurgu yaparak, "Farklı firmaların kendi ihtiyaçlarına ve kullanacakları domaine (web sitesinin fiziksel karşılığı olan harfler ve semboller) göre oluşturulan yazılım dillerine üst üste yeni modüller eklenerek çeşitlenmiştir" dedi. Hanaylı, Mikroservis Mimarisi ve yazılım dili ilişkisini, "Yazılım dilleri bir projede veya farklı projelerde birbirinden ayrı problemleri çözmek için çeşitlendirilmiştir. Günümüzde yazılım mimarisi

olarak bahsedilen Mikroservis Mimarisi denilen bir yapı geliştirdi. Burada ise birbirinden farklı çözümler için kullanılan ve o özelliklere sahip olan yazılım dillerinin tek bir projede bir araya getirilip arka planda kullanılarak farklı teknolojilerin tek bir serviste kullanılması sağlanıyor. 1940'lara gittiğimizde sadece dört işlem yapabilen ilk bilgisayar ENIAC birkaç sene sonra UNIVAC geliştiriliyor. O zamanın donanım koşul ve şartları kabloların değişimiyle bilgisayarın işlevinin değişmesi sağlanırken ardından satır satır kodlamalara geçilerek daha düz basit yazılım dilinin oluşumu ortaya çıkıyor ve günümüze nesnel evrim geçirerek geliyor."cümleleriyle açıkladı.

Yazılım dilleri arasında birçok dil olduğunu söyleyen Abacı, "Java, C, C++, C#, Python, JVM,

Kotlin, React, Reactive, şeklinde birçok çeşit içermektedir. Çeşitlilik devamlı olarak artmaktadır." dedi ve sözlerine "Diller domaine bağlıdır. Örnek olarak Java bir platforma bağlı kalmadan ortada katman oluşturarak yazılım dilini istediğiniz kısma taşımanıza izin vererek istenilen versiyona geçmeyi kolaylaştırıyor. Bu oldukça yararlı bir program çünkü kullanılan bilgisayara göre kullanılması gereken yazılım dili de değişkenlik gösteriyor. Java da bu yüzden ön planda kalan bir yazılım dili haline geldi." diyerek sözlerine devam eden Abacı yazılım dillerini ve farklarını şu şekilde açıkladı: "Yüksek seviyeli bir dil olarak Python, veri analizi, yapay zeka, web geliştirme ve bilimsel hesaplamalar gibi birçok alanda kullanılıyor. Web tarayıcılarında kullanılan

JavaScript, dinamik ve etkileşimli web sayfaları oluşturmak için temel bir dil olarak öne çıkıyor. Ayrıca, Node.js ile sunucu tarafında da kullanılabilir. Bağımsız olmasıyla bilinen Java, büyük ölçekli uygulamalar, mobil uygulamalar ve büyük ölçekli işletme sistemleri için tercih ediliyor. C#, özellikle Windows uygulamaları, web uygulamaları ve oyun geliştirmek için kullanılıyor. Performansıyla dikkat çeken C++, sistem programlaması, oyun geliştirme ve donanım kontrolü gibi alanlarda tercih ediliyor. Sunucu tarafında çalışan web uygulamaları için kullanılan PHP, dinamik web siteleri oluşturmak için yaygın olarak tercih ediliyor."

Farklı çözümler için yazılan dillerin isim ve alt kümeleme yüzünden karıştığını dile getiren Abacı, "İsim benzerliği nedeniyle sıkça karıştırılan bu diller, farklı kullanım alanlarına sahiptir. Java genellikle sunucu tarafında kullanılırken, JavaScript tarayıcı tabanlı web geliştirmesi

için tercih edilir. İsim benzerlikleri ve 'C' ile başlaması, bu dillerin karıştırılmasına yol açabilir. C# genellikle Microsoft teknolojileriyle entegre edilmiş uygulamalarda kullanılırken, C++ genel amaçlı sistem programlaması için tercih edilir. Python ve Ruby benzer söz dizimleri olan bu diller, yüksek seviyeli ve genel amaçlıdır ancak Python genellikle veri analizi, yapay zeka gibi alanlarda kullanılırken, Ruby özellikle web geliştirmesi için popülerdir. Her ikisi de iOS ve macOS uygulamalarında kullanılır. Swift, Objective-C'ye göre daha modern bir dil olup, daha güvenli ve etkili bir alternatiftir."

TypeScript, JavaScript'in bir üst kümesidir. TypeScript genellikle büyük ölçekli uygulamalarda kullanılırken, JavaScript genellikle tarayıcı tabanlı hafif uygulamalarda tercih edilir." sözleriyle dillerin karışıklığını anlattı. Yazılım dilinin, yapay zekanın donanım ve altyapısını oluşturduğundan bahseden Hanaylı,

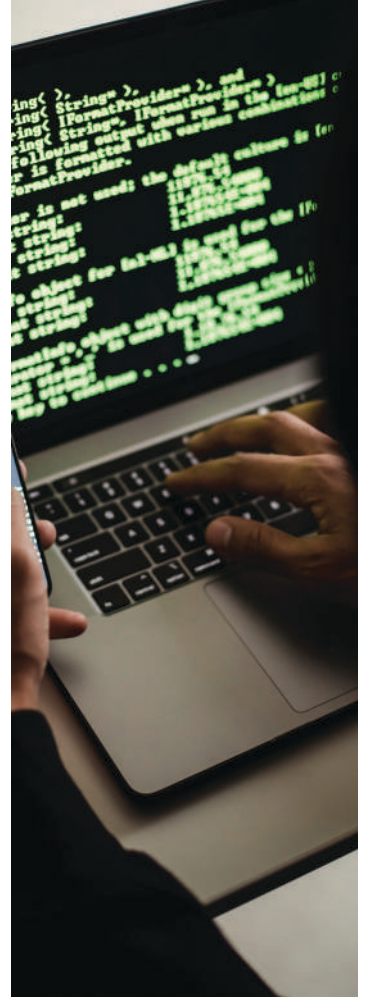
"Yapay zeka dediğimiz kavram yazılımsal öğrenme sürecidir. Burada zeka ve akıl kavramı birbirine karıştırılmaktadır. Telefona akıllı telefon dememizin sebebi yapacağı işlemleri önceden kodlamış ve öğretmiş olmamızdır. Yazılım dilleri ile işlenen kodlar teknolojik aletlerin işlevini ortaya yaktığı işlevsel bir durum ortada olmadığı için zeka kavramı da bu noktada havada kalıyor. Yapay zekanın arka kısmında çalışan yazılım dilleri bu işleyişi sağlıyor, o yüzden yapay zeka kavramının geçtiği her noktada yazılım dili bulunmaktadır." dedi

"Temelden bilgili başlamak için eğitimi bu konuda önemli görüyorum"

Algoritmik düşünce metodu-na uyan ve bu becerilere sahip kişiler kendilerini geliştirebilir diyen Abacı, "Üniversitede daha önceden dışarıda yazılım ve yazılım dilleri üzerine çalışmış, öğrenmiş öğrencilerimiz oluyor fakat baktığında temel eksiklikler ortaya illaki çıkıyor. Kısa yolları, kısa kodları veya bir konuyu öğrenmemiş olabiliyorlar. Temelden bilgili başlamak için eğitimi bu konuda önemli görüyorum. Yazılım dili geliştiricisi olmak için mesai ve emek lazım. Devamlı olarak uygulamalı pratikler yapmak, kodlar yazmak, üstüne modüller eklemek ve yeni yazılım dilleri üzerine çalışmak gerekiyor. Teoride ezberleyebileceğiniz bir durum değil." diyerek sözlerini bitirdi.

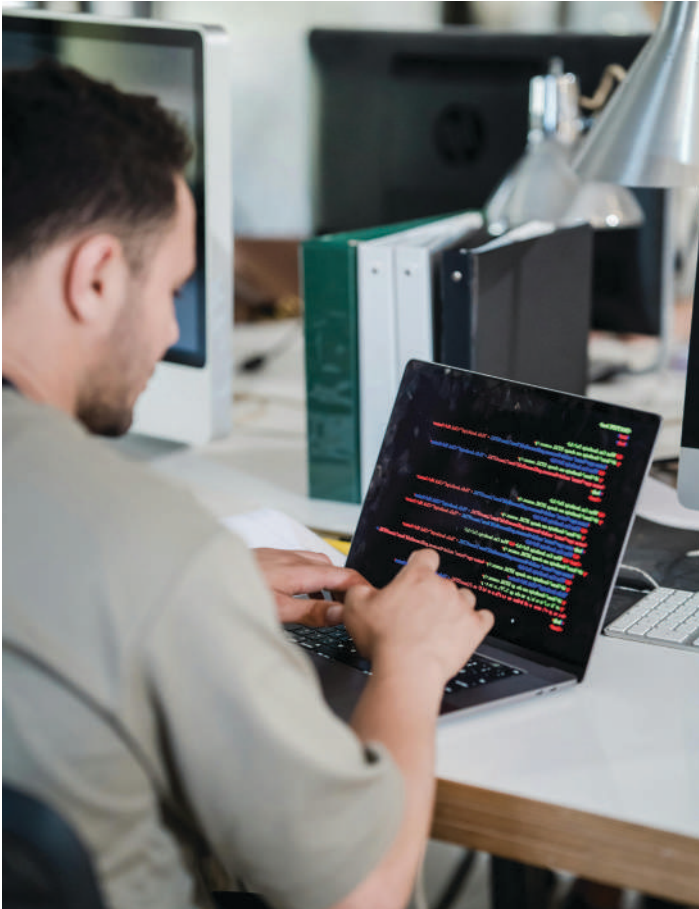
"Kitle iletişim araçlarının ve yazılım dillerinin gelişmesi birbirine doğrudan etki ile bağlıdır"

"Birbirini destekleyen ve bağlayan bir süreç olduğunu söyleyebiliriz" diyerek söze başlayan Hanaylı, "Kitle iletişim araçlarının ve yazılım dillerinin gelişmesi birbirine doğrudan etki ile bağlıdır. Örneğin yazılım ve yazılım dilleri gazeteciliği yeni bir versiyon olarak online (çevrimiçi) gazeteciliğe taşımıştır. İnternetin ve teknolojik cihazların kullanımı ve gelişimi yazılım dillerinin çözümlerine bağlı olduğundan altyapıyı yazılım dili oluşturuyor.

Donanım teknolojileri ve yazılımsal teknolojiler her gün gelişiyor. Bu iki teknolojiyi bir arada kullanan kitle iletişim araçlarının da temel, modern yapılarını etkileyip değiştiriyor ve geliştiriyor." diyerek sözlerini bitirdi.

Yazılım dilinin gelişim sürecinden, içeriğinden, farklarından, yazılım geliştiricilerin niteliklerinden, yapay zeka ve kitle iletişim araçlarına etkisinden bahsettik. Yazılım dilinin algoritmik düşünce yapısıyla örtüştüğü, çalışma ve pratik istese bile yeteneğe dayalı bir öğrenim olduğuna da değindik. Aktardıkları değerli bilgiler için Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Abacı ve Öğr. Gör. Mehmet Can Hanaylı'ya teşekkür ederiz.

İnternetin kötü niyetli yüzü: Dijital dolandırıcılık

Orçun Akbulut

Cafer Menderes

Dolandırıcılık, uzun yıllardır farklı yöntemlerle karşımıza çıkan ve önlenmesi oldukça zor olan bir suçtur. Geçmişte insanları arsa ve ev satışı üzerinden kandıran bu kötü niyetli kişiler, her gün farklı yöntemler geliştirerek faaliyetlerine devam ediyor. İletişim teknolojilerinin, özellikle internetin yaygınlaşmasıyla dolandırıcılık faaliyetleri siber dünyaya taşınmış durumda.

Haber ve Fotoğraf: Yusuf Yıldız

İnternet ve telefon üzerinden dolandırıcılık yöntemlerini ve alınması gereken önlemleri tüm dünyaya hizmet veren bir yazılım ve telekomünikasyon firmasının yazılım geliştirme müdürü olan Cafer Menderes'le, dolandırılma sonrası yaşanan hukuki süreci ise Avukat Orçun Akbulut ile konuştuk.

Son yıllarda artan dijital dolandırıcılık vakalarını teknolojiye yeni adapte olan insanların bilgi eksikliğinden kaynaklandığını söyleyen Menderes, "Direkt sizin bilgilerinizi alması gibi bir durum söz konusu olamaz. Dolandırıcılığı yapan kişinin sizi kandırması gerekiyor. Bunu yapması için farklı yöntemler mevcut. Bugünlerde çok popüler olan bir yöntemden örnek vermek gerekirse insanlara '7218 sayılı yasadan dolayı mağdur

olmanız için UYAP (Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi) sitesine giriş yapıp bilgilerinizi kontrol edin' şeklinde mesajlar atılıyor. Bu mesajda bir link olur, o da UYAP dosyanız. Yine dolandırıcılar UYAP'ın da sayfasını kopyaladığı için vatandaşlar gerçekten dosya sorgulamak için bilgilerinizi dolandırıcıların web sitesine girer. Daha sonrasında dolandırıcılar bu bilgilerle her şeyi yapabilir. Bu tarz dolandırıcılık içeren maillere ve mesajlara dikkat etmemiz gerekiyor." şeklinde konuştu. Dolandırıcı içerikli mesajlara karşı sürekli güvenlik sistemleri geliştirildiğini belirten Menderes, "Bizim sunucularımız üzerinden iletilen mesajlarda içerik analizleri gerçekleştiriyoruz. Bir dolandırıcılık ibaresi varsa bunu daha kişiye ulaşmadan engelliyoruz. Fakat dolandırıcılar da bu sistemi aşmak için elinden geleni yapıyor. Biz bir kelimeyi sistemden engellediğimizde o kelimenin sonuna nokta koyarak veya kelimenin sonuna farklı bir harf yerleştirerek sistemi aşmaya çalışıyorlar. Onlar sistemi aşmaya çalıştıkça biz yeni önlemler

geliştirmeye devam ediyoruz." dedi.

"Hiçbir banka, hiçbir kurum sadece size özel kodu istemez"

Dolandırıcılık mesajı gelen insanların en çok merak ettiği konu ise dolandırıcılık faaliyetinde bulunan kişilerin bu numaraları nasıl elde ettiği. İnsanların telefonuna toplu mesajların aracı şirketler tarafından gönderildiğini ifade eden Menderes, "Bu şirketlerden biri de biziz. Bizim her müşterimizin hesapları oluyor. Bu hesaplar üzerinden kendi müşterilerine mesaj yollayabiliyorlar. Örneğin bir giyim mağazasının kassasında telefon numaranızı verirsiniz onların SMS ağına katılmış olursunuz. Bu giyim markası da bizim üzerimizden size kampanya mesajları yollar. Bu sisteme girerken bir doğrulama sistemimiz var. Mesajların gönderildiği panele SMS doğrulaması ile girilebiliyor. Fakat insanlarımız çok bilgisiz olduğu için kullanıcı adı şifresini bir şekilde daha önceden dolandırıcılara kaptırıyor. Bunun genelde bilgisayarına kurmuş olduğu casus yazılımlarla yapıldığını düşünüyoruz. Sonrasın-

da sistemde kayıtlı olan telefon numarasına bir doğrulama kodu gidiyor. Müşterilerin numarasını bildikleri için bu sefer arıyorlar. 'Biz posta güvenliğinden arıyoruz, bize şifrenizi vermeniz gerekiyor' diyorlar. Gerçekten bunu veren insanlar oluyor. Bunun temel sebebi bilgisizlik. Hiçbir banka, hiçbir kurum sadece size özel kodu istemez. Dolayısıyla dolandırıcılar bu şekilde sisteme giriyor ve zaten hazır olan SMS listesine kendi mesajını gönderiyor." diye konuştu.

"İnsanlar bilinçlenirse dolandırıcılığın da önüne geçmiş oluruz"

Dolandırıcıların yakalanmasının çok zor olduğunu ifade eden Menderes, "Dolandırma vakalarında hukuk ekibimiz hemen ilgili yazışmaları başlatıp suç duyurularında bulunuyor. Fakat pek çoğu aslında sonuçsuz kalıyor. Çünkü yurt dışı kaynaklı olduğu için yurt dışından sorgulanması gerekiyor. Belli bir noktadan sonra altyapı tıkanıyor. Dolandırıcılar genelde gelişmemiş ülkeler üzerinden bunu yapmayı

tercih ediyor. Biz bu ülkelerden gerekli bilgileri istediğimizde ise öyle bir altyapı olmadığı için vermiyorlar. Bu sebeple dolandırıcıların önüne geçmeye de çalışmalıyız fakat daha çok insanları bilinçlendirmek üzerine düşünmeliyiz. Bu bilinçlendirme çalışması kamu spotlarıyla sürekli olarak yapılabilir. Sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımlar kısıtlı bir kitleye ulaştığı için kamu spotlarının bu noktada daha yararlı olacağını düşünüyorum. İnsanlar bilinçlenirse dolandırıcılığın da önüne geçmiş oluruz.” dedi.

“Şu anda en güvenilir yöntem sanal kart”

Ülkemizde en yaygın dolandırıcılık yöntemlerinden biri olan kredi kartı dolandırıcılığına yönelik sanal kartlar ile çözüm bulunabileceğini belirten Menderes, “Artık tüm bankaların sanal kart hizmeti bulunuyor. Gerçek kredi kartınızı internet alışverişine kapatıp bu kartı kullanmanız gerekiyor. Gerçek bir kart gibi fakat burada limiti siz belirliyorsunuz. Örneğin

internetten alışveriş yapacaksınız ve alışverişin tutarı 500 TL. Sanal kartınıza 500 TL limit tanımlayarak bu alışveriş gerçekleştirilebilir. Bir daha alışveriş yapmanız içinse yeniden limit tanımlamanız gerekiyor. Yani sanal kart bilgileriniz ele geçirilse dahi limit tanımlamadığınız sürece herhangi bir harcama yapmıyorlar. Kart bilgilerinizi de fiziksel karta göre çok daha kolay bir şekilde yenileyebilirsiniz. Şu anki en güvenli yöntem bu, ben de bunu kullanıyorum.” şeklinde konuştu.

“Kimse size basit bir iş için binlerce dolar ödemez”

Son aylarda ise yeni bir dolandırıcılık yöntemi keşfedilmiş durumda. WhatsApp uygulaması üzerinden yabancı numaralarla insanlara iş teklifi yapan dolandırıcılar, kişilere birkaç kez para transferi yaptıktan sonra sürekli olarak para isteyerek alabildikleri kadar para alıyor ve daha sonrasında kişiyi engelleyerek izleri siliyorlar. Bu mesajların herkese geldiğini ve doğrudan mesajı atan numaranın

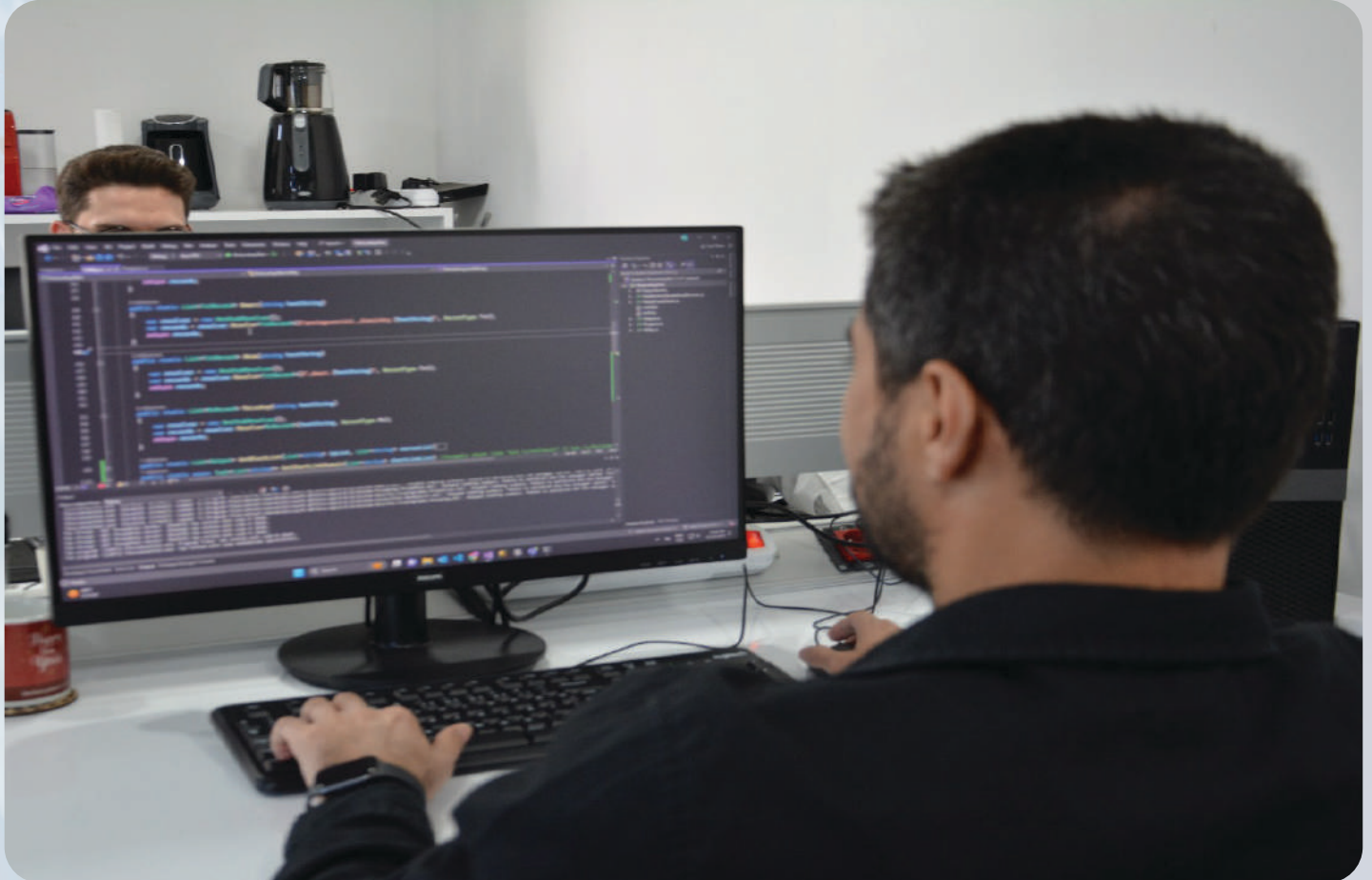
engellenmesi gerektiğini söyleyen Menderes, “Bedava yemek sadece fare kapanındadır. Kimse size basit bir iş için binlerce dolar ödemez. Bu işin arkasında mutlaka bir art niyet, bir kötü niyet ya da sizden alacağı bir şey vardır. Burada yapılması gereken şey mesajı atan numarayı engelleyip şikayet etmektir. Çünkü WhatsApp sürekli engellenen ve şikayet edilen hesapları inceleyip dolandırıcılık bulgusuna rastladığı anda o hesabı kapatıyor. Yalnızca o hesabı kapatmakla kalmıyor, hesabın açıldığı cihazdan yeni bir hesap açılmasına da izin vermiyor. Bu şekilde daha fazla mağduriyet yaşanmasının önüne geçmiş oluruz.” dedi.

“İlk olarak polise ve jandarmaya gidilmeli”

Dolandırılma sonrasında ilk olarak polis ve jandarmaya gidilerek suç duyurusunda bulunulması gerektiğini söyleyen Avukat Orçun Akbulut, “İfade şeklinde şikayet

oluşturulabileceği gibi dilekçe verilerek de suç duyurusunda bulunulabilir. Bu süreci avukat ile yaparsanız daha sağlıklı olur fakat avukata ihtiyaç olmadan da suç duyurusunda bulunulabilir. Suç duyurusunda bulunmak için kişinin öncelikle delil toplaması gerekmektedir. WhatsApp yazışmaları, telefon görüşmeleri, banka dekontları, mesajlaşmalara ilişkin ekran görüntüleri, tanık beyanları, sosyal medya gönderileri kanıt olarak kullanılabilir. Dolandırıldığınızı kanıtladığınız takdirde ise mahkeme tarafından icra takibi başlatılır ve zarar mağdur kişiye iade edilir.” şeklinde konuştu.

Dolandırıcılığın önlenmesine yönelik çalışmalar her geçen gün sürse de önemli olan insanların bilinçlenerek dolandırıcıların kullandığı yöntemlere kanmaması. Dolandırıcılık olaylarının her aşamasını anlatan Cafer Menderes'e ve dolandırılma sonrasında yapılması gerekenler hakkında bilgilendirme yapan Orçun Akbulut'a teşekkür ederiz.

Türkiye'nin kaderi: Üstün yetenek

Doç. Dr. Ahmet Bildiren

Üstün yetenekli çocuklar, yaşitlarından belirgin bir şekilde öne çıkan zihinsel, sanatsal veya akademik yeteneklere sahip bireylerdir. Bu çocuklar, geleceğin potansiyel bilim insanları ve liderleri olmaları bakımından toplum için son derece önemlidir.

Haber ve Fotoğraf:
Nazlıcan Yalçın

▲ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Özel Yetenekliler Ana Bilim Dalı Başkanı Doç. Dr. Ahmet Bildiren'in önderliğinde hazırlanmış olan Türkiye'nin ilk yerli ve milli sözel olmayan bilişsel testi, üstün yetenekli çocukların daha etkili bir şekilde değerlendirilmesine olanak tanıması ve ülkenin bu alandaki bağımsızlığına büyük bir katkı sağlamıştır.

"Belki Mozart'tan çok daha iyi bir kulağı var ama hiç piyano ile karşılaşmadı"

Üstün yetenekli çocuk kavramının sık sık karıştırıldığını ve bunun herkes tarafından benimsenen ortak bir tanım eksikliğinden kaynaklandığını belirten Bildiren, "Bu kavramı 'Tannenbaum' kuramından yola çıkarak basitçe tanımlayabiliriz. Bu kurama göre bir çocuğun, üstün yetenekli olarak değerlendirilebilmesi için bazı özelliklere sahip olması gerekir. İlk olarak ortalama üstü genel yeteneği olmalıdır ama IQ ne kü-

çümsenmeli ne de abartılmalıdır. İkinci olarak ayırt edici bir özel yeteneği olmalıdır. Yani çocuk matematik, fen, resim gibi belli bir alanda yetenekli olmalı ve bu ortaya konulmalıdır. Üçüncü olarak kişisel özellikleri buna uygun olmalı; benlik algısı güçlü, özgüveni yerinde olmalıdır. Dördüncü olarak zorlayıcı ve olanaklı bir çevrede yetişmesi gereklidir. Son faktör ise iki boyutta açıklanan şans faktörüdür. Birinci boyutun doğuştan gelen yetenek olduğunu kısaca söyleyebiliriz ama önemli olan ikinci boyuttur. Çünkü ikinci boyutta, çocuğun yetenek alanının ortaya çıkması için o alanla karşılaşmış olması gerektiğine değiniliyor. Yani dağda bir çoban var, Mozart'tan çok daha iyi bir kulağı var ama hiç piyano ile karşılaşmadı. O zaman biz o çobanın hiçbir zaman Mozart'tan iyi olduğunu anlayamayacağız. Şans faktörü, üstün yeteneğin ortaya çıkması için önemli bir faktördür." diyerek yeteneklerin değerlendirilemediği takdirde körelebileceğinin de altını çizdi.

"Üstün yetenek, prestij meselesi değildir"

Gerçek üstün yetenekli çocukların ebeveynlerinin bu durumu bir prestij meselesi olarak görmediğini ve çaresiz kalmaları sonucunda uzmanlara başvurduğunu belirten Bildiren, üstün yetenekli çocukların fark edilme süreçlerine dair, "Gerçek üstün yetenekli çocukların anne babaları uzmanlara 'Bana yardım edin!' diye gelir. Çünkü çok soru soruyor, çok hızlı öğreniyor ve çok meraklılardır. Bu çocukların zihinsel yaşı takvim yaşının üzerinde olduğu için akranlarıyla iletişim kurmakta zorlanırlar. Arkadaşları top oynarken o, Satürn uydusundaki verileri araştırabilir. Dolayısıyla aileler, diğer çocuklara göre farklılık gösterdiğini gözlemleyebilir ve yardım almak için uzmanlara başvurabilirler." dedi ve çocuktan çocuğa değişimle beraber bazı çocukların asenkron gelişim gösterebileceğini de ekledi.

"Biz üstün yeteneğin ne olduğunu anlatamadık"

Tanılama sürecindeki en önemli aşamanın aday gösterme aşaması olduğunu ifade eden Bildiren, "Önemli olan doğru ço-

çukların aday gösterilmesi, doğru tanılama araçlarının kullanılması, güncel tanı ve araştırmanın yapılmasıdır. Türkiye'de üstün yetenekli çocukları genelde öğretmenleri aday gösterir. Adaylar ilk olarak bir grup testine girer çünkü bireysel zekâ testi alamazsınız. Bunun sebebi yaklaşık yılda 1 milyon öğrencinin aday gösterilmesidir. Çünkü biz üstün yeteneğin ne olduğunu anlatamadık. Üstün yetenek özel eğitim alınması gereken, özel gereksinimli çocuklar arasında yer alan bir gruptur. Türkiye'de süreç değerlendirmesi de çoklu değerlendirme de yapılmıyor. İki grup için iki farklı uygulama yapılıyor: Adaylık aşaması ve genel zihinsel yetenek. Çok aday olduğundan yığını elemek için önce grup zekâ testi uygulanmaktadır. Resim ve müzikte de yine öğretmen aday gösteriyor, grup taraması yapılıyor ve son olarak uzmanlar tarafından değerlendirme yapılıyor. Bu öğrencilere zekâ testi uygulanıyor." dedi.

"Türkiye'ye bu çalışmaları kazandırdım"

Sözel olmayan zeka testleri

"Bu, uluslararası alanda kabul görmüş bir test"

yurt dışından ithal ediyor. Maliyetinin son derece fazla olmasının yanı sıra izin süreçleri de büyük sıkıntılar yaratabiliyor. Ülkemizin bu anlamdaki bağımsızlığı adına Ahmet Bildiren tarafından büyük bir adım atıldı ve Türkiye'nin ilk sözel olmayan bilişsel testi geliştirildi. Bu testle ilgili Bildiren, "Bu noktada neden sözel olmayan zekâ testlerini kullandığımızı da açıklamam gerekir. Sözel IQ, ailenin sosyoekonomik düzeyi yükseldikçe yükselir ama performans IQ bundan etkilenmez. Sözel olmayan zekâ testleri de daha çok performans IQ ile ilişki içerisindedir. Ayrıca hiçbir test, kültürden bağımsız değildir ama en az kültüre bağlı olan testler sözel olmayan testlerdir. Şekiller üzerinden problem çözmeye becerileri test edilir ve bilindiği üzere daire her yerde dairedir. Bu daha adil tarama yapılmasını sağlar. Renkli Progresif Matrisler Testinin ilk güvenilirlik ve geçerlik çalışmasını yaptım ve ülkemize bu çalışmaları kazandırdım. Tony-3 zekâ testini Ege Üniversitesi'ndeki uzman arkadaşlarımla, nagleri testini ise yüksek lisans öğrencimle beraber alana kazandırdık. Bunlarla ilgili birçok çalışma yaptık. Bu çalışmalar hala kullanılıyor." dedi.

Türkiye'nin yerli ve millî ilk sözel olmayan bilişsel testinin oluşturulma sürecinde maddi ve manevi çok zorlandıklarını, çeşitli ve büyük engellerle karşılaştıklarını ancak asla yılmadıklarını ifaden eden Bildiren, "Önce sorularımızı oluşturduk, daha sonra uzman görüşleri aldık ve soruları tekrar yapılandırdık. Test tamamlanınca 3073 çocuk üzerinde pilot uygulama yaptık. Pilot uygulamaların ardından madde analizleri yaptık ve madde analizlerinden sonra testin son şeklini verdik. Türk Bölge Sınıflaması Nut 1'e göre 12 bölgede toplam 9129 çocuk üzerinden norm çalışması yaptık. Yani bu, dünyanın en büyük normuna sahip testlerinden bir tanesi aynı zamanda. İki yıl boyunca bunlarla ilgili çalışmalar yaptık ve testi oluşturduk." dedi ve testin tamamlanmasından sonraki süreci de şu şekilde aktardı: "Millî Eğitim Bakanlığı'nın da böyle bir teste ihtiyacı vardı. Tabii ki ben öncelikle devletin ihtiyaçlarını düşündüm ve testin tüm kullanım haklarını Millî Eğitim Bakanlığı'na verdim. Millî Eğitim Bakanlığı'da öğrenci seçiminde bu testi kullandı. Test gayet başarılı oldu. Sahada uygulanma kısmında birtakım sıkıntılar oluşsa da üstün yeteneği yakalama oranının çok yüksek olduğu ortaya çıktı. Aynı zamanda test SSCI indeksli Q2 bir dergide yayımlandı. Geliştirdiğimiz zekâ testini uluslararası arenada kabul ettirmiş olmamız da son derece gurur vericiydi." dedi.

Bu testi oluşturmadaki temel sebebinin yurt dışına olan zorunlu bağıllık olduğunu ifade eden Bildiren, "Bunlar çok maliyetli testler. Bunları kullanmak için öncelikle yurt dışından izin almak ve çok ciddi rakamlar ödemek zorundayız. Her bir çocuk için bir tane satın alınması gerekiyor. Testlerin tanesi yaklaşık 300 pound, cevap kağıtları da 4 dolar. Yaklaşık 1 milyon çocuk tanılamaya giriyor. Maddi tarafından ziyade kendi ülkemde bir çalışma yapmak için yurt dışındaki kişilerden izin almak zorundayım. 'Biz bunu kendimiz yapabiliriz, yurt dışındaki ölçme araçlarına muhtaç değiliz.' düşüncesiyle alandaki ihtiyaçtan, sürekli yurt dışına para aktarılmasından ve izin alınmasından rahatsız olduğum için böyle bir çalışmayı başlattım." dedi ve ekledi: "Bir tek testle olmaz bu iş. Çok fazla teste ve ölçüğe ihtiyacımız var. Alandaki tüm uzmanların bu işin içine girmesi gerekiyor. Bu gerçekten zor bir süreç ama çok çalışmamız lazım. En azından yurt içindeki kaynakların yurt dışına kaymaması için bu noktada daha fazla ölçek geliştirmemiz gerekiyor."

"Bütün motivasyonum üstün yetenekli çocuklar"

Bildiren, geleceğe yönelik yapmak istediklerinden ve şu an geliştirmekte olduğu projelerinden şu şekilde bahsetti: "Üstün yetenekli çocukların tanılanmaları ve eğitilmeleri

üzerine hayatımı adadığımı söyleyebilirim. Dolayısıyla ileride Türkiye'de üstün yetenekli çocukların doğru tanılanmaları ve doğru eğitilmeleri için elimden ne geliyorsa yapmaya devam edeceğim. Adaylık, tanılama, seçme ve yerleştirme... Bu üç aşamada Türkiye'nin neye ihtiyacı varsa elimden geldiğince, gücüm yettiğince, ömrüm vefa ettiğince geliştirmek için çaba harcayacağım. Engeller çıkacaktır ama bizi durduramayacaktır." dedi ve kendisini bu alana adanma sebebinin Türkiye'yi daha gelişmiş bir seviyeye çıkarmak olduğunu şu şekilde belirtti: "Gelişmişliği üstün yetenekli çocuklar sağlayacak. Biz doğru çocukları tanılayıp onları doğru eğitebilirsek, potansiyellerini ve yeteneklerini geliştirebilirsek inanıyorum ki bu toplumdan çok yetenekli çocuklar çıkacak. Ülkenin her yönüyle gelişmesi için büyük efor sarf edecekler, bizi güzel bir noktaya taşıyacaklar. Benim için her şeyin üzerinde üstün yetenekli çocuklar var. Bu çocuklar doğru yönlendirilirse toplumu yönlendirirler." dedi.

Biz üstün yetenekli çocuklar içerisinde bir tane Steve Jobs, bir tane Elon Musk çıkarabilirsek, Türkiye'nin kaderi değişir." diyerek konuşmasını sonlandıran Ahmet Bildiren'e, vermiş olduğu bilgilendirici ve umutlandırıcı cevaplar için ayrı; böylesine zor, değerli ve özel bir alana sağlamış olduğu katkılar için ayrıca teşekkür ederiz.

Basında iliştirilmiş gazetecilik

Savaşların, kaosların tartışıldığı ortamda iliştirilmiş gazeteciler de bu eleştirilerden nasibini almıştır. İliştirilmiş gazetecilik, yönlendirilmiş bir propaganda aracı olarak nitelendirilmektedir.

Haber ve Fotoğraf:
Göksu Ocaklı

► Aydın İhlas Haber Ajansı Bölge Müdürü İbrahim Kılınç ve Anadolu Ajansı'ndan Aydın Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Ferdi Uzun, iliştirilmiş gazeteciliğin tanımını ve iliştirilmiş gazetecilik hakkında bilinmeyen birçok gerçeği bizimle paylaştı.

İliştirilmiş gazetecilik kavramı, işgal sonucu hayatımıza giren bir kavramdır

Irak işgali döneminde çok sayıda gazetecinin ABD askerlerinin yanında yer alarak olayları onların gözünden aktardığını vurgulayan Ferdi Uzun, "Çünkü ABD, bu savaşı kazanabilmek için medyanın gücünün farkındaydı. Ayrıca işgali meşru göstermek için de bu yöntemi seçmişti. Öyle ki gazetecilerin birçoğu, ABD'nin zırhlı araçlarının içinden yayınlarını yapıyordu. Sermayenin olduğu

yerde 'haberi olduğu gibi vermek' terimiyle pek karşılaşmıyoruz. Çünkü her gazetenin bir politikası var ve herkes kendi politikasına göre haberi yansıtıyor." dedi. Bakmakla görmek aynı şey değildir, herkesin her şeye bakabileceğini ama herkesin aynı şeyi göremediğini vurgulayan İbrahim Kılınç ise, "Gazetecilikte doğrular ayrıntıda gizlidir. O yüzden iliştirilmiş gazeteci neyi ne zaman çekeceğini, yayınlayacağını bilmeli, etki ve baskı altında olmadan yayınlamalıdır." şeklinde konuştu.

İliştirilmiş gazeteciler gerçek haberleri yayımlamıyor

İliştirilmiş gazetecilik ile ilgili araştırmalar yaptığını belirten Uzun, "Savaş çıkaran iktidarların kendi istedikleri gazetecileri sahaya indirdiğini ve bununla ilgili onlara sözleşme imzalattıklarını düşünürsek, haberin olduğu gibi yayımlanması pek mümkün değil." ifadelerini kullanırken,

konu hakkında görüşlerini belirten Kılınç, "Elbette kimse tarafsız değildir, görüş ve inançlarına göre hareket ederler. Bana göre ekonomiye endekslili olduğu için çoğunlukla istenilen haber yansıtılıyor ama dürüstçe davranan iliştirilmiş gazetecilerimiz de var." açıklamasında bulundu.

İliştirilmiş gazetecilikte çarpıtılmış haber olmamalı

Aktarımın önemini vurgulayan Uzun, "Gazeteciler savaşla birlikte ortaya çıkan dramları aktarma gayretinde olur. İliştirilmiş gazeteci, günümüzde her ne kadar güç olsa da tarafsızlığını korumalıdır. Bunun dışında savaş bölgelerinde görev alacak muhabirlerin kendi güvenliklerini sağlayacak şekilde çalışmaları gerekmektedir. Kompozit başlık ve çelik yeleklerini eksik etmemelidir. Uluslararası basın akreditelerine de sahip olmalıdır. Ayrıca gazeteciler buldukları bölgenin coğrafi yapısını, lokasyonunu iyice öğrenmelidir. Yerel kaynaklarla nasıl iletişim kurulmalı, bunları iyice araştırmalıdır. Kesinlikle tecrübe ve eğitim gerekmektedir. Savaş muhabirliği eğitimi alınmadan savaş bölgelerine gidilmemelidir. Çünkü savaş alanlarında nerelerde durulmalı, saldırı anında nasıl davranılmalı gibi konular hakkında bilgi sahi-

bi olunmalıdır. En önemli unsur şüphesiz ki canınızı hiçe sayarak çalışmaktır. Gazeteciliğin ilkelelerinin göz ardı edilmemesi lazım. Vicdanı tercih etmeleri gerekiyor. Çünkü savaşta birçok kişi hayatını kaybediyor. Kişisel arzuları ve cüzdanını düşünen güç odaklarının istediği haberleri değil, gerçeği yansıtmaları gerekiyor." dedi.

İliştirilmiş gazeteciliğin Türkiye'deki boyutunu ifade edemeyiz

Buna ilişkin herhangi bir veri ya da istatistik olmadığını, bir tahminin olmadığını söyleyen Uzun, "Bu kavram her ne kadar savaş döneminde ortaya çıksa da günümüzde şirket ve sermaye sahipleri de benzer yöntemi kullanmaktan çekinmemiştir. Çünkü sermayenin veya şirketlerin olduğu yerlerde bu kavrama bürünmüş gazetecileri görmek mümkün olacaktır. Ne yazık ki birçok şirket, çalıştırdığı gazeteciye kendi düşüncesi veya politikasıyla iliştirerek çalışmasını istemektedir. Bundan dolayı olaylar tarafı bir şekilde kamuoyuna yansıtılmaktadır." şeklinde konuştu.

Aydın Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Ferdi Uzun ve İhlas Haber Ajansı Bölge Müdürü İbrahim Kılınç'a verdiği bilgilerden dolayı kendilerine teşekkür ederiz.

Kurtuluş Savaşı'nın ilk şehitliği: Çayyüzü

Yörük Ali Efe'nin önderliğindeki Aydın Efeleri, bu bölgede Yunan işgaline karşı direniş göstermiş ve Çayyüzü mevkinde önemli bir direniş noktası oluşturmuştur. Burada yaşanan çatışmalarda şehit düşenler, Türk Kurtuluş Savaşı'nın ilk şehitleri arasında yer almaktadır. Çayyüzü Muhtarı Tuhan Kurt, Çayyüzü köyü sakini Ali Kurt, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tarih Bölümü Bölüm Başkanı Prof. Dr. Tanju Demir ve Doç. Dr. Musa Gümüş, şehitlik hakkındaki bilgileri bizimle paylaştılar.

Haber ve Fotoğraf
Oktay Demirbağ

Çayyüzü Şehitliği, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesi ve kahramanlık destanlarının bir parçasını oluşturan bu tarihi olayları hatırlamak ve anlamak adına önemli bir simge konumundadır. Türk Kurtuluş Savaşı'nın kahramanlık dolu geçmişine bir saygı duruşu olarak, bu tür şehitlikler milli hafızanın bir parçasını oluşturur ve vatansaver duyguların canlı tutulmasına katkı sağlar.

"Kurtuluş Savaşı'nın ilk şehitliği"

Çayyüzü Muhtarı Turhan Kurt şehitliğin taşıdığı önemi şu sözlerle ifade etti: "Çayyüzü Şehitliği'nin önemi burada şehit düşen Milli Aydın Alayı askerleri, subayları ve efelerinin anısının yaşatılmasına yönelik duygusal bir vurgu taşımasıdır. Çayyüzü Şehitliği, Türk Kurtuluş Savaşı'nın ilk şehitliği olarak tarihi bir öneme sahiptir ve bu alanda şehit düşenler, Türk milletinin bağımsızlık mücadelesi için verilen fedakarlıkların simgeleridir." Çayyüzü Şehitliği'nin ziyaret edilmesi ve buradaki kahraman şehitlerin anısının yaşatılması, milli hafızanın canlı tutulması açısından da önemlidir. Şehitleri anma etkinlikleri, vatansaver duyguları pekiştirir ve toplumu geçmişin kahramanlık öykülerine bağlar.

"Mesudiye Mestan Efe ve kızlarını"

Çayyüzü şehitliğinin tarihi önemi hakkında Tanju Demir, "Türk Kurtuluş Savaşı döneminde Mesudiye'nin Yiğit Kahramanı Mestan Efe ve kızlarının önderliğindeki Kuvayı Milliyecilerin gösterdiği büyük direniştir. Yunan işgaline karşı verilen mücadele sırasında, Yunanlıların topçu ateşi sonucunda Kuvayı Milliyeciler tanınmaz hale gelmiş. Bu durumda, Alay Komutanı Zekai Bey ve subayları, çatışma sırasında şehit olanları onurlu bir şekilde defnetmek amacıyla bir şehitlik oluşturmayı kararlaştırmışlar. Çatışma sırasında parça parça olan şehitler, çuvallara konularak gömülmüş. Oluşturulan şehitlikte, her bir şehidin adını taşıyan ilk anıt dikilmiş. Bu, şehitlerin anısını yaşatmak, onlara saygı göstermek ve ulusal tarih içindeki bu önemli direniş hatırlamak amacıyla yapılmış bir girişim olarak öne çıkıyor. Bu tür hikayeler, Türk milletinin kahramanlık ve fedakarlık öykülerini hatırlatarak ulusal kimliği güçlendirme ve milli hafızayı canlı tutma amacını taşır" şeklinde konuştu. Şehitlerin defnedilmesiyle ilgili olarak görüşlerini Doç. Dr. Musa Gümüş, "Çatışma sırasında parça parça olan şehitlerin çuvallara konularak gömülmesi, zor koşullar altında yapılan onurlu bir defni temsil eder. Şehitliğin ortasına dikilen her bir şehidin adını taşıyan

anıt, bu kahramanların anısını yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak için yapılmış bir anıt olarak öne çıkıyor." şeklinde ifade etti.

"Şehitlerimizin hakkını ödeyemeyiz"

Ali Kurt, "Şehitlerimizin fedakarlıklarını yâd edecek, onların anısını yaşatacağız. Ne yapsak bu güzel vatan için canlarını veren tüm şehitlerimizin hakkını asla ödeyemeyiz. Onları asla unutmayacağız ve minnettarlıkla anacağız" dedi. Kurt, her ayın en az iki pazar gününde hayır yemekleri düzenlendiğini ve şehitliği her yıl 10 binlerce kişinin ziyaret ettiğini dile getirdi. Bu talepleri karşılamak adına çevre düzenlemesi yapıldığı, cami, yemekhane ve büyük bir tuvalet inşa edildiğini belirtti. Bu tesislerin yanı sıra çeşitli kurumların destekleri ile su ve elektrik gibi temel ihtiyaçları da karşılanıyor. Bu, şehitliğin bölge için bir önem arz ettiğini ve toplumun bu tür etkinliklerle bir araya gelerek şehitleri anma ve minnet duygularını paylaştığını gösteriyor. Haberimizin konusu olan Çayyüzü Şehitliği'ni bizlere anlatan, anlatırken bize milli duygular hissettiren Çayyüzü köyü Muhtarı Turhan Kurt'a, Çayyüzü köyü sakini Ali Kurt'a Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tarih bölümü Başkanı Prof. Dr. Tanju Demir'e ve Doç. Dr. Musa Gümüş'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Hukuk perspektifinden basının yeri

Basın ve hukuk her zaman birbirleriyle ilişki içerisinde. Davaların basına yansımaları, basın ve basın mensubunun hangi hallerde kişilik haklarını ihlal ettiği gibi durumları Cumhuriyet Savcısı Aydın Karabıçak ve Avukat Osman Semih Bayraktar ile detaylı bir şekilde ele alıp inceledik.

Haber ve Fotoğraf:
Melisa Kaygısız

Basın ve hukuk arasında belli sınırlar bulunmaktadır. Basın mensupları bu sınırları zorladığı ve aştığı takdirde, kişinin hak ve özgürlüklerini ihlal etmiş olur ve bu durumda cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalır.

Toplumun habere ulaşmasında basın çok önemlidir

Basının bilgiye ve habere ulaşılması noktasında önemli bir yere sahip olduğunu söyleyen Savcı Karabıçak, "Basın-yayın organları, haberi topluma ulaştırırken daha fazla dikkat çekmek amacıyla haberi olabildiğince 'sansasyon' yaratacak şekilde yayımlamayı tercih etmektedirler. Okuyucunun ilgisini çekebilmek için yargılama süreci devam eden olayları haberleştirirken de bu yöneme sıklıkla başvururlar. Yetkili makamların basına yansıyan davalar hakkında basın ve yayın organlarına yeterli bilgi akışı sağlanmaları da bir eksiklik olarak göze çarpmaktadır. Bunun yanında konuyu haberleştirenlerin hukuki konularda yeterli bilgiye sahip ol-

madan, olayı haberleştirip topluma sunmaları da bu eksikliğin bir parçasıdır. Ayrıca siyasal ve ekonomik nedenlerle basının dava süreçlerine yanlı yaklaşması tarafsız ve bağımsız basın için engel teşkil etmektedir." dedi.

Mutlak bir özgürlük söz konusu değildir

"Basın; habere ulaşma, haber toplama, düşüncelerini açıklama ve bunları yayma noktasında özgürdür." diyen Savcı Karabıçak, mutlak bir özgürlüğün söz konusu olmadığına da dikkat çekti: "Anayasa ve yasal metinlerde basın özgürlüğüne ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Ancak basının bunu yaparken kişilerin temel hak ve özgürlüklerini zedelememesi gerekmektedir. Bu durum, yargılama süreci devam eden olayların basın çalışanları tarafından kamuoyuyla paylaşılmasında da geçerlidir. Bu tür haberleri yaparken dikkat edilmesi gereken nokta, sanıkların mahkeme kararınca cezalandırılmadan toplum nezdinde cezalandırılmasına neden olabilecek şekilde sunulmasıdır. Yani dava konusu olay, objektif ve gerçeğe uygun bir şekilde haberleştirilmelidir. Kişilerin lekelen-

meme hakkına saygı duyulmalı ve kişilik haklarına bu çerçevede zarar verilmemelidir. Örneğin, 'X şahsı tecavüzle suçlanıyor.' şeklinde verilen bir haber içeriğinde, şahıs hakkında yargılama devam etmesine rağmen mahkum olduğu anlamına gelecek bir haber yapılması, lekelenmeme hakkını ihlale yol açacaktır." açıklamalarının da bulundu.

Haber subjektif şekilde yapılmamalı

Basının haber verme hakkını kullanırken haberin gerçek ve güncel olması, haberin verilmesinde kamu yararı bulunması ve nesnellik ilkesine uygun şekilde

konunun işlenmesi gerektiğini dile getiren Savcı Karabıçak, "Haberin görünür gerçeği yansıtmaması ve kamu yararını gözetmeden, subjektif bir şekilde yapılması kişilik haklarının ihlaline yol açacaktır. Ayrıca haberin konusuna ilişkin yasal metinlerde yer alan düzenlemelere uygun davranılmaması da sorumluluklara neden olacaktır. Örneğin, devam eden soruşturma ve kovuşturma aşamalarının TCK'nın 285. maddesindeki düzenlemeye uygun şekilde haberleştirilerek okuyucu ile paylaşılması gerekmektedir. Maddenin ilk fıkrasında, soruşturma süreci devam eden olaylara ilişkin yapılan haberlerin

maddi gerçeğin ortaya çıkmasını engellemeye elverişli olması ve masumiyet karinesinden yararlanma hakkının ihlal edilmesi halinde suç teşkil edeceği belirtilmiştir. Maddenin son fıkrasında ise soruşturma ve kovuşturma işlemlerinin haber verme sınırları aşılmadan haber konusu yapılmasının suç oluşturmayacağı ifade edilmiştir.” açıklamasını yaptı.

Basın yoluyla kişilik haklarının ihlalinin hem hukuki hem de cezai sorumluluğa yol açtığını ifade eden Savcı Karabıçak, “Burada Türk Ceza Kanunu’nda yer alan haberleşmenin gizliliğini ihlal (TCK md. 132), özel hayatın gizliliğini ihlal (TCK md. 134), hakaret (TCK md. 125) gibi suçlar oluşabileceği gibi bazı suçların basın ve yayın yoluyla işlenmesi (örneğin TCK md. 215 suç ve suçluyu övme) ise cezada ağırlaştırıcı neden olarak dikkate alınacaktır. Yine Basın Kanunu’nda da ceza davasına muhatap olacak sorumlular ile cezai yaptırımlara ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Ülkemizde yetkili makamlarca suç işlendiğinin öğrenilmesi ile soruşturma işlemlerine başlanmaktadır. Basında yer alan bir haberin suç teşkil etmesi üzerine sorumlular hakkında soruşturma açılarak suç unsurlarının oluşması halinde ceza davası açılmaktadır. Bunun yanın-

da kişilik hakları ihlal edilenler ceza davası dışında hukuk mahkemelerinde tazminat davası da açabilmektedir. Örneğin, iki kişi arasındaki iletişimin basın yoluyla ifşa edilmesi haberi yapan kişiler açısından suç teşkil ettiği için hakları ihlal edilenler tazminat davası açabileceklerdir.” dedi.

“Yargılamada en hassas grup çocuklardır”

Çocukların suçun faili veya mağduru olmaları halinde basının daha özenli davranması gerektiğini söyleyen Savcı Karabıçak, “Yargılamada en hassas grup çocuklardır. Bu nedenle çocuk soruşturmaları yaşı büyüklerden ayrı yürütülmektedir. Yasa Koyucu’da bu nedenle mağdur ve suçta sürüklenen çocuklar açısından 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nda özel düzenlemelere yer vermiştir. Yukarıda bahsettiğimiz haberin gerçek ve güncel olması, haberin verilmesinde kamu yararı bulunması ve ölçülülük ilkelerine riayet edilmesinin yanında, haberin öznesinin çocuk olduğu durumlarda mağdur çocukları bir kez de toplum nezdinde mağdur etmemek veya suçta sürüklenen çocukları toplumun önünde de yargılamamak adına daha özenli davranılması gerekmektedir.” ifadelerini kullandı. Ceza yargılamasının soruşturma aşaması ve

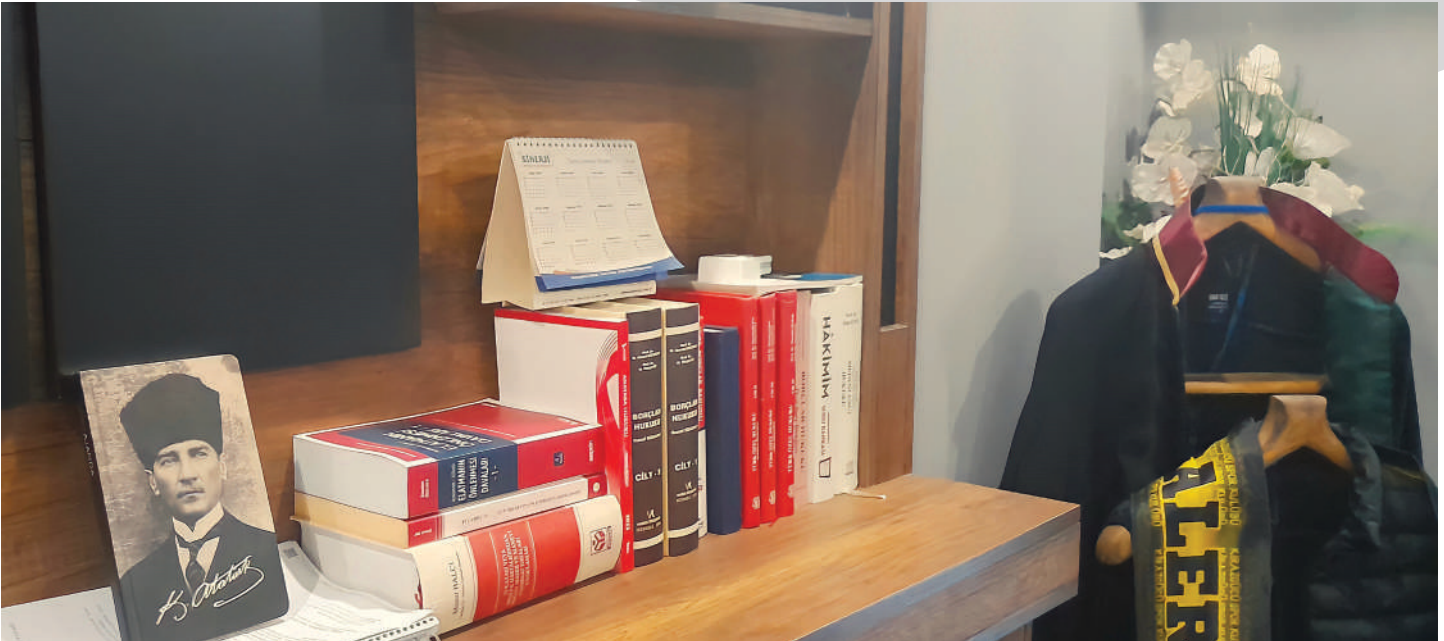

kovuşturma aşaması ve infaz aşaması olmak üzere 3 aşamadan oluştuğunu dile getiren Av. Bayraktar, “Ceza yargılamasında soruşturma aşaması mahiyeti gereği gizlidir. Soruşturma mahiyeti gereği gizli olduğu için basın mensupları da dâhil olmak üzere üçüncü kişilerin, yani taraflar harici kişilerin soruşturma dosyasından bilgi ve veri alması yasaktır. Ancak kovuşturma aşaması, mahkemeler ve duruşmalar alenidir. Duruşmalarda kayıt almak, fotoğraf ve video çekmek yasaktır. Ancak istediğiniz şekilde not alabilirsiniz. Davaların basına yansımaları, mahkemelerin aleniyet ilkesi gereği gayri hukuki bir durum değildir. Fakat izin olmaksızın duruşmada çekilmiş bir fotoğrafın, videonun veya ses kaydının yansımaları gayri hukukidir ama duruşma içerisinde geçen, duruşma ile ilgili olan hadiselerin yansımaları gayet hukukidir.” açıklamalarında bulundu.

Basın mensubu meslek etiğine uygun hareket etmeli

Basına tanınan özgürlüğün, kişinin hak ihlaline neden olduğu zamanlar olduğunu söyleyen Av. Bayraktar, “Biz de bu konuyla alakalı tecrübe sahibi olduk. Bu aslında basın mensubunun kendi meslek etik anlayışına uygun hareket edip etmediği noktasında önem arz eden bir durumdur. Yani bir basın mensubu kendi meslek etiğine, meslek ilkelerine uygun hareket ettiği takdirde hiç kimsenin kişisel veya toplumsal bir mağduriyetine sebep olmaz.” ifadelerinde bulundu.

Vermiş oldukları değerli bilgiler için Cumhuriyet Savcısı Aydın Karabıçak ve Avukat Osman Semih Bayraktar’a teşekkür ederiz. Bütün meslek grupları kendi mesleğinin etik ilkeleri ve kuralları çerçevesinde hareket ettiği sürece, hiç kimse hukuki veya cezai bir yaptırımla karşı karşıya kalmaz.

Tarihini kendi anlatan 'Konuşan Kayalar'

Aydın'dan Muğla yoluna doğru ilerlerken Türkiye'nin en yaşlı kayalarının olduğunu biliyor muydunuz? Kayaların üzerine çizilen resimler, yapısında yer alan figürler tarihini anlatan görsel bir şölendir. Kayalarla ilgili TÜBİTAK 4005 Proje Yürütücüsü Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Songül Aslan ve Ekosistemi Koruma ve Doğa Sevenler Derneği Başkanı Bahattin Sürücü, kaya resimlerinin tarihine ve önemine ilişkin bilgilerini bizimle paylaştı.

Haber ve Fotoğraf: Berna Turan

Latmos Dağları içerisinde yer alan Konuşan Kayalar tarihin en eski yapılarından biridir. Tarihte milattan önceki dönemlerde yapılan kaya resimleri orada yaşayan insanların bir portresi olarak görünmektedir. Kaya içerisine çizilen resimler ayrı kayaların yapısındaki figürler ayrı bir anlatım niteliği taşımaktadır.

"Sanki bir heykeltraş gelmiş ve kayaları yontarak şekil vermiş gibi bir izlenim sunuyor"

Kayaların oluşumu ve yapısıyla ilgili bilgileri Ekosistemi Koruma ve Doğa Severler Başkanı Bahattin Sürücü, şu şekilde aktardı: "Antik adı Latmos Dağı olan, halk arasında söylemiyle Konuşan Kayalar;

yağmur ve rüzgar erozyonu ile oluştuğu biliniyor. Kayalara uzaktan baktığımızda sanki bir heykeltraş gelmiş ve kayaları yontarak şekil vermiş gibi bir izlenim sunuyor. Kayaların şekline bakıldığında birçok figüre benzetebilirsiniz. Birçok kaya yapısı kadın, boğa, asker gibi figürlere benzemektedir."

"Konuşan Kayalar, Antik Dönem, Bizans Dönemi, Helenistik Çağ gibi dönemlerden günümüze kadar gelmiştir"

Geçmişten günümüze uzanan kaya yaşamı ile ilgili Bahattin Sürücü; "Orada bilinen ve arkeologların yaptığı çalışmaya göre, insan yaşamının ve yerleşik hayatın 8 milyon yıl öncesine dayandığı gözlemlenmiştir. Konuşan Kayaların içerisinde

Doç. Dr. Songül Aslan

yer alan Malkayası Mağarası için den çıkarılan çömlerlerde yapılan incelemelerde milattan önceki 5 veya 6'ncı yüzyıllarda yer aldığı incelenmiş ve bilinmektedir. Çömlerleri yapan insanlarla kayalara resimleri çizen insanların aynı olduğu düşünülmektedir. Konuşan Kayalar, Antik Dönem, Bizans Dönemi, Helenistik Çağ gibi dönemlerden günümüze kadar gelmiştir. Günümüzde hala insanlar burada yaşamaktadır. Burada yaşayan insanlar doğanın yapısını bozmadan ona eşlik etmektedir. Mesela buranın florası da çok ilginçtir. Yani yaklaşık 500-600 metreye kadar tamamen zeytinlik bölgeleri var. Türkiye'de doğal yayılış gösteren fıstık çamlarının en çok burada iki yerden birisi bu dağlarda yer alıyor. Aynı zamanda yaban hayatı için de çok önemli bir bölgedir. Kayaların hemen güney bölgesinde Bafa Gölü Tabiat Parkı var. Suyu yakın bir bölgede yer alıyor." sözlerini kullandı.

"Yani kısacası kayalardaki resimler mutluluğu ve sevgiyi yansıtıyor"

Kayaların konuşmasını sağlayan kaya resimleriyle ilgili TÜBİ-

TAK 4005 Proje Yürütücüsü Doç. Dr. Songül Aslan şunları dile getirdi: "Kaya üzerindeki resimleri incelediğimizde demir oksitleri döverek toz haline getirmişler. Bunu bir sıvıyla karıştırarak çubuk ya da elleriyle kaya üzerlerine resimler çizmişler. Bu resimler genellikle kaya altındaki mağaralarda yani yaşam alanları içerisinde yer alıyor. Genellikle dünyadaki kaya resimlerine baktığımızda hep bir hayvan betimlemeleri yer alıyor. Fakat bu kayaların konusu insan. İnsan betimlemeleri üzerinde çalışmaları var. Özellikle kadın betimlemeleri, karı koca betimlemeleri, kadına ve aileye karşı olan üstün yaklaşımlarını gösteriyor. Tanrıyı daha büyük çizmeleri üstün gördüklerini anlatmaktadır. Bunların yanı sıra şenlikleri ve düğünleri yansıtan çizimleri var. Yani kısacası kayalardaki resimler mutluluğu ve sevgiyi yansıtıyor."

"Sen doğaya ait bir parçasın ona karşı gelerek değil ona kendini uyumlayarak ancak başarılı olabilirsiniz"

Kayaların tanınmasına yönelik çalışma yapan Doç. Dr. Songül Aslan çalışmanın çıkış noktasını: "Latmos'a Rahmet Geldi oyununu

izlerken orada 'sen doğaya ait bir parçasın ona karşı gelerek değil ona kendini uyumlama sonucu ancak başarılı olabilirsiniz' vurgusu yapıyordu. Burada TÜBİTAK 4005 projesinde göstergebilim ışığında Latmos'ta doğa, kültür ve yaşam üçgeni projesinin yürütücülüğünü yaptım. Kayaların önemine ilişkin farklı yerden 50 eğitimci getirerek oranın ruhunu tanıtmaya çalıştık. O öğretmenler gittikleri yerlerde öğrencilerine kültürel bir aktarım sağladılar." şeklinde açıkladı.

"Jeoturizm meraklıları için bulunmaz bir kaftan"

Burasının jeopark olma potansiyeline yönelik yorumlarını dile getiren Bahattin Sürücü, "Bence Türkiye'de şu anda jeopark neresi olmalıdır dersiniz birinci sırada Konuşan Kayaları gösterebiliriz. Sadece kaya yapıları değil birçok doğal ve kültürel kaynak değerleri ile çok zengin bir yer. Kayaların hepsi birbirinden farklı şekilleri barındırıyor. Jeoturizm meraklıları için bulunmaz bir kaftan. Bütün insanlar buraya gelip burayı görmek ister. Turizm kentleri arasında hem doğal hem kültürel anlamda bu kadar zengin bir yer olması bizim turizme de çok önemli katkı yapacaktır. O yüzden bu alanın bütüncül bir şekilde korunarak mutlaka bir koruma statüsü verilmesi lazım. Bu jeopark olabilir ya da milli park olabilir. En büyük istediğimiz Bafa Gölü'nün sınırlarını ge-

nişleterek Bafa Gölü'nün Latmos Dağları ile Milli Park olması yönündedir." ifadelerini kullandı.

Bazı yerleri gezip gördüğümüz zaman dünden bugüne bir yolculuk yapmış oluruz. Geçmişin kalıntıları ile yüzleşmek insanın ufkunu açan bir yolculuktur. Latmos Dağları'nda yer alan bu kayaların yapısı, kayalarda yer alan resimler ve atmosferi bizlere dünden bugüne tarihi bir ders niteliğindedir. Burayı daha iyi anlamamıza yardımcı olan Doç. Dr. Songül Aslan'a ve Bahattin Sürücü'ye katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Bahattin Sürücü

Güvercinada:

Kuşadası'nın tarihi adası ve sırları

Kuşadası'nın gözde turistik noktalarından biri olan Güvercinada, sadece doğal güzellikleriyle değil, aynı zamanda taşıdığı zengin tarih ve kültürel mirasıyla da dikkat çekiyor. Ada, tarihi kalıntıları ve eşsiz doğal güzellikleriyle her yıl binlerce ziyaretçiyi kendine çekiyor. Bu eşsiz ada, adeta bir açık hava müzesi niteliğinde, tarihi ve doğal güzellikleriyle ziyaretçilerini büyülemektedir.

Haber ve Fotoğraf:
Hakan Atik

► Kuşadası'nın incisi Güvercinada, zengin tarihi ve doğal güzellikleriyle dikkat çekiyor. Yeniçağ Tarihçisi Doç. Dr. Bülent Çelik ile gerçekleştirdiğimiz röportajda Güvercinada'nın sırlarını ve tarihini keşfettik. Bu özel ada, bölgenin turistik açıdan önemli bir noktası olarak öne çıkıyor.

Güvercinada ismi nereden gelmektedir?

Güvercinada'nın ismi, üzerinde bulunan güvercinlerden gelir. Ada, tarih boyunca güvercinlerin barınması ve yuva yapması için uygun bir ortam sunmuştur. Bu durum zamanla

adanın isminin Güvercinada olmasına neden olmuştur. Güvercinada'nın ismi, bu güvercinlerden gelmektedir ve adanın doğal yapısını simgelemektedir.

Güvercinada'nın tarihi ve kültürel önemi nedir?

Güvercinada, tarihi ve kültürel açıdan önemli bir ada konumundadır. Kuşadası açıklarında yer alan bu ada, antik dönemlerden günümüze kadar pek çok medeniyetin etkisi altında kalmıştır. Ada üzerinde yapılan arkeolojik çalışmalar, burada yerleşimin Miken dönemine kadar uzandığını göstermektedir. Antik dönemlerden itibaren yerleşim

yeri olarak kullanılmıştır. Ada, stratejik konumu nedeniyle tarih boyunca birçok medeniyetin dik-katini çekmiş ve farklı dönemlerde farklı amaçlarla kullanılmıştır. Bu nedenle Güvercinada, Ege Denizi'nin tarih ve kültürel dokusunu yansıtan önemli bir simgedir. Güvercinada'nın tarihi ve kültürel önemi, bu zengin geçmişi ve kültürel dokusuyla birlikte, bölgenin tarihi ve turistik açıdan önemli bir nokta olmasını sağladı.

Güvercinada'nın tarihi kale ve surları kim tarafından inşa edilmiştir?

Güvercinada'nın tamamını çevreleyen sur ve kale, Osmanlı döneminde yapılmıştır. Adanın tamamen çevresini saran sur, Osmanlı Dönemi'nde İlyas Ağa tarafından yaptırılmıştır. Kale ise Barbaros Hayrettin Paşa tarafından inşa ettirilmiştir. Bu kale ve sur, Osmanlı İmparatorluğu'nun denizcilik faaliyetleri için stratejik bir merkez olarak kullanılmıştır.

Güvercinada'nın Osmanlı Dönemindeki stratejik önemi nasıl şekillenmiştir ve bu dönemde ada üzerinde hangi tarihi izler bırakılmıştır?

Osmanlı Dönemi'nde, Güvercinada'nın stratejik konumu nedeniyle ada üzerinde kaleler inşa edildi. Bu kaleler, Osmanlı İmparatorluğu'nun Ege Denizi'ndeki hakimiyetini sağlamlaştırmak amacıyla kullanıldı. Ayrıca

ada, Osmanlılar döneminde deniz ticareti için de önemli bir konumda bulundu. Osmanlılar, ada üzerindeki limanları kullanarak deniz ticaretini geliştirdi ve ada üzerindeki stratejik konumunu kullanarak Ege Denizi'ndeki deniz trafiğini kontrol ettiler.

Güvercinada'nın tarihi ve doğal güzellikleri, turistler üzerinde nasıl bir etki yaratıyor ve bu etkinin sürdürülebilir turizm açısından önemi nedir?

Güvercinada'nın turistler üzerindeki etkisi, sadece bölge turizmi açısından değil, aynı zamanda sürdürülebilir turizm açısından da önemlidir. Ada üzerindeki tarihi ve doğal zenginliklerin korunması, sürdürülebilir turizmin temel prensiplerinden biridir. Bu nedenle ziyaretçilerin, ada üzerindeki tarihi ve doğal mirasa zarar vermeden, çevreye duyarlı bir şekilde hareket etmeleri önemlidir. Bu bilinçli ziyaretçi yaklaşımı, Güvercinada'nın uzun vadede turizm potansiyelini korumasına ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına yardımcı olacaktır.

Güvercinada'nın içinde hangi bitki ve ağaç türleri bulunmaktadır?

Güvercinada, doğal güzellikleri ve zengin bitki örtüsüyle dikkat çeken bir ada konumundadır. Bu adada, kıyı sarımsağı, tülüşah bitkisi, göç göç çiçeği,

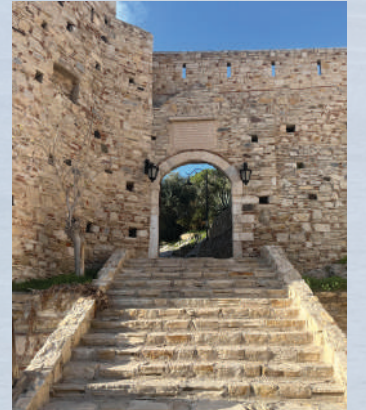
kızılcım ağacı ve selvi ağacı gibi birbirinden farklı ve göz alıcı bitki ve ağaç türleri bulunmaktadır. Bu bitki ve ağaçlar, ada ekosisteminin bir parçası olarak adayı zengin bir biyolojik çeşitlilikle donatmaktadır. Ayrıca, bu bitki ve ağaçlar ada ziyaretçilerine görsel bir şölen sunarak doğayla iç içe keyifli bir deneyim yaşatıyor.

Güvercinada'nın doğal güzelliklerini korumak için neler yapılmaktadır?

Güvercinada, 2020 yılında UNESCO'nun geçici dünya mirası listesine eklenmiştir. Bu eklenme, adanın tarihi ve kültürel değerlerinin uluslararası düzeyde tanınmasını sağlamıştır. Güvercinada'nın bu prestijli listeye alınması, ada üzerindeki tarihi mirasın ve doğal güzelliklerin uluslararası koruma altına alındığını göstermektedir. UNESCO'nun bu kararıyla Güvercinada, dünya mirası

listesine aday gösterildi ve küresel düzeyde önemli bir tarihi ve doğal varlık olarak kabul edildi. Bu durum, ada üzerindeki koruma ve restorasyon çalışmalarının uluslararası standartlara uygun şekilde yürütülmesini sağladı.

Güvercinada'nın tarihi hakkında bizi bilgilendirdiği için Doç. Dr. Bülent Çelik'e teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Bülent Çelik

Antik bir ada köyü: Gölyazı Apolyont

Uluabat Gölü'nün ortasında bir ada köyü olan ve antik çağlardan beri Rum, Yunan ve Türklere ev sahipliği yapan Gölyazı, Apollon Tapınağı, Ağlayan Çınar gibi önemli tarihi değerlerini hâlâ korumaktadır.

Haber ve Fotoğraf:
Sude Nil Koparal

► Balıkçılığın baba mesleği olduğu bu ada köyünde, Apollon Tapınağı'ndan Rum kiliselerine, eski medreseler ve camilere kadar birçok zamandan tarihî esere rastlamak mümkündür. Apolyont'un bu derin tarihini Gölyazı Muhtarı İbrahim Şahin, Gölyazı Kazı Görevlisi Arkeolog Muhammed Çınar ve bölgenin en eski ev

sahiplerinden olan Kadir Ünal ve Sabriye Ünal çiftinden dinledik.

Gölyazı savaşmadan ellerinden alındı

Ülkemizde ada köylerin nadir bulunduğunu söyleyen İbrahim Şahin, "İlk başlarda Doğu Roma, devamında Bizans ve en son Yunanlara ev sahipliği yapan Gölyazı, 1323 yılında elimize geçiyor ve burada yaşayanlardan savaşmadan teslim alınıyor. 25 hane varken Selanik'ten gelen Türkler buraya yerleştiriliyor. Türkler ve Yunanlar bir arada da yaşamıştı. Adanın karaya bağlandığı eski köprü yıkıldığı için yeni köprü yapıldı ve adanın karayla bağlantısı kopmadı ama asıl Apolyont, yani sizin Gölyazı olarak bildiğiniz yer, ada olan yerdir. Bu adanın bazı alanları kışın sular altında kalıyor. Yaz aylarında ise su yaklaşık 7 metre kadar çekiliyor ve bazı zamanlarda adadan köprü yerine yürüye-

rek karaya ulaşabiliyoruz.” dedi ve Gölyazı'nın tarihinden bahsetti.

“Geçim tamamen balıkçılıkla sağlanıyor”

Halkın çoğunun balıkçılık yaparak geçindiğini vurgulayan Şahin, “Birçok kişide tarım arazisi yok. 50-60 sene öncesinde ipek böcekçiliği yapılıyor ama çok masraflı olmaya başlayınca bu iş bırakılıp zeytin yetiştirilmeye başlandı. Halkın en çok geçim sağladığı kaynak iise balıkçılık. Herkes ya hâlâ balıkçılık yapıyor ya da zamanında yapmıştı. Hâlâ öğlen saatlerinde balık müzayedeleri yapılıyor. Geçim tamamen balıkçılıkla sağlanıyor.” şeklinde konuştu.

Kilise ibadete hiç açılmadı

Kilisenin Türkler tarafından restore edildiğini söyleyen Şahin, “İbadete açılmadan Rumlar, Gölyazı'yı terk ettiler. Rumlar burayı terk ederken 150 hane varmış. Eski kiliseleri tabii ki varmış ama Yunanlar, Rumlara çok eziyet ettikleri için bu kiliseleri de yerle bir etmişler. Roma İmparatorluğu Dönemi'ndeki kiliseler de harap olmuş. Ayakta kalan tek kilise Aziz Panteleimon Kilisesi oldu. Restore edildiğinde ise camlarında '1917' tarihi bulunduğu için bu tarihte yapıldığı söyleniyor.” ifadelerini kullandı.

Apollon Tapınağı sular altında kaldı

Tapınağın ortaya çıkması için kazı çalışmalarının yapıldı-

ğından bahseden Muhammed Çınar ise, “Sondaj çalışmaları ile suyun altında kalan Apollon Tapınağı'nın plan hatlarını ve çevre duvarlarını ortaya çıkarmak için kazı çalışmaları yapılıyor. Tapınak 'Kız Ada' dediğimiz Apolyont Adası'nda bulunuyor. Fakat tapınak su altında kaldığı için sadece yaz aylarına doğru, sular çekilince çalışmalar yapılabilir.” dedi

Ağlayan Çınar için birçok hikâye var

Bursa'nın en yaşlı anıt ağaçlarından biri olan “Ağlayan Çınar”dan bahseden Şahin, adını “Kanlı Çınar” olarak bildiğini söyledi ve sözlerine şu şekilde devam etti: “Kanlı Çınar, 2002 yılında adada 'Ağlayan Çınar' olarak tescillendi. Biz büyüklerimizden orayı Kanlı Çınar olarak duyduk. Zamanında çınarın yama yapılan, yana doğru uzayan dalına biri hazine aramaya gitmiş ve düşerek orda ölmüş diye duyduk. Savaş zamanında Rum kızı Eleni ile Mehmet'in acı içinde orada öldükleri için Ağlayan Çınar dediğini söyleyenler de var. Ama bana sorarsanız çınar, kaderine ve kederine ağlıyor. Bu çınarın altından kimler geldi, kimler geçti ve birçok trajik olaya şahit oldu.”

Gölyazı'nın asıl balıkçıları kayıklarda yatardı

Küçüklüğünden beri balıkçılık yaptığını söyleyen Kadir Ünal, “Kayı Boylarından beri bizim ailemiz buradaydı ve hep balıkçılık

İbrahim Şahin

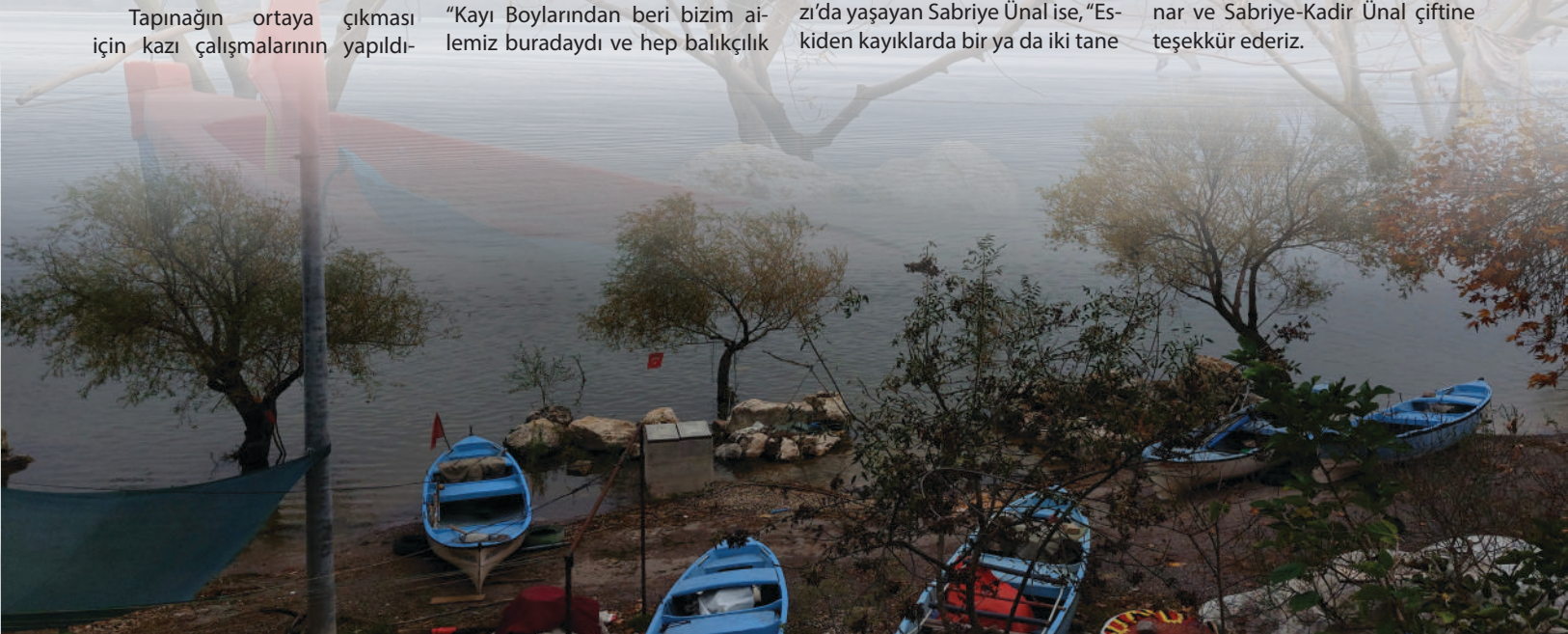
yaptılar. Sabaha karşı 04:00-05:00 gibi uyanıp kayıklara biner, bir gün, bir hafta ne kadar zamanda balıkları tutabilirsek o zaman adaya geri dönerdik. Saatleri, günleri gökteki yıldızlardan takip ederdik. Kayıklarda yatar, yer, içerdik. Kayıklar hem evimiz hem iş yerimizdi. Şimdilerde ise sabahları balıkçılar kayıklara biner, öğlen müzayede için gelir balıkları satarlar.” dedi.

“Eskiden balıklar Romanya'ya giderdi”

Yaklaşık olarak 50 yıldır Gölyazı'da yaşayan Sabriye Ünal ise, “Eskiden kayıklarda bir ya da iki tane

vardı. Kayıklarda motor yoktu. Şimdi ise her şey kolaylaştı ve motorlu kayıklarla, 7-8 tane ağ ile balık avına gidilmekte. Eskiden balıklar Romanya'ya giderdi, önce tutulur sonra fiçilere basılırdı. Şimdi ise gölde yurt dışına gönderilecek balık kalmadı.” diyerek yıllar içerisinde yaşanan değişikliklerden bahsetti ve göldeki balıkların azaldığına da dikkat çekti.

Bizlere vakit ayırdıkları ve bizimle bu güzel bilgileri paylaştıkları için Gölyazı Muhtarı İbrahim Şahin, Arkeolog Muhammed Çınar ve Sabriye-Kadir Ünal çiftine teşekkür ederiz.

Erasmus öğrencileri ADÜ'yu tercih ediyor

Her yıl düzenli olarak gerçekleşen Erasmus Değişim Programı ile Türkiye'ye farklı ülkelerden binlerce öğrenci geliyor. Bünyesinde birçok yabancı öğrenciyi ağırlayan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (ADÜ), Erasmus Değişim Programı'nda öne çıkıyor. 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'ne gelen Zuzanna Ostalowska, Karolina Wojtczak ve Erasmus Koordinatörü ve Öğr. Gör. Zeynep Çetin ile yabancı öğrencilerin ADÜ'yu tercih etme nedenlerini konuştuk.

Haber: Sena Kıskaç
Fotoğraf: Berna Turan

Avrupa Birliği tarafından 1987 yılında başlatılan Erasmus Programı, ülkeler arası öğrenci değişiminde her yıl on binlerce öğrenciyi rehberlik etmeye devam ediyor. Program sayesinde eğitim hayatında yurt dışı tecrübesi kazanmak isteyen başarılı öğrenciler tercihlerini yaparak istedikleri ülkelere gitme şansını elde ediyor. Aynı zaman-

da öğrenciler arası bir kültür etkileşimi de oluşturan program, her yıl yeni öğrenciler ve farklı ülkeler ile üniversiteler arasında yeni bir sinerji oluşturuyor. 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Erasmus Programı ile Polonya'dan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'ne gelen Zuzanna Ostalowska ve Karolina Wojtczak'a bu üniversiteyi seçim nedenlerini sorduk. Program hakkında bilgi veren Erasmus Koordinatörü ve Öğr. Gör. Zeynep Çetin, "Daha fazla öğrenciyi karşılamaya hazırlanıyoruz." dedi.

Türk kültürünü yakından tanımak istedik

Erasmus programı ile üniversitemize gelen Ostalowska ve Wojtczak, iki seçenekleri olduğunu belirtti. İki seçenek arasında Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'ni tercih ettiğini açıklayan Ostalowska, "Gerçek Türk hayatını burada görebileceğimizi düşündük. ADÜ'nün hem turistik hem de tarihi yerlere yakın olmasından dolayı Türk kültürüne dair birçok detayı yakından görme imkanımız var." dedi.

ADÜ'de okumanın avantajlı sebeplerinden biri de Türk kültürünün burada bir yansıması olduğunu belirten Wojtczak, "Burada kendimizi güvende hissediyoruz." diyerek memnuniyetini dile getirdi.

"Erasmus bir deneyim programıdır"

Ostalowska, "Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, bizim okulumuzla iletişim halindeydi ve biz ADÜ'yu biz ADÜ'yu Polonya'daki üniversitemiz aracılığıyla keşfettik." diye açıkladı. Ostalowska, ADÜ'nün bir çok yere ulaşım im-

kanının olduğunu ve öğrencilerle rahatlıkla etkileşim halinde olduğunu dile getirdi. Türk kültürünün Avrupa kültüründen farklı olduğunu ve bu farklılığın kendilerine yeni deneyimler kazandıracaklarını söyleyen Wojtczak, Erasmus'un bir deneyim programı olduğunu dile getirdi.

ADÜ'de çok fırsat var

Tercihlerinde ADÜ'nün öncelikli olmasının nedeni olarak, imkanlarının fazla olduğunu eğitim-öğretim kalitesinin yüksek olduğunu belirten Erasmus öğrencisi Ostalowska ve Wojtczak, burada veterinerlik konusunda yeni bir bakış açısına sahip olacaklarını vurguladı. Ostalowska, "Polonya'da hayvan terapisi bölümünde okuyoruz. Bu bölümde, hayvanların davranışlarını inceliyoruz ve insanlar için hayvan terapisi gerçekleştiriyoruz. ADÜ'de ise hayvanların sağlığı ile ilgili konular hakkında daha fazla bilgi alıyoruz" diye eğitimleri hakkında bilgi verdi. Üniversitelerde araştır-

ma konularına önem verdiğini ifade eden Wojtczak ise, buradaki laboratuvarlarda araştırma imkanı bulduklarını dile getirdi.

Erasmus öğrencileri en çok Türk kültüründen etkileniyor

Program hakkında bilgisine başvurduğumuz ADÜ Erasmus Koordinatörü ve Öğr. Gör. Zeynep Çetin, yurt dışından Türkiye'ye eğitim için gelen öğrencilerin aynı zamanda kendilerini bir kültür etkileşimi içerisinde bulduklarını belirtti. Ülkemize gelen Erasmus öğrencilerinin en çok Türk kültüründen etkilendiğini ifade eden Çetin, "Erasmus programı bir değişim programıdır ve programın amaçlarından biri yeni kültürleri tanımaktır. Öğrencilerin bu programla Türkiye'ye geldiklerinde karşılaştıkları ilk şey Türk kültürüdür. Hem dilimiz hem de yaşam biçimimiz onlar için oldukça dikkat çekicidir. Bu sebeple Avrupa'daki öğrencilerin Türkiye'de Erasmus

yapmayı tercih ediyor" dedi. Çetin, yabancılar için Türkiye'de Erasmus yapmanın farklı bir deneyim olduğunu vurguladı.

Pandemiden sonra Erasmus programına katılım azaldı

Geçmiş dönemlerde daha fazla öğrencinin Erasmus programından faydalandığını belirten Çetin, programın güncel durumunu şu şekilde dile getirdi: "Pandemiden sonra Erasmus Programı'na katılım oranı oldukça düştü. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Erasmus Ofisi olarak daha fazla öğrencinin bu programdan faydalanmasını istiyoruz. Son zamanlarda Avrupa'dan birçok üniversite

ile etkileşim halindeyiz ve gelecek yıllarda daha fazla öğrenciyi ağırlayacağımıza inanıyoruz."

Eğitim için Polonya'dan ülkemize gelen ve röportaj için bizlere vakit ayıran Zuzanna Ostalowska'ya ve Karolina Wojtczak'a, Erasmus Programı hakkında detaylı bilgi veren ADÜ Erasmus Koordinatörü ve Öğr. Gör. Zeynep Çetin'e teşekkür ederiz.

Karolina Wojtczak

Zuzanna Ostalowska

ADÜ Teknokent'te yükselen bir girişimcilik

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünden mezun olan Gökalp Yılmaz, ADÜ Teknokent'te kurduğu mühendislik firmasıyla birçok işletmeye mühendislik çözümleri sunuyor.

Haber ve Fotoğraf:
Yusuf Yıldız

Günümüz dünyasında birçok insan artık bir patron altında çalışmaktansa kendi işini kurmanın hayalini kuruyor fakat çok az sayıda insan bu hayali gerçekleştirebiliyor. Gökalp Yılmaz mezun olur olmaz iş bulduğu ve çalışmaya başladıktan sonra da birçok teklif aldığı halde kendi işini kurmaya karar vermiş bir genç girişimci. Gökalp Yılmaz ile kendi hikayesinden yola çıkarak, bir girişimcinin başarılı olması için yapması gerekenleri konuştuk.

Öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Gökalp Yılmaz. 1995 yılında Ankara'da doğdum. Ankara Lisesi'nden mezun olduktan sonra üniversite için Aydın'a yerleştim. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

tesinde Makine Mühendisliği alanında öğrenim gördükten sonra 2020 yılında mezun oldum. Üniversite yıllarımda çeşitli topluluklarda yöneticilik yaptım. O yıllarda da sürekli olarak bir şeyler geliştirmek istiyordum. Kısıtlı imkanlarla projeler yapmaya çalışıyordum. Stajımı Aydın'da bulunan bir firmada yaptım. Hem öğrencilik yıllarımda yaptıklarım hem de stajda yaptıklarım sayesinde mezun olduktan 3 gün sonra işe başladım.

Kendi işinizi kurmaya nasıl karar verdiniz?

Aydın'da çeşitli firmalarda çalıştıktan sonra kasım 2021'de son çalıştığım iş yerimden de ayrılarak kendi firmamı kurmaya karar verdim. Kafamda hep kendi işimi kurmak vardı fakat ailemin tamamı memur olduğu için girişimcilik ilk başlarda biraz zor geldi. Hazır olduğumu hissettiğim zaman kendi

firmamı kurmaya karar verdim.

Girişimciliğin ilk dönemlerinde sizi en çok zorlayan şey neydi?

Aslında baktığınızda başka şirkette çalışırken de aynı işi yapıyorsunuz. Burada farklı olarak sadece mühendislik işini değil tüm süreci sizin yürütmemiz gerekiyor. Çizimi, imalatı ve pazarlaması tamamen sizde bitiyor. Fakat bunlardan da önemlisi ilk başlarda en çok zorlandığım şey müşteri bulma, işi bulma, işi verme ve işi tamamlama oldu. Bu gibi konular başta çok zor çünkü bir sermaye ile başladığı zaman bunun bir noktada dönmesi gerekiyor. İlk başlarda en çok zorlandığım şey bu süreci yönetmekti. Müşteriyi bulduktan sonra da iş bitmiyor. Ön ödeme ve ödemenin tamamını almak da ayrı bir mesele. Eğer bir girişime başladıysanız her gün eve para götürmeyi

beklemeyin. Önemli olan işi iyi yapmak. Sadece kendinin gelişmesini düşünmemek, senden sonrakilerin daha çok gelişmesini düşünmek gerekiyor. Ülkemizin gelişmesi için çalışacağız, çabalayacağız. Tabii bu süreçte maddi anlamda zorluklar da yaşadım fakat hepsi bir şekilde atlatılıyor.

Kendi işletmenizi kurduktan sonra ne gibi projeler geliştirdiniz?

İlk başta küçük mühendislik işleri yaparak başladım. Daha sonrasında müşteriler beni bulmaya başladı. Örnek olarak özel amaçlı dron imalatı yaptık. Hatta Milli Savunma Bakanlığı'ndan da özel amaçlı bir dron talebi oldu. Daha sonrasında ise çoğu insanın haberinin dahi olmadığı ürünlerin, parçaların imalatını yaptık. Burada bulunan sanayi bölgesinde birçok firmaya Ar-Ge çözümleri üzerine destekler verdik. Özel-

likle tarım aletleri üzerine gelen taleplerle güzel çalışmalar geliştirdik. Bu alanda yerli ve milli makineler ürettik. Tarım aletleri dışında amaca uygun makine imalatlarımız da oldu. Şu an seri imalat sürecine geçene kadar Ar-Ge çözümleri üzerinde çalışıyoruz. Daha sonrasında büyük bir imalathane kurarak tüm bu projeleri seri üretime geçirebiliriz şeklinde düşünüyoruz.

Bu girişimi ADÜ Teknokent'te yapmaya nasıl karar verdiniz ?

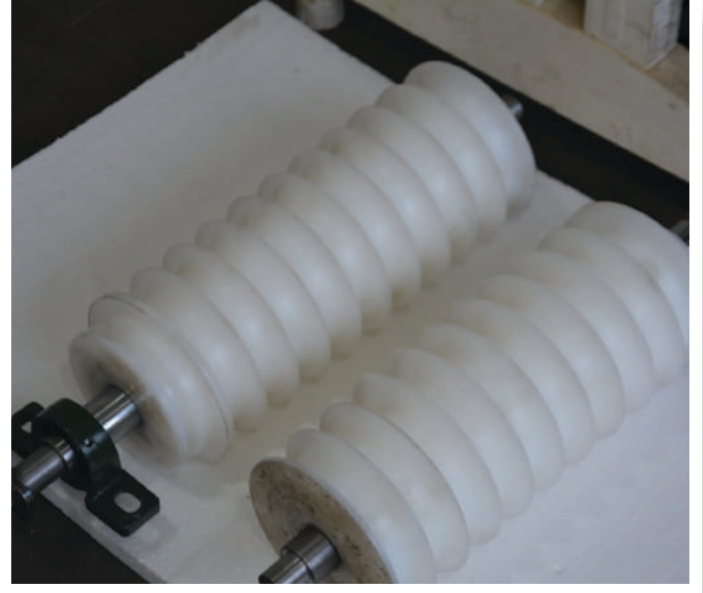
Öğrencilik yıllarımda yani 2018-2019 yıllarında burada kısmi zamanlı olarak çalışıyordum. Burada işleyen süreci daha öncesinde biliyordum bu sebeple. Burada öğrencilere ve topluluklara yönelik çok güzel eğitimler de gerçekleşiyordu. Bu sebeplerle işletmemi ADÜ Teknokent'e kurmaya karar verdim. Burası teknoloji geliştirme bölgesi. Hem şehir merkezinde kuracağım bir dükkana, ofise göre çok daha prestijli hem de üniversiteden uzaklaşmamanın avantajları olur şeklinde düşündüm. İlerleyen günlerde onlardan da yararlanalım diye teknoloji geliştirme bölgesinde firmamı kurdum.

İlerleyen dönemler için ne gibi planlarınız var?

Firmalara Ar-Ge çözümleri vermelerinin sebeplerinden bir tanesi de sektörlerdeki boşlukları da rahatça görebilmek, tüm sektörlerde rahatça erişebilmek. Sektörlerde boşluk bulduğumuz noktalarda çalışmalar yapmaya çalışacağız. Girişimci ruhu bunu gerektirir. Şu anda bir sektöre odaklanmak istemiyorum, net bir sektör yok fakat aynı zamanda çok sektör var. Dediğim gibi Ar-Ge çözümleri vermenin amacı sektördeki boşlukları görmek, çok farklı şeyler öğrenmek, hayal etmek, hedeflemek, amaçlamak lazım.

Girişimci olmak isteyenler için ne tavsiye edersiniz?

Kendilerine bir hedef koyunlar, bir şey öğrenmek istesinler, bir şeyde kendilerini geliştirsinler. Girişimci olmak isteyen bir kişinin bir şeyi çok iyi, diğer şeyleri iyi bilmeleri lazım. Yani bir muhasebeci kadar muhasebeyi bilmeleri lazım. Maalesef üniversitelerde maliyet hesaplaması öğretilmiyor. Bunu genç yaşta öğrenmek lazım. 'Risk aldığın kadar kazanırsın' diye bir söz vardır, cidden öyle. Gençken denemeleri lazım. Aynı zamanda öğrenimi sadece bölümden ibaret görmemek ge-

reliyor. Gençlere yönelik birçok destek programı var. Bunları araştırarak yararlanırlarsa girişimcilik yapmaları daha kolay olur. Girişimcilik sabır isteyen oldukça zor bir iştir. Her aşamasında türlü sıkıntılarla mücadele etmek gerekir fakat bu zor-

lukların sonunda başarının geleceğini bilmek girişimci için en büyük motivasyon kaynağıdır. Kendi tecrübelerinden yola çıkarak genç girişimcilerine tavsiyelerde bulunan ve deneyimlerini paylaşan Gökalp Yılmaz'a teşekkür ederiz.

Gökalp Yılmaz

Ege Bölgesi'nin parlayan yıldızı:

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi son yıllarda sağlık alanında yaptığı yatırımlar ve farklı tedavi yöntemleriyle Ege Bölgesi'nde öne çıkmaya devam ediyor.

Haber ve Fotoğraf:

Enes Uzun

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi Başhekim Prof. Dr. Mücahit Avcil kurumdaki yeni gelişmeleri ve yeni hedefleri hakkında bilgiler verirken hastanenin geniş kapsamlı projeleri, sağlık sektöründeki yeniliklerle birleşerek bölgedeki etki alanını daha da arttırdığını belirtti. Avcil, proje kapsamında ellerinde 55 kalem büyük iş olduğunu, bu projelerin yeni yoğun bakım üniteleri, çocuk hematoloji ve çocuk kemik iliği transplantasyonu ünitesi, yeni ameliyathane salonları açılacağını ve sağlık turizmüne başlanacağını vurguladı.

Onkoloji üssü haline geldi

Geçtiğimiz günlerde hizmete giren kemoterapi merkeziyle birlikte hastanenin onkoloji üssü haline geldiğini söyleyen Avcil, "Şu anda bu resimdeki tek eksik parça radyoterapi ünitemiz. Doktorlarımız, fizikçilerimiz var, altyapımız tamam. Nereye yapacağımız, planlarımız, mimari projeler hepsi hazır. Sadece kaydırmayı bekliyoruz. Yeni binanın onayı çıkması durumunda kaydırma yaparak alanımızı boşaltıp çok hızlı bir şekilde radyoterapi alanının inşaatına da başlayacağız" dedi. Hastaneyi dijitalize ederek yoğun bakımdaki doluluk oranını azaltmak istediklerini belirten Avcil, "Yoğun bakım-

larda akıllı öğrenme dediğimiz programlar ve cihazlar temin ediyoruz. Yoğun bakımda yatan hastada bulgu veren bir belirtiyi bu sistem öğrenecek ve doktorlarımıza haber verecek. Doktorlarımızda bu uyarı sayesinde bu bulgulara daha erken bir şekilde önlem alabilecekler. Bu yapay zekâ teknolojisini aynı zamanda yoğun bakımdaki doluluk oranlarını azaltmak için kullanacağız. Çünkü bir hastanın yoğun bakımdan çıkıp çıkamaması, ne zaman çıkacağı biraz kritik ve karmaşık bir karardır. Burada bu yapay zekâ bize yol gösterici olacak ve bu hasta artık yoğun bakımdan çıkabilir dediğinde biz 2-3 gün öncesinde bu hastayı normal beklenen tarihin birkaç gün öncesinde çıkartabileceğiz. Bu da bizim yatak doluluk oranlarımızın bir anda değişmesini sağlayacak. Bunun dışında dijital teknolojileri eğitimde, ameliyathane evlerimizde, iş güçlerinin takibinde ve tabi doğal olarak da hastanemizin bilgi işlem sistemlerinde çok yoğun olarak kullanıyoruz" dedi. Üniversite hastanesinin çok köklü bir yer olduğunu söyleyen Avcil, sağlık sisteminde alt yapının ve oturmuş bir sistemin hakim olduğunu belirtti.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi'nin 30 yılı aşkın süredir hizmet verdiğini vurgulayan Avcil, "Çok ciddi miktarda bilgi birikimi ve tecrübe birikimi var. Hem mevcut hocalarımız hem de yeni gelen hocalarımız kendi branşlarında öğrendikleri

Prof. Dr. Mücahit Avcil

yeni teknik ve ilerlemeleri gerek yurt içi eğitimlerle gerek yurt dışından aldıkları eğitimlerle hastanemize kazandırıyorlar." dedi.

Her branşta farklı ameliya teknikleri kullanılmakta

Hastanenin genel cerrahideki, plastik ve beyin cerrahisindeki tedavilerde farklı teknikler kullanma konusunda çok hızlı ilerlediğini söyleyen Avcil, "Ortopedide artroskopik yöntemler çok hızlı ilerliyor. Acil ekibi ve kalp damar cerrahisi ekibi olarak "ecmo" dediğimiz yapay kalp akciğer pompası tedavi yönetiminde ilerlemeler kaydediyoruz. Kardiyoloji için kapalı kapak yerleştirme işlemleri ya da kalp deliklerinin kapalı olarak anjiyografi eşliğinde kapatılması, keza kalp damar cerrahisinde uygulanan ana damar tamirleri de hastanemizde yeni uygulanan yöntemlerdendir. Bunların dışında her branşta kendi alanında küçük küçük yenilikler her geçen gün ekleniyor." diye konuştu.

Doktor sayımız yeterli

Hastanedeki mevcut doktor sayısının diğer üniversitedeki sayılardan çok daha iyi olduğunu vurgulayan Avcil, "Şu an için 250 hocamız, 550'nin üzerinde araştırma görevlimiz var. Yani bizim hastanemizde toplamda 800 doktorumuz var. 800 doktor bir

hastanenin kolay kolay ulaşabileceği bir sayı değil. Biz bu açıdan çok şanslıyız. Hastanemiz 1000 yataklı, 800 doktorumuzun yanında 900 tane de hemşiremiz hastanemizde görev yapmaktadır. 250 üzerinde hocamız var. 2023 yılında göreve geldikten sonra rektörümüz ve dekanlığımızın girişimleriyle 23 hocamız kadromuza katıldı. Bunlarla birlikte ekibimiz daha da güçlendi." ifadelerini kullandı. Avcil, Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi Ege Bölgesi'nin parlayan yıldızı olduğunu söyledi.

"Yoğun bir şekilde hasta alıyoruz"

Aydın'ın kendi içinde çok fazla hasta aldığını belirten Avcil, "Aydın, İzmir'e komşuluğu nedeniyle hastaların bir kısmını İzmir'e gönderen bir şehirdi ama gerçekte bakarsanız İzmir, Manisa, Aydın, Denizli, Muğla bu beş il arasında sürekli bir hasta değişimi olmaktadır. Muğla'dan, Denizli'nin ve İzmir'in bize yakın ilçelerinden, Aydın'ın ilçelerinden yoğun bir şekilde hasta alıyoruz." diye konuştu.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Hastanesi hakkında sorularımızı yanıtlıyarak önemli bilgiler veren Başhekim Prof. Dr. Mücahit Avcil'e teşekkür ederiz.

Gazetecilik ve Yeni Medya Topluluğu'ndan "Fotoğraf Çekimi" etkinliği

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Gazetecilik ve Yeni Medya Topluluğu, 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü dolayısıyla Aydın Gençlik Spor İl Müdürlüğü ile birlikte Magnesia Antik Kenti ve Kuşadası'nda fotoğraf çekimi etkinliği düzenledi.

Haber: Emine Kaçar
Fotoğraf: Yusuf Yıldız

► Etkinliğe Topluluk Danışmanı ve Gazetecilik Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ali Emre Dingin, Aydın Gençlik Spor İl Müdürlüğü Genç Ofisi yetkilileri Özlem Çiner, Semih Özen, Topluluk Başkanı Egemen Gülmüş, yönetim kurulu üyeleri ve topluluk üyesi öğrenciler katıldı.

Etkinlik hakkında açıklama yapan Topluluk Başkanı Egemen Gülmüş, geleceğin gazetecileri olan topluluk üyelerinin ve tüm gazetecilerin 10 Ocak Çalışan Gazeteciler

Günü'nü kutladı. Aynı zamanda etkinliğin gerçekleşmesini sağlayan Aydın Adnan Menderes Üniversitesi yönetimine ve Aydın Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü çalışanlarına teşekkürlerini ilettiler. Etkinlikte, Magnesia Antik Kenti gezilirken, aynı zamanda Doç. Dr. Ali Emre Dingin tarafından öğrencilere fotoğraf çekimi konusunda kısa bir eğitim verildi. Ardından öğrenciler Kuşadası Güvercin kaleyı gezdi. Etkinlik Kuşadası gezisi ile son buldu.

Prof. Dr. Ekin Şavk

Sık rastlanıp az bilinen hastalık: Kurdeşen

Vücudumuzda bir bölge kaşındığı zaman hafife alır, kaşıyıp geçmesini bekleriz. Hatta alerji olduğumuzu düşünürüz. Oysa alerjinin çok genel bir ad olduğunu biliyor muydunuz? Çok kaşınmanın uyuzla bir bağlantısı da bulunmayabilir. Kurdeşen rahatsızlığı zaman zaman farklı tepkimeler verebilir. Kurdeşenin ne olduğuna yönelik tüm detayları Avrupa Kurdeşen Koruma Birliği Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı üyesi Prof. Dr. Ekin Şavk ile görüştük. Bizlere kurdeşen hastalığı ile ilgili tüm bilinmeyenleri aktardı.

Haber ve fotoğraf: Berna Turan

► Hepimiz zaman zaman kaşınarak rahatlamaya çalışırız. Halbuki kaşınmak vücutta oluşan bir rahatsızlığı vücudun dile getirme şeklidir. Belki stresten, belki tükettiğimiz bir gıdadan, belki de kalıtsal olması nedeniyle hepimiz kurdeşene rastlayabiliriz. Kurdeşen çok yaygın ama az bilinen bir rahatsızlık olsa da ciddi boyutları da olan bir hastalıktır.

Kurdeşen nedir?

Kurdeşen hastalığı bizim tıp dilinde ürtiker olarak ifade ettiğimiz bir hastalıktır. Deride pek çok farklı nedenden dolayı ortaya çıkan kurdeşen; kabarık,

kaşıntı gibi sebeplerle ortaya çıkmaktadır. Hastalığın en önemli belirtisi çok fazla kaşıntıya sebebiyet vermesidir. Bunun yanında vücutta oluşan ödemli şişliklerin bir var olup bir var olmaması da önemli bir belirtidir.

Kurdeşen neden oluşur?

Vücuda alınan yabancı bir gıda veya ilaçlar belli bir reaksiyon gösterebilir. Stres durumunda da ortaya çıktığı gözlemlendi. Buna bağlı tiroit bezlerinde yaşanan sorunlar sonucu, karaciğer hastalığı, böbrek hastalığı gibi rahatsızlıklarda da kurdeşen sorununa rastlandığı bilinmektedir. Nadir de olsa kanserde de tümörlerde de kurdeşene rastlanmaktadır.

Genellikle sıklıkla kısa vadeli tüketilen yabancı bir gıdaya reaksiyon gösterilmesi sonucu oluşan kurdeşenlere daha sık rastlanılmaktadır.

Kurdeşen kendi içinde gruplara ayrılıyor mu?

Kurdeşen kendi içinde pek çok gruba ayrılan bir hastalık. Dışarıda sinek, böcek sokmuş gibi bir izlenim sunsa da kendi içinde bir çok grubu var. Bunlardan biri fiziksel kurdeşen. Fiziksel kurdeşen; mevsim değişikliklerinde, basınçta, su temasıyla, ışıktan pek çok sebepten ortaya çıkabiliyor. Bir diğeri psikolojik kurdeşen.

Fazla stres, mutluluk pek çok duyguyu kurdeşeni tetik-

leyebilir. Bir diğeri sistemik hastalıklara bağlı kurdeşen. Bir diğeri sınıflandırma da kısa ve uzun vadeli kurdeşen şeklinde olabiliyor. Bazı kurdeşenler günlük, haftalık şekilde seyredebiliyor. Bazıları da 6 haftadan uzun sürüyorsa bu artık kronik kurdeşene dönüşüyor. Bizler bu hastaları ara ara görek tedavi şekilleri oluşturuyoruz.

Bu tanımlara ithafen hepimiz kurdeşen farkında olmadan geçirmiş olabilir miyiz?

Fark etmeden atlatmak mümkün değil çünkü çok kaşıntılı bir süreç oluyor. Saç derisi, avuç içleri, ayak tabanları, gövde gibi pek çok bölgede şiddetli kaşınmalar olabilir. Bu durumu uzman bir hekim yardımı olmadan

atlatmak çok sancılı bir süreç.

Kurdeşenin uyuz ile farkı nedir?

Her ikisi de halk arasında çok rastlanılan bir hastalıktır. Uyuz ile kurdeşeni ayıran farklar mevcuttur. Uyuzda kurdeşende olduğu gibi ödemli ve şiş kabarcıklar görmüyoruz. Uyuzda hasta deriyi yırtarak rahatlamaya çalışıyor. Uyuzda deri bütünlüğünü bozan, kanamalı bir süreç var. Kurdeşende hastanın derisine kalıcı bir hasar söz konusu değil.

Kurdeşen bulaşıcı bir hastalık mıdır?

Hayır kurdeşen bulaşıcı bir hastalık değil fakat ailevi yatkınlık söz konusu olabilir. Aile üyesinin birinde astım, bronşit, egzama, bahar alerjisi gibi bir durum söz konusuysa ailenin diğer fertlerinde de bu duruma rastlamak mümkün olabiliyor. Birden fazla kişi kurdeşen olduğu zaman kişiler bulaştığını düşünüyor. Aslında bulaşan bir hastalık değil ailevi yatkınlık söz konusu olabilir.

Kurdeşenin alerji ile farkı nedir?

Alerji ismi genel bir isimdir. Kurdeşen ya da ürtiker dediğimiz hastalık alerjinin içine giren hastalıklardan sadece biridir. Kurdeşen bu bağlamda alerjik bir rahatsızlık

olabilir ama alerjik kısmına girmeyen kurdeşen türleri de bulunuyor.

Kurdeşene karşı nasıl önlemler alınabilir?

Stressiz bir hayat temin edebilmek çok iyi olurdu. Çünkü stres en büyük tetikleyicilerden biri. Hastalar bazen neye karşı kurdeşen olduklarını çıkarabiliyor. Örneğin tükettiği bir şeyi söylüyor ve bunu tükettikten sonra kurdeşen olduğunu gözlemleyebiliyor. Burada bilinen bir neden olduğu için ondan uzaklaşmak esastır. Ama bazen nedenini kestiremediğimiz uzun vadede süren kurdeşenler de olabiliyor. Bu noktada önlem kapsamında yapabileceğimiz kısıtlamalar olmayabiliyor. Koruyucu, renklendirici, tatlandırıcı yoğun derecede içeren gıdalar hastaları ciddi ataklara sokabiliyor. Yemekler güzelce pişirilmeli ve fazla baharattan uzak durulmalıdır.

Tedavi süreci nasıl, ilaç tedavisi mevcut mu?

Bu açıdan şanslıyız çünkü ilaç tedavisi bulunuyor. Bu ilaçlar sayesinde kaşıntıların ve kabarcıkların önüne geçebiliyoruz. Üstelik bu ilaçlar ağır ilaçlar değil hatta ciddi yan etkileri bulunmuyor. Bazı ilaçlar vücudu yoran, depresyona yönlendiren ağır etkileri

olan ilaçlar olabiliyor. Kurdeşen tedavisinde kullanılan ilaçlar kısa süre kullanılan ilaçlar. Uzun süreli bir kurdeşende de aralıklarla kullanılan ilaçlardır. Hatta yeni ilaçlar var bunlar hastayı uzun vadede rahatlatan ilaçlardır.

Kurdeşene karşı kesin bir çözüm için çalışma yapılıyor mu?

Ülkemizde olduğu gibi tüm dünyada da çok büyük bir nüfusu etkileyen bir sorun kurdeşen. Kalıcı bir çözüm şu an için mümkün değil ama güvenilir ilaçların uzun süre kullanılmasıyla belki kontrol edilebilir. Örneğin tansiyon hastalarında bu ilacı kullanmadan çözüme ulaşılması pek mümkün değil. Yaşam boyu kullanabiliyor. Kurdeşen içinde böyle bir ilaç söz konusu olabilir.

Kurdeşenle mücadele için yapılan çalışma var mı?

Aynı zamanda ben Avrupa Kurdeşen Koruma Birliği üyesiyim. Bizlerin özellikli bir merkez kurma çalışması devam ediyor. Böylece kurdeşen olan hastalar doktor doktor gezmeden çözüm bulabilirler. Bizlere gelsinler ve hızlı bir müdahale gerçekleştirelim. Ayrıca bizlerde kurdeşenle yakından muhatap olarak hastalığın boyu-

tunu gözlemleyebilme fırsatı bulabilelim. Tabii burada işin fiziksel boyutundaki kısıtlılıklar söz konusu. Bu işi yapabilecek bir ortam ve yaratılmış bir düzen gerekiyor.

Aslında her birimizin belki de kısa süreli bile olsa geçirdiği kurdeşene yönelik tüm bilinmeyenleri bizimle paylaşan, dikkat edilecek hususlara yönelik tüm bilgilerini bizimle paylaşan Prof. Dr. Ekin Şavk'a teşekkür ederiz.

Düşünsel rahatlama: ASMR

Gelişen teknoloji beraberinde bireyin bir uzvu haline gelen sosyal medya, içerik üreticileri tarafından empoze edilen akımlarla kullanıcılarına adeta bir tüketim hazzı sunuyor. Hayatımızda hemen her gün sosyal medya aracılığıyla yeni bir trend yerini alıyor. ASMR, bu trendlerin içerisinde son yıllarda oldukça popülerleşerek sosyal medya kullanıcılarının ilgisini çeken ve bilinen bir trend haline geldi. Özellikle video içerik üreticileri tarafından tercih edilen ASMR, yapılan bilimsel çalışmalar sonucu bireylerin psikolojik durumu üzerinde olumlu etki yaratması üzerine daha da ilgi çekici bir hal almaya başladı.

Dilek Yörük

Haber ve Fotoğraf:
Mısra Öztop

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden mezun olan ve Psikoloji yüksek lisansını Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde yapan Uzm. Klinik Psikolog Dilek Yörük, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi dahil olmak üzere pek çok üniversitede görev yapmış, ardından Ege Üniversitesi'nden emekli olmuştur. Nöroloji, psikiyatri, psikoz, nevroz, çift terapistliği gibi alanlarda çalışan Yörük ile bir sosyal medya akımı olan ASMR hakkında röportaj gerçekleştirdik.

ASMR nedir?

ASMR, Autonomous Sensory Meridian Response yani Türkçesiyle Otonom Duyusal Meridyen Tepkisidir. Bir görseli izlerken veya belirli bir sesi dinlerken yaşanan rahatlama hissini sunuyor. Uzun saatler boyunca izlenen ASMR videolarıyla ilgili yapılan bilimsel araştırmalar sonucunda birey üzerindeki stres ve kaygı seviyesinin azalmasına, izleyiciyi rahatlatmasına yönelik bulgular gündeme gelmiştir.

Otonom sistemi nedir tam olarak?

Beynin kendiliğinden çalışan

sistemidir. Mesela beyne dopamin salgılamıyor ama çikolata seven biri için konuşursak çikolata paketi açıldığında beyin dopamin salgılıyor. Merkezi sinir sisteminin kendiliğinden "Duygu geliyor ve buna uygun kimyasal reaksiyon salgıla." dediği şey otonom merkezdir. O ses, kişiyi yatıştırıyor, rahatlatıyor olabilir. Zaten frontal lob var. Frontal lob bizim her an her şeyi algılayan muhakeme eden tarafımız. Orda bi sükunet, beyin dalgasını alfa ya düşürürse rahatlatıcı olabilir. Dolayısıyla rahatlama yalnızca ASMR videolarının yaptığı bir şey değildir. Şu an benim sesim de sizi hipnotize edebilir, dalga sesi de.

Bu fizyolojik bir reaksiyon. Dinginleşirsin, hipnotize olursun. Arabayla giderken arkadaki uğultu ile frontal lobun sustuğu için de sakinleşirsin. Şimdi yeniden moda oldu. Eski şeylerin yeni adı ASMR.

ASMR tanımında kullanılan "Düşünsel Rahatlama" kavramı ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

Düşünsel Rahatlama biraz popüler bir deyim ben bunlara karşıyım. Bir anda bir şeyi parlatıyorlar bir anda bambaşka bir şeyi. "Düşünsel Rahatlama" insanların dikkatini çekecek bir deyim. Düşünsel Rahatlama dopaminle açıklanır ama bu po-

püler bir kelime. Sansasyonel bir konu diye düşünüyorum.

Uyku bozukluğu yaşayanların ASMR videolarını tercih etme sebebi ne olabilir?

Uyku bozukluğu yaşayanların tercih etmesini yine dopamine bağlayabiliriz. Ritmik hareketler frontal lobun yani muhakeme yapan ön beyin aktivasyonunu düşürür. Yine stres bağlamında ASMR videolarının akut stres üzerinde rahatlatma etkisi olabilir fakat uzun süre etkili olan kronik stres üzerinde pek fazla olumlu etkisi yoktur. Aynı zamanda dalga sesi, rüzgar sesi gibi sesler de insan beyininde benzer etkileri gösterebilmektedir.

Kullanılan ses tonu gerçekten etkili midir?

Psikologların terapi tekniklerinde kullandığı ses tonu da yine frontal lobu sakinleştirici, yatıştırıcı aynı zamanda anlayışlı, empatik ve eşlikçi olmak adına önemli tabii ki. Semptom giderir diyebiliriz ama tek başına sendromu kaldırmak için yeterli değildir elbette. ASMR'de bu yönden bakıldığında kronik stresin semptomlarını azaltır. Çok öksürüyorsanız hafifletir fakat akciğer hastalığınız var ise pek de işe yaramadığını söyleyebilirim. İnsan psikolojisi üzerinde çok faktör ve çok etken olduğu bir gerçek.

Terapilerinde ASMR benzeri uygulamalar kullanılıyor mu?

Teknik olarak terapilerinde ASMR benzeri uygulamalar kullanan terapistler vardır ama ben yansıtmayı, sessizliği ve Bilişsel Davranışçı Terapi'yi (BDT) tercih ediyorum. ASMR bizzat tek başına yeterli değildir ancak yardımcı olabilir. ASMR insanların hayatın koşuşturması içerisinde frene basmasının bir sembolüdür. Dolayısıyla bu kadar uyarıcı içerisinde frene basmak dopamin ayarını düzenleyip bireye iyi gelebilir.

ASMR çağımızda neden bu kadar popülerite kazandı?

Çağımızda neden bu kadar popüler diye düşündüğümüzde içerisinde bulunduğumuz hız, yenilik arayışı, dopamin arayışı, beyin çok fazla uyarana maruz kalması beraberinde doğan yavaşlama ve rahatlama isteğini ASMR karşılıyor diyebiliriz.

ASMR uzantısı olarak kabul edilen "Study with me" Türkçesiyle "Benimle çalış" videoları ile ilgili neler söyleyebilirsiniz?

Odaklanma problemi olanların özellikle ders çalışırken tercih ettiği bir ASMR çeşidi olan söz konusu videolar, özellikle pandemi döneminde yalnız ve izole büyüyen gençlerin gerçek paylaşmayı, insani sıcaklığı kaçırmaması ve bireysel olarak yetişememiş

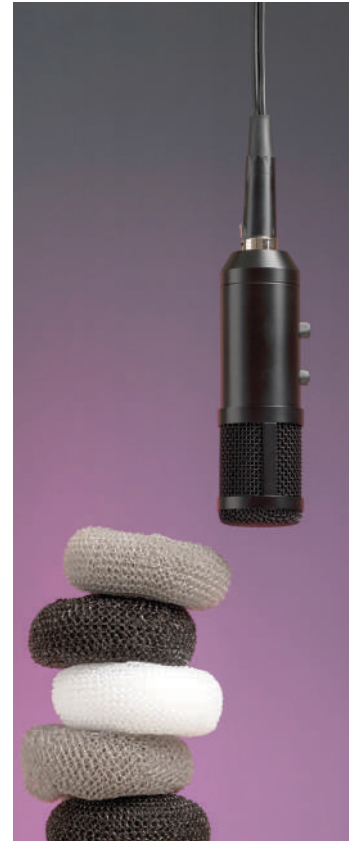
olması sebebiyle de tercih edilebilir. İnsan ilişkisini ateş üzerinden anlatırsam çok yaklaşırsak yanarız, çok uzaklaşırsak donarız diyebilirim. Bu nedenle uzaklıktan ötürü donmuş insanların bireyselliğinin yetememesi dolayısıyla odak problemi yaşayarak videolarda bir kâğıt hisirtisinden medet ummaları beni çok üzüyor.

Son olarak aktarmak istediğiniz bir şey var mı?

Ben bilimsel teoriyi savunuyorum. İlaçlarla başa baş giden bir terapi yöntemi olması sebebiyle çalışmalarımnda BDT ile ilerliyorum. Beyindeki nörotransmitterleri düzenlemenin inanılmaz faydasını görüyorum. BDT tek başına yeterli bir terapi şeklidir mesela. Çünkü çok fazla kişisel gelişimci, insanların zayıf taraflarını ve streslerini kontrol ettiğini savunan fakat bilimsel alt zemini olmayan çok fazla insan var. Regresyon terapi, su terapisi gibi şeylerle insanlara zarar verildiğini düşünüyorum. Bir de maalesef derin okumayan yüzeysel bilgilerle dopamin sistemini bozmuş bir jenerasyon var. Bu jenerasyon beyin kıvrımlarının derinleşmediği, sadece yüzeysel beylik lafları okuyan bir kesim. Altyapı boş olunca ve uyarana da çok olunca beyin sistemi bozuluyor. Eskiden dakikada bin uyarana maruz kalıyorduk şu an on bin uyarana maruz kalıyoruz. Fark etmeden o küçük katiller, stresler üstümüzde yük olabiliyor.

Gözleri parlatan şey dopamindir. Dolayısıyla dopamin çok önemli ve biz dopaminle oynuyoruz, neden? Ne yazık ki günümüzde mevcut tüketim kültüründe yeni şeylere olan merakımız için, yeniden yeniye atlamak için.

Uzm. Klnk. Psikolog Dilek Yörük'e ASMR başlığı altında bizlere aktardığı değerli bilgiler ve yansıttığı bakış açısı için teşekkür ederiz.

Dondurulmuş gıdaların arkasındakiler: Lezzetin ve sağlığın saklı hikayesi

Prof. Dr. Dide Kılıç

Dr. Öğr. Üyesi Aslı Zungur Bastioğlu

Gıda sektöründe ürünlerin taze kalmasını ve daha uzun süre muhafaza edilmesini sağlamak amacıyla dondurma teknolojisi yaygın olarak kullanılmaktadır. Dondurulmuş gıdalar, hayatın hızlı temposuna uyum sağlamanın pratik bir çözümü olarak sofralarımızda yerini almıştır. Ancak bilinçli tüketici olmak sağlığımızı korumak açısından önemlidir.

Haber ve Fotoğraf Onur Baysal

Günümüzde dondurulmuş gıdalar çok fazla tüketiliyor. İstedğimiz birçok ürünü mevsimi geçse de dondurulmuş olarak bulup pratik bir şekilde tüketebiliyoruz. Dondurulmuş gıdaların bilinmeyen önemli noktalarını Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Aslı Zungur Bastioğlu ve Beslenme ve Diyetetik Bölümü Beslenme Bilimleri Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr.

Dide Kılıç ile ele aldık.

"Gıdaların bozulmasını önlemek"

Dr. Öğretim Üyesi Bastioğlu, dondurulmuş gıdaların ne olduğundan, ne şekilde ve neden muhafaza edildiğinden şu sözleri ile bahsetti: "Dondurulmuş gıdalar, tazeliğini korumak için düşük sıcaklıklarda dondurulan gıdalardır. Dondurulmuş gıdalar genellikle -18°C'nin altındaki sıcaklıklarda saklanır. Bu düşük sıcaklık, mikroorganizmaların büyümesini durdurur ve gıdaların bozulmasını önler." şeklinde konuştu.

"Etin türüne ve dondurma yöntemine göre değişiklik gösterebilir"

Dondurulmuş et, genellikle taze kesilmiş etin dondurularak düşük sıcaklıklarda muhafaza edilmesidir. Dr. Bastioğlu "Bu işlem mikrobiyal büyümeyi durdurarak etin tazeliğini ve kalitesini korur. Dondurulmuş et, dondurma işlemi sırasında bazı besin maddelerini kaybedebilir ancak bu kayıplar genellikle minimum düzeydedir. Besin değerleri etin türüne ve dondurma yöntemine göre değişiklik gösterebilir." ifadelerini kullandı.

"Meyve ve sebzelerin temizlenip dondurulması sağlık açısından oldukça önemlidir"

Meyve ve sebzelerin donma sırasında genellikle besin değerlerinin çoğunu koruduğunu belirten Dr. Bastioğlu, "Bitkisel gıdalar, ürettikleri fitokimyasallar adı verilen birçok farklı bileşeni içerir. Bazı çalışmalara göre sebzelerin 2 aya kadar dondurulması gıdanın fitokimyasal içeriğini önemli ölçüde değiştirmez. Ancak bir yıldan fazla saklandığında bazı besinler parçalanmaya başlayabilir.

Bu besinlerin temizlenip dondurulması sağlık açısından daha iyi olur." dedi.

"Güvenli bir şekilde saklanması ve hazırlanması önemlidir"

Dondurulmuş gıdaların mikroorganizmaların büyümesini engellediğini ancak onları tamamen yok etmediğini dile getiren Dr. Bastıoğlu "Dondurulmuş gıdaların güvenli bir şekilde saklanması ve hazırlanması önemlidir. Örneğin dondurulmuş deniz ürünleri genellikle balık, karides, kalamar ve diğer deniz canlıları gibi çeşitli deniz ürünlerini içerir. Bu ürünler genellikle ticari olarak toplanır, daha sonra işlenir ve dondurulur. Dondurulmuş balıklar ve diğer deniz ürünleri civa düzeylerini artırabilir. Düzenli tüketildiği takdirde civa birikebilir ve ciddi sağlık sorunlarına neden olabilir. Yiyecekleri taze tutmak için nişasta kullanıldığında kalp hastalığı riski ve diyabet riskini artırabilir." dedi.

"Dondurulmuş gıdaların besin değerlerinde kayıplar olmaz"

Gıdaların dondurularak muhafaza edilmesi hakkında Prof. Dr. Kılınc, "En eski ve en yaygın kullanılan yöntemlerden biridir.

Dondurulmuş muhafaza yöntemi gıdanın doğal lezzetinin, görünümünün ve besin değerinin en iyi şekilde korunmasını sağlar. Dondurulmuş gıdalarda mikroorganizmaların büyümesi durur, gıdanın yapısında doğal olarak bulunan enzimlerin aktivitesi ve kimyasal reaksiyonlar yavaşlar. Bu, dondurulmuş gıdaların bozulmadan uzun süre saklanabileceği anlamına gelir. Tarım ürünlerinin uzun süre muhafaza edilmesi, mevsim kısıtlamalarının kaldırılması, besin değerinin iyi korunması ve kullanım kolaylığı gibi özellikleri bu gıdaların önemini artırmıştır." diye belirtti.

"Sağlıklı bir beslenme içerisinde yer alabilir"

Dondurulmuş gıdaların genel olarak sağlıklı ve güvenli bir gıda tercihi olabildiğini ancak bazı durumlarda bazı faktörlerin de dikkate alınması gerektiğini belirten Prof. Dr. Kılınc, "Dondurulmuş gıdalar genel olarak sağlıklı bir beslenme içerisinde yer alabilir. Ancak tüketicilerin ürün etiketlerini kontrol etmeleri, katkı maddelerine dikkat etmeleri ve bunları beslenmelerinin bir parçası olarak kullanmaları ve dengeli beslenmeleri önemlidir. Ayrıca dondurulmuş gıdaların uygun şekilde saklanması ve hazırlanması da sağlık risklerini azaltabilir." dedi.

"Sıcak suda bekletilerek çözünmesini tavsiye etmiyorum"

Bazı dondurulmuş gıdaların mikrodalgada ısıtıldıklarında ambalaj malzemelerinden kimyasalların yiyeceğe sızma riski oluşturabileceğini ifade eden Prof. Dr. Kılınc, "Bu nedenle uygun ısıtma yönteminin ve ambalaj malzemesinin seçilmesi önemlidir. Diyetisyenler olarak dondurulmuş gıdaların mikrodalgada veya sıcak suda bekletilerek çözünmesini tavsiye etmiyorum. Buzluktan çıkarılıp buzdolabının alt kısmında 4 derece sıcaklıkta çözülmesini bekleyip tüketilmesini öneriyorum." diye belirtti.

"Sağlığa olumsuz etkiler yapabilir"

Bazı dondurulmuş gıdalar yüksek kalori veya doymuş yağ içerebilir. Bu durumun kilo kontrolüne ve kardiyovasküler sağlığa olumsuz etkiler yapabileceğini belirten Prof. Dr. Kılınc, "Örneğin dondurulan veya dondurulmayan hiçbir fast food ürününü (hamburger, patates kızartması, köfte, şinitzel vb.) sağlık açısından tavsiye etmiyorum. Yüksek kalorili ve doymuş yağ açısından zengin oldukları için sağlık açısından zararlı olabilirler." dedi.

Sonuç olarak, dondurulmuş gıdaların besin değerinde herhangi bir değişim olmadığını ve kontrollü bir şekilde kullanıldığında insan sağlığına herhangi bir tehdit oluşturmadıklarını ancak doymuş yağ içeren ve yüksek kalorili dondurulmuş gıdaları tüketirken dikkat edilmesi gerektiğini öğrendik. Bizlere dondurulmuş gıdalar hakkında verdikleri bilgiler için Prof. Dr. Dide Kılıç ve Dr. Aslı Zungur Bastıoğluna teşekkür ederiz.

Bir top, bir file, sonsuz tutku: Kadın voleyboluna olan ilgi

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında Filenin Sultanları elde ettiği Avrupa Şampiyonluğu ile hepimize büyük bir gurur yaşattı. Milli takımda 5 yıl Giovanni Guidetti'nin yardımcılığını yapan şu anda ise Aydın Büyükşehir Belediyespor başantrenörü ve aynı zamanda Belçika Kadın Voleybol Milli Takımı'nda Gert Vande Broek'in yardımcı antrenörlüğünü üstlenen Alper Hamurcu, voleybola dair özellikle kadın voleyboluna dair önemli detayları bizlerle paylaştı.

Alper Hamurcu

Haber ve Fotoğraf:

Enes Uzun

Atatürk bir sözünde şöyle söyler: "Sporda başarılı olmak için bütün milletçe sporun niteliği ve değerini anlamış olmak, ona kalpten sevgiyle bağlı olmak ve onu vatani görev saymak gerekir." Ülkemizde voleybola olan ilgi ile alakalı Alper Hamurcu, "Kadın voleyboluna olan ilgi uzun zamandır çok üst düzeydedir. Bunun sebeplerinden bir tanesi muhakkak ki milli takımların başarısı ve aynı zamanda kulüplerin başarısıdır. Sonuç olarak uzunca bir müddettir hem devlet kurumları hem belediyeler hem de özel iştirakler çok ciddi anlamda voleybol branşına yatırım yapıyorlar ve bunun da karşılığını şu anda almış durumdayız. Toplu sporlar arasında Türkiye'nin en iyi spor branşı voleybol diyebilirim. Bu durum bizi çok mem-

nun ediyor. Daha fazla yatırım ve daha kaliteli oyuncuların buraya geliyor, ligin seviyesinin her sene beklediğimizden çok daha farklı bir şekilde yükseliyor olması tabii ki bizi mutlu ediyordiyebilirim. Şu anda açıkçası İtalya ile birlikte belki biraz da Brezilya'yı için içine katarsak dünyanın en iyi ülkelerden bir tanesiyiz. Hatta Devler Ligi, Türkiye Voleybol Ligi diyebiliriz." ifadelerini kullandı.

“Kadın Voleybol Milli Takımı’nın 2003 yılından başlayan ciddi bir yükselişi var”

Özellikle Kadın Voleybol Milli Takımı’nın 2003 yılından başlayan ciddi bir yükselişinin olduğunu, son 7 yıllık süreç içerisinde Giovanni’nin gelmesiyle birlikte milli takım bazında bir hız kazandığını belirten Hamurcu, alınan başarıların çok değerli olduğunu söyledi. Hamurcu, “Ancak bunu taçlandırmak ve bir adım öteye götürebilmek için bir altın madalya olması gerekiyordu. Onun için de bu sene inanılmaz bir performans gösterdik. Vargas’ın gelmesi buna katkı sağladı. Sadece Vargas öze-

linde değil, takım içindeki dostluk, beraberlik harika. Kim kimin yerine girse birbirini tamamlıyor. Bu durumda da başarının gelmesi kaçınılmaz oluyor.” diye konuştu.

“Bundan sonrası artık o başarıyı koruyabilmek”

Federasyon’un, kulüplerin ve oyuncuların fedakarlıkları sayesinde başarıların devamının geleceğinin altını çizen Hamurcu, “Federasyonun, kulüplerin ve oyuncuların bu anlamdaki çabası artık altın madalyayı almak istediğimizin bir göstergesiydi. Motivasyonları çok yüksekti ve sonuçlandırmayı başardılar. Bu

bence çok büyük bir adım oldu. Bundan sonrası artık o başarıyı koruyabilmek. Bu sebeple, özellikle önümüzdeki sene olimpiyatlarda bir madalya kazanmak başarıyı korumak adına önemli bir adım olacaktır. Açıkçası bu, Türk Voleybol Milli Takımı için diğer motivasyonlardan bir tanesidir diyebilirim.” dedi.

Voleybolda özellikle kadınların verdiği başarı mücadelesi bir sonraki adımları için motivasyon kaynağı oluyor. Ülkemizin milli değeri olan voleybola dair bilgi ve birikimlerini bizimle paylaşan Alper Hamurcu’ya katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Mert Üzel

Engelleri aşan spor: Goalball

Goalball, İkinci Dünya Savaşı'nda görme yetisini kaybeden gazileri, rehabilite etme amacıyla bulunmuş bir takım oyunudur. Mert Üzel görme engellilere özgü bir takım sporu olan goalball sporunu bizlere tanıtırken kendisinin de bu alanda hangi başarılarına imza attığını göreceğiz.

Haber: Çilem Boğacı
Fotoğraf: Yusuf Yıldız

“Bugün herhangi bir yetersizliğe sahip olan bireylerin, onlara engel olunmadığı takdirde neler başarabileceklerini anlatmak istiyorum.” diyen Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Bölümü 4. sınıf öğrencisi Mert Üzel ve Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Eğitimi Bölümü Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim Dalı Dr. Öğr.Üyesi Ali Güreş ile

keyifli bir röportaj gerçekleştirdik.

“Kendimi 1-0 önde sayıyorum”

4 Aralık 2001 yılında Balıkesir'in Bigadiç ilçesine bağlı olan Akyar köyünde doğduğunu dile getiren Üzel, “Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İkinci Öğretim (İÖ) Spor Bilimleri Fakültesinde Antrenörlük Bölümü 4. sınıf öğrencisiyim. Ana branşım uzmanlık olarak atletizm. Fakat yaklaşık olarak 11 senedir goalball ve judo sporu ile uğraşmaktayım. Hayatımı en başından anlatmam gerekirse küçükken görme yeter-

sizliği sebebiyle zorluk çeken ama her ne olursa olsun eğlenmesini bilen bir çocuktum. Her çocuk gibi sokaklarda akşama kadar oynardım. Karakter olarak da asla çekişken biri değildim. Kendinden emin, özgüvenli bir bireydim. Hiçbir zaman içine kapanık biri olmadım. Ben daha çok hareketli ve agresif bir çocuktum. Bu yönümün beni kurtardığını düşünüyorum. Kendimi bu noktada 1-0 önde sayıyorum. Eğitim hayatıma Balıkesir Bigadiç Akyar İlköğretim Okulu'nda başladım. Açıkçası öğretmenlerimin bana karşı çok ilgisiz olduğundan dolayı

eğitim hayatımda hiçbir yol katmedemedim. 2. sınıfta eğitimime Balıkesir 23 Nisan İlköğretim Okulu'nda, Özel Eğitim sınıfında devam ettim. Okumayı yazmayı burada öğrendim. 5. sınıfta İzmir Aşık Veysel Görme Engelliler Okulu'na geçtim ve hayatımın dönüm noktası tam olarak burasıydı.” dedi.

Beden eğitimi öğretmenim benim için bir dönüm noktasıydı

Sporla ilk olarak İzmir Aşık Veysel Görme Engelliler Okulu 'nda tanıştığını belirten Üzel, “Sporla tanışma hikayem

bu okulda başladı. Okulda normal eğitime devam ederken beden eğitimi öğretmenim Ahmet Durgun, beni goalball oyunu ile tanıştırdı. Ona bu konuda çok minnettarım. Ben bugün bu başarılar ile anılıyorsam bunun en büyük sebebi öğretmenimdir. İlk yılda okul seçimlerinde goalball takımına giremedim ama asla pes etmedim. İkinci yılda goalball takımının yedeklerine girmeye hak kazandım. Bu noktada goalball sporunu sizlere anlatmam gerekir. Takımları altı oyuncudan oluşan ve içerisinde zil bulunan bir topa oynanan bu oyunun amacı, topu rakiplerin arasından geçirerek karşı tarafın ağlarına atmak ve skor elde etmektir. Oyuncular kalelerini, elleri ve dizleri üzerinde durarak rakiplerine karşı korumaya çalışır. Her oyuncu oyun boyunca opak göz maskesi takmak zorundadır. İlkokullar arasında düzenlenen bir turnuvada Türkiye dördüncüsü olmuştuk. Bu başarı asla kolay olmadı çünkü biz, takım arkadaşlarımız ile her sabah 5'te kalkıp antrenman yapıyorduk. Hocamız da bizim kadar çok emek veriyordu. Sırf bizi çalıştırmak için 1 buçuk saatlik yoldan geliyordu. Herkes kabul etmez. Düşünsenize sıcak yatagınızda yatmak yerine okula gelip 6 tane görme engelli çocuğa antrenman yaptırıyorsunuz. Herkesin harcı değil. Sevgi ve emek istiyor. Sadece o zamanlarda değil üniversite hayatımda da örnek aldığım öğretmenlerim oldu. Sizin aracılığınız ile başta Dr. Öğr. Üyesi Ali Güreş olmak üzere diğer öğretmenlerime de teşekkür etmek istiyorum." diye konuştu. Mert Üzel'in örnek bir sporcu

olduğunu vurgulayan Dr. Öğr. Üyesi Ali Güreş, "Öncelikle Mert ile gurur duyuyoruz. Gerek örnek kişiliği ile gerek sporcu azmi ve aktifliği ile okulumuzun değerli öğrencelerindedir. Mert okulumuza kısmi engelli kontenjanından girsede benim gözümde asla öyle bir birey değil. Ben karşımda başarılı, azimli, yetenekli, öğrenmeye açık bir sporcu görüyorum. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nden mezun olunca da yolunun çok açık olduğunu görmekteyim. Başarılarının devamını diliyorum." dedi.

"Beni branştan soğutmaya çalıştılar"

Başarıların asla tesadüf olmadığını, önemli olanın azim ve çalışma olduğunu vurgulayan Üzel, "2014-2015 yılları arasında biz tekrardan okullar arası düzenlenen turnuvada Türkiye dördüncüsü olduk. 3. senemizde şampiyonluk geldi. Bu noktada arkadaş çevremde beni branştan soğutmaya çalışanlar oldu. Senin harcın değil, yapamazsın, boşuna uğraşma gibi cümleler kurdular. Ama asla onları dinlemedim. Dediğim gibi dinleseydim bu noktada olmazdım. Okul bittikten sonra antrenmanlarımıza devam ettik. Manisa Görme Engelliler Spor Kulübü'nde goalball kariyerime devam ettim. Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu'nun düzenlediği Goalball Yükselme Türkiye Şampiyonası'nda 1. yılda çeyrek finale kadar çıktık. 2. yılda da çeyrek finale kadar yükseldik ama çıkamadık. 4. yılda ise şampiyon olduk. Benim goalball hayatımı etkileyen dönem burasıdır. Şampiyon olduktan sonra 3.

Lig'e çıktık. Goalballa başladığım yıllarda judoya da başladım. 57 kg Türkiye birinciliğim, 57 kg Türkiye ikinciliğim ve üçüncülüğüm mevcut. 60 kg'da Türkiye ikinciliğim ve üçüncülüğüm, 73 kg Gençler kategorisinde Türkiye Şampiyonluğum ve aynı zamanda 73 kg Büyük Erkekler kategorisinde Türkiye ikinciliğim var." dedi.

"Göklerde dalgalanan bayrağımızı görünce çok duygulandım"

Hayatındaki tüm zorluklara rağmen pes etmeyeceğini dile getiren Üzel, sözlerine şu şekilde devam etti: "Goalball Milli Takımı'na 2016-2017 yıllarında girdim. Antalya'da düzenlenen özel bir turnuvada dünya 5'inci si olduk. Goalball'daki en büyük başarıma 2021 yılının Kasım ayında imza attım. Samsun'da Görme Engelliler Dünya 2021 Goalball Avrupa Şampiyonası'nda 3'üncü olduk. İlk bronz madalyamı burada aldım. Çok gurur vericiydi. 10 ülke arasından bizim İstiklal Marşımızı dinleyince ve göklerde dalgalanan bayrağımızı görünce çok duygulandım. O an tüm hayatım boyunca yaşadığım zorlukları unuttum. İnanın bu her şeye değer. Sonra Manisa'da 30-

35 görme engelli arkadaşım ile kulüp açtık. Şu an Kadın Goalball Takımı'nın antrenörüyüm. Aynı zamanda Erkek Goalball Takımı'nın oyuncusuyum. Amacımız tamamen görme engelli bireyleri sporla bütünleştirek topluma kazandırmak. Bireylerin, engelleri bir kusur olarak görmemeleri gerektiğini, zorlukların üstüne gitmeleri gerektiğini düşünüyorum. 'Kendimi nasıl daha fazla geliştirebilirim?' diye kendilerine sormalarını istiyorum ve unutmalarını ki; engel bedenlerde değil, "fikirlindedir" dedi. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nden bu denli başarılı sporcuların çıkmasından gurur duyuyor, başarılarının devamını diliyor.

Dr. Öğr. Üyesi Ali Güreş

Öğrencilerimize sorduk:

ADÜ Rektörü olsaydınız kampüste ne gibi değişiklikler yapmak isterdiniz?

Haber ve Fotoğraf:
Gamze Demircan

ADÜ ailesine her yıl binlerce yeni öğrenci katılıyor. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi ailesi günden güne gelişerek büyüyor. Peki ya ADÜ'lü öğrencilerimiz kampüste hangi değişiklikleri istiyor? Ne gibi yenilikler bekliyor? Öğrencilerimize, "ADÜ Rektörü olsaydınız kampüste ne gibi değişiklikler yapmak istersiniz?" diye sorduk.

Nisa Ateş

Halkla İlişkiler ve Reklamcılık 1. Sınıf

Ceyda Nur Gülşen

Tıbbi Görüntüleme Teknikerliği 2. Sınıf

Sait Kemal Özkan

Hemşirelik 3. Sınıf

Halk ile öğrencileri ayrı tutmak isterdim. Okula girişlerin en azından okul kartlarımızla olması, gerekirse okul ile hastanenin de ayrılması daha doğru olur diye düşünüyorum. Bir üniversiteye, binlerce gencin bulunduğu bir kuruma güvenliğin yoğun olduğu bir düzenek kurardım. Hayvanlar için her fakülteye ayrı ayrı barınaklar ve beslenme alanı oluştururdum. Kampüs içerisinde ki hayvanlar için bir bakım alanı da oluşturabilirdim.

Eğer ADÜ Rektörü olsaydım teleferiği kullanıma açarak kampüste farklı bir heyecan yaratmak isterdim. Kafeleri ADÜPARK içine değil, kampüsün her yerine yayarak kampüsün her alanını değerlendirmek adına çalışmalarda bulunurdum. Ayrıca sağlık alanlarındaki eğitimlerde stajın yoğunlaştırılmasının, uygulamalı eğitimlerin öğrenim açısından daha elverişli olduğunu düşünüyorum.

Ben eğer Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde Rektör olsaydım ilk olarak öğrenciler için etkinlikleri ve etkinlik alanlarını çoğaltırdım. Öğrencileri kampüs girişinde kartlı okuma ile içeri alırdım. Böylece güvenli bir okul ortamı sağlamak isterdim. Öğrenci topluluklarının ulaşım imkânlarına yardımcı olurudum. Ringlerle öğrencilerin ulaşımını kolaylaştırır, eğitim motivasyonlarını arttırdım.

Furkan Gümüş

Bilgisayar Programcılığı 2. Sınıf

▲ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi'nde derslerde devam zorunluluğunu kaldırarak gönüllü eğitimin daha elverişli bir şekilde olmasını sağladım. Öğrencilere ücretsiz kahve ikramlarının devamlılığını sağladım ve kütüphanelerin saatsiz olarak kullanıma açık olmasını tercih ederdim. Kütüphanelerde ayrı olarak kahve ve çay ikramında bulunurdum.

Sude Dilsözöglü

Gıda Mühendisliği 3. Sınıf

▲ Sosyal aktivitelerin, konserlerin ve etkinliklerin yeterli olduğunu düşünüyorum. Ama teknik gezileri, okul ile bağlantılı uygulamalı derslerin daha dikkat çekici ve heyecanlı olması adına gezilerle birlikte derslerin işlenebileceği eğlenceli eğitim programları oluştururdum. Kampüs içerisinde renkli alanlar ve yeşilliğin bol olduğu bir kampüs oluştururdum.

Mehmet Ali Topal

Elektronik Teknolojisi 2. Sınıf

▲ Okula ulaşım için ücretsiz ringler yapardım. Okula ve şehir içine ulaşımı sıklaştırmak adına sadece öğrencilerin kullanacağı ücretsiz ringlerin öğrenci dostu olacağını düşünüyorum ve ringlerin saat sıkıntısı olmadan kısa aralıklarla kalkışını sağladım. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi bölümlerini ve fakülteleri sadece merkez kampüste toplardım.

Melih Şentürk

Gazetecilik 4. Sınıf

▲ ADÜ kampüsünün sosyal yaşama çok uygun olduğunu ve çok geniş bir alana sahip olduğunu düşünüyorum. Sosyal toplulukların ve Rektörlüğün nezdinde öğrencilerin daha aktif, ayda en az iki etkinlik olacak şekilde yapılması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü sadece eğitim görmek öğrencileri motive etmiyor. Sosyal yaşamın öğrencileri hem motive ettiğini hem de okula adapte olmaları konusunda destek olacağını düşünüyorum.

Nurullah Temel

Elektrik Elektronik Mühendisliği 3. Sınıf

▲ Kampüs içerisinde seyyar kantinler oluştururdum. Öğrencilerin boş zamanlarında çalışabileceği, çalışırken kendini geliştirebileceği alanlar oluştururdum. Bu da öğrencilere hem maddi hem de manevi destek sağlamış olurdu. Kampüsü yeşillendirmek adına öğrencilerle gönüllü çalışmalar başlattırdım. Kampüse Go-Kart pisti kurarak ücretsiz bir şekilde eğlenceli bir ortam oluştururdum.

Rümeyşa Kararış

PDR 3. Sınıf

▲ ADÜ Rektörü olsaydım sosyal aktiviteler adına öğrencilerin tanışıp sosyalleşebileceği alanları artırırdım. Kampüse girişlerde turnike sisteminin geliştirilmesi adına çalışmalar başlattırdım. Engelli öğrenci birimlerini aktifleştirerek, engelli arkadaşlarımıza kampüste öncelik tanıyacak, hareketlerini kolaylaştıracak zeminler hazırlardım. Fakülte önlerinde tütün ürünleri kullanan öğrenciler için ayrı bir alan oluştururdum.

ADU Dergi

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
İletişim Fakültesi